

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı**

**PROFESYONEL ÇALGI EĞİTİMİ ALAN LİSANS
ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKA VE İLETİŞİM
BECERİLERİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

**Duygu TÜRKOĞLU
(Yüksek Lisans Tezi)**

İstanbul, 2019

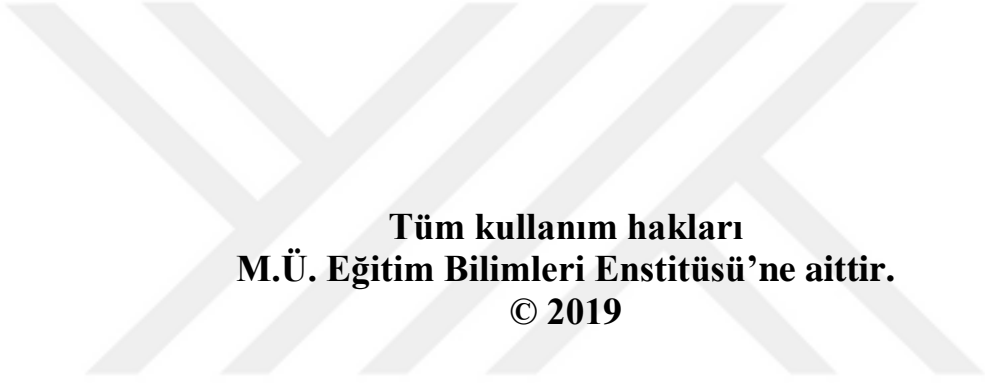
**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı**

**PROFESYONEL ÇALGI EĞİTİMİ ALAN LİSANS
ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKA VE İLETİŞİM
BECERİLERİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

**Duygu TÜRKOĞLU
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Danışman
Prof. Dr. Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU**

İstanbul, 2019



**Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
© 2019**

ONAY

Duygu TÜRKOĞLU tarafından hazırlanan “PROFESYONEL ÇALGI EĞİTİMİ ALAN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKA VE İLETİŞİM BECERİLERİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ” konulu bu çalışma, 31/05/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

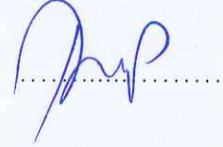
İmza

TEZ DANIŞMANI Prof. Dr. Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU



JÜRİ ÜYESİ

Doç. Dr. Duygu Piji Kıcık



JÜRİ ÜYESİ

Dr. Öğr. Üyesi Ebru Bulut



ÖZGEÇMİŞ

Duygu Türkoğlu, 1993 yılında Aydın'da doğmuştur. İlk ve orta eğitimini Aydın Güzel Hisar İlköğretim Okulunda, lise eğitimini Yüksel Yalova Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde ve lisans eğitimini 2011 yılında girdiği Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü'nde tamamlamıştır. 2015 yılında Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı'na yüksek lisans öğrencisi olarak kabul edilmiştir. Bununla beraber 2015 yılından itibaren müzik öğretmeni olarak çalışmaktadır.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

E-posta : d.turkoglu9@hotmail.com

ÖNSÖZ

Bu çalışmada tecrübelerini benimle paylaşıp, her türlü desteği veren, yardımlarını esirgemeyen, yol gösterici çok değerli öğretmenim ve tez danışmanım Prof. Dr. Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU 'na teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca araştırma süresi boyunca fikirleriyle ve yardımlarıyla katkıda bulunan değerli öğretmenlerimize, bu süreçte her türlü fikir alış verişı yaptığım ve birbirimize destek olduğumuz arkadaşım Serda KEBAPÇI 'ya ve hayatımın her aşamasında yanımda olan maddi manevi desteğini esirgemeyen, sevgili canım Aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Duygu TÜRKÖĞLU

ÖZET

Bu araştırma profesyonel çalgı eğitimi alan lisans öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve iletişim becerileri düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve bu faktörlerin hangi değişkenler üzerinde farklılık gösterdiğini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışma, Türkiye'den seçilmiş üniversitelerin 2018 - 2019 eğitim öğretim yılında eğitim fakülteleri ve güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümünde okuyan 1. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşan 200 kişilik bir grupla hazırlanmış, tarama yöntemi uygulanmış bir araştırmadır.

Araştırmada veri toplamak amacıyla, araştırmacının hazırladığı "Kişisel Bilgi Formu", Tatar, Tok ve Saltukoğlu (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Schutte Duygusal Zeka Ölçeği", Balcı ve Ersanlı (1998) tarafından hazırlanan ve geliştirilen "İletişim Becerileri Envanteri" kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar şu şekildedir :

- Araştırmanın sonucuna göre; iletişim becerileri düzeyleri puanları ile yaş, cinsiyet, mevcut okudukları sınıf, mezun oldukları lise türü, okudukları üniversite, çaldıkları bireysel çalgı, çaldıkları çalgı türünü çalışma sıklığı, konsere gitme sıklığı, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aile tutumu değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.
- Öğrencilerin duygusal zeka düzeyi puanları ile yaş, cinsiyet, mevcut okudukları sınıf, mezun oldukları lise türü, okudukları üniversite, çaldıkları bireysel çalgı, çaldıkları çalgı türünü çalışma sıklığı, konsere gitme sıklığı, konser deneyimleri, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, aile gelir durumu, aile tutumu değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.
- Örneklem grubunun aldıkları duygusal zeka düzeyi puanları ile iletişim becerileri düzeyi puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

- Araştırmaya katılan örneklem grubunun, iletişim becerileri düzeyleri puanları ile konser deneyimleri değişkeni, ailenin gelir durumu ve kendi iletişim becerileri hakkındaki düşünceleri değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür. Konser deneyimleri değişkeninde 3 ayda 1 kez - ayda 1 kez ile diğer - ayda 1 kez arasında, ailenin gelir durumu değişkeninde 1000 tı - 3000 tı arası - 500 -1000 tı arası ile 3000 tı üzeri - 500 - 1000 tı arasında, kendi iletişim becerileri değişkeninde ise kısmen yeterli - tamamen yeterli cevapları arasında anlamlı bir fark vardır.
- Araştırmaya katılan örneklem grubunun, duygusal zeka düzeyleri puanları ile kendi iletişim becerileri hakkındaki düşünceleri değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür. Kısmen yeterli - tamamen yeterli cevapları arasında anlamlı bir fark vardır.

Anahtar Kelimeler : İletişim Becerileri, Duygusal Zeka, Lisans Eğitimi, Mzık, algı Eğitimi.

ABSTRACT

This research was conducted amongst undergraduates whom have received professional musical instrument training, to compare and contrast their levels of emotional intelligence and levels of communication skills, as well as to determine if these factors and others play a role in creating a difference.

This study was conducted using two hundred, first to final year university students, enrolled in the 2018-2019 academic school year, selected from amongst several Turkish universities and schools of fine arts dealing with music.

In order to gather data for this research, the “Personal Information Form” created by the researcher, the “Schutte Emotional Intelligence Scale” prepared by Tatar, Tok, and Saltukoğlu (2011), and “Communication Skills Guide” prepared and developed by Balcı and Ersanlı (1998) were used.

The results of the research are as follows:

- Based on the results of the research: There have not been any meaningful statistical differences found in the communication skills levels scores between people of different ages, gender, which grade they are currently in, the type of high school the graduated from, the university they are currently attending, the individual instrument they play, the amount of time they consistently practice playing an instrument, how often they attend concerts, their mothers’ level of education, their fathers’ level of education, or family dynamics.
- There have not been any meaningful statistical differences found in the emotional intelligence levels scores between people of different ages, gender, which grade they are currently in, the type of high school the graduated from, the university they are currently attending, the individual instrument they play, the amount of time they consistently practice playing an instrument, how often

they attend concerts, their mothers level of education, their fathers level of education, or family dynamics.

- There have not been any meaningful statistical findings in the relationship between the communications skills levels points and the emotional intelligence skills points received amongst the test group. There have not been any meaningful statistical differences found in the communication skills levels scores between people of different ages, gender, which grade they are currently in, the type of high school they graduated from, the university they are currently attending, the individual instrument they play, the amount of time they consistently practice playing an instrument, how often they attend concerts, their mothers level of education, their fathers level of education, or family dynamics.
- There has been a statistically meaningful difference found between the subjects taking part in the research relating to the communication skills levels points and the concert experience factor, family financial situation, and subjects with thoughts based on their own individual communication skills. With the concert experience factors being once every three months, once per month, about once per month, with family financial situations putting the monthly total income between 1,000 TL – 3,000 TL, between 500 TL -1,000 TL and over 3,000 TL per month, there has been meaningful findings between subjects that answered that they had partially sufficient – fully sufficient communication skills.
- With the subject group that participated in the research, there were statistically meaningful findings in differences between what the subjects felt their emotional intelligence points and their own communication skills points between the answers partially sufficient – fully sufficient.

Key Words : Communication Skills, Emotional Intelligence, Undergraduate Study, Music, Instrumental Training.

İÇİNDEKİLER

| | |
|-----------------------------------------------------------------------|----------|
| ONAY..... | i |
| ÖZGEÇMİŞ | ii |
| ÖNSÖZ | iii |
| ÖZET | iv |
| ABSTRACT..... | vi |
| İÇİNDEKİLER | viii |
| TABLolar LİSTESİ | xii |
| ŞEKİLLER LİSTESİ | xvi |
| KISALTMALAR | xvii |
| BÖLÜM I: GİRİŞ | 1 |
| 1.1. Problem Durumu | 1 |
| 1.2. Amaç | 3 |
| 1.3. Önem | 4 |
| 1.4. Sayılıtlar | 4 |
| 1.5. Sınırlılıklar..... | 4 |
| 1.6. Tanımlar | 5 |
| BÖLÜM 2: KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR | 6 |
| 2.1. Duygusal Zeka..... | 6 |
| 2.1.1. Duygu Kavramı..... | 6 |
| 2.1.2. Zeka Kavramı..... | 7 |
| 2.1.2.1. Zeka Kuramları..... | 9 |
| 2.1.2.1.1. Gardner’ın Çoklu Zeka Teorisi | 9 |
| 2.1.2.1.2. Thorndike’ın Zeka Teorisi | 10 |
| 2.1.2.1.3. Sternberg’in Başarılı ve Yedi Aşamalı Zeka Modeli | 10 |
| 2.1.3. Duygusal Zeka | 12 |
| 2.1.3.1. Duygusal Zekanın Tanımı ve Tarihçesi | 12 |
| 2.1.4. Duygusal Zeka Modelleri..... | 14 |
| 2.1.4.1. John D. Mayer ve P. Salovey Modeli..... | 14 |

| | | |
|------------|--------------------------------------------------------------------|----|
| 2.1.4.2. | Reuven Bar-On Modeli | 15 |
| 2.1.4.3. | D. Goleman Modeli | 17 |
| 2.1.4.4. | Cooper ve Sawaf Modeli | 19 |
| 2.1.5. | Bilişsel Zeka ve Duygusal Zeka Arasındaki Farklılıklar | 20 |
| 2.1.6. | Duygusal Zekanın Gelişimine Katkı Sağlayan Etkenler..... | 22 |
| 2.1.7. | Duygusal Zekayı Oluşturan Faktörler | 24 |
| 2.1.8. | Duygusal Zeka ve Müzik İlişkisi | 26 |
| 2.2. | İletişim Becerileri | 28 |
| 2.2.1. | İletişimin Tarihçesi | 28 |
| 2.2.2. | İletişimin Kavramı / Tanımı | 29 |
| 2.2.3. | İletişimin Amacı, Önemi ve Toplumsal İşlevi | 30 |
| 2.2.4. | İletişimin Öge ve Süreçleri | 31 |
| 2.2.5. | İletişim Modelleri..... | 35 |
| 2.2.5.1. | Temel Modeller | 35 |
| 2.2.5.1.1. | Düz Çizgisel Modeller: Harold Lasswell Modeli | 35 |
| 2.2.5.1.2. | Claude Shannon ve Warren Weaver Modeli..... | 36 |
| 2.2.5.1.3. | İnteraktif Modeller: C.E. Osgood ve Wilbur Schramm Modeli | 37 |
| 2.2.5.1.4. | Denge Modelleri: Newcomb Denge Modeli | 38 |
| 2.2.5.1.5. | Tamamlayıcı Model: George Gernber Genel İletişim Modeli | 38 |
| 2.2.6. | İletişim Türleri | 39 |
| 2.2.6.1. | Sözlü İletişim..... | 40 |
| 2.2.6.2. | Sözsüz İletişim | 41 |
| 2.2.6.3. | Yazılı İletişim | 42 |
| 2.2.6.4. | Görsel ve İşitsel İletişim..... | 42 |
| 2.2.7. | İletişim Becerileri..... | 43 |
| 2.2.7.1. | Temel İletişim Becerileri..... | 44 |
| 2.2.7.1.1. | Etkin Dinleme | 44 |
| 2.2.7.1.2. | Kendini Açma | 45 |
| 2.2.7.1.3. | Beden Dili | 45 |
| 2.2.7.1.4. | Empati | 46 |

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 2.2.7.2. Yazılı İletişim Becerileri | 46 |
| 2.2.8. İletişim Becerisi Yetersizliği..... | 47 |
| 2.2.8.1. İletişimdeki Sorunlar | 47 |
| 2.2.9. İletişim Becerileri ve Duygusal Zeka Arasındaki İlişki..... | 48 |
| 2.2.10. İletişim Becerileri ve Müzik İlişkisi | 50 |
| 2.2.11. İlgili Araştırmalar..... | 52 |
| BÖLÜM III: YÖNTEM | 59 |
| 3.1. Araştırma Modeli | 59 |
| 3.2. Evren ve Örneklem..... | 59 |
| 3.3. Veri Toplama Araçları..... | 66 |
| 3.3.1. Kişisel Bilgi Formu | 66 |
| 3.3.2. Schutte Duygusal (Gözden Geçirilmiş) Zeka Ölçeği..... | 66 |
| 3.3.3. İletişim Becerileri Envanteri | 66 |
| 3.4. Verilerin Analizi..... | 67 |
| BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUM..... | 69 |
| 4.1. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Ölçeği ve Schutte Duygusal Zeka Ölçeğinden Aldıkları Puana Göre Özet Frekans ve Yüzde Dağılımları..... | 69 |
| 4.2. İletişim Becerileri Envanteri ile İlgili Bulgular | 74 |
| 4.3. Schutte Duygusal Zeka Ölçeği ile İlgili Bulgular | 83 |
| 4.4. İletişim Becerileri Envanteri ve Duygusal Zeka Ölçeği ile İlgili Bulgular | 91 |
| BÖLÜM V: SONUÇ VE ÖNERİLER | 92 |
| 5.1. Sonuç | 92 |
| 5.1.1. Profesyonel Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları | 92 |
| 5.1.2. Profesyonel Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları | 94 |
| 5.1.3. Profesyonel Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ile İletişim Becerileri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Sonucu..... | 95 |
| 5.2. Öneriler..... | 96 |

| | |
|-------------------------------------------|------------|
| KAYNAKLAR | 98 |
| EKLER | 105 |
| Ek 1: Kişisel Bilgi Formu | 106 |
| Ek 2: Schutte Duygusal Zeka Ölçeği | 108 |
| Ek 3: İletişim Becerileri Envanteri | 110 |
| Ek 4: İzin Belgeleri | 112 |



TABLolar LİSTESİ

| | | |
|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Tablo 2.1. | Duygusal Zekanın Tarihçesi..... | 12 |
| Tablo 2.2. | Alt Boyutlar | 17 |
| Tablo 2.3. | Bilişsel Zeka ve Duygusal Zeka | 21 |
| Tablo 2.4. | İletişim Becerileri ve Duygusal Zeka Arasındaki İlişki | 50 |
| Tablo 3.1. | Yaşlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları | 60 |
| Tablo 3.2. | Cinsiyete Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 60 |
| Tablo 3.3. | Sınıflara Göre Frekans Yüzde Dağılımları | 60 |
| Tablo 3.4. | Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları | 61 |
| Tablo 3.5. | Lisans Eğitimi Aldıkları Üniversitelere Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 61 |
| Tablo 3.6. | Kullandıkları Çalgı Türüne Göre Frekans Yüzde Dağılımları | 62 |
| Tablo 3.7. | Çaldığı Çalgı Türünü Çalma Sıklıklarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 62 |
| Tablo 3.8. | Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 63 |
| Tablo 3.9. | Konser Deneyimi Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 63 |
| Tablo 3.10. | Annelerinin Eğitim Düzeyleri Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 64 |
| Tablo 3.11. | Babalarının Eğitim Düzeyleri Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 64 |
| Tablo 3.12. | Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyi Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 65 |
| Tablo 3.13. | Ailelerinin Tutumları Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 65 |
| Tablo 3.14. | İletişim Becerileri Bilgi Düzeyleri Hakkındaki Düşüncelerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 65 |
| Tablo 4.1. | Duygusal Zeka ve İletişim Becerileri Puanları Özet Tablosu | 69 |
| Tablo 4.2. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 70 |
| Tablo 4.3. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Frekans Yüzde Dağılımları..... | 72 |
| Tablo 4.4. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Yaşlarına Göre” Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları | 74 |

| | | |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Tablo 4.5. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Cinsiyetlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları | 74 |
| Tablo 4.6. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Mevcut Okudukları Sınıflara” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 75 |
| Tablo 4. 7. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Mezun Oldukları Lise Türüne” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 75 |
| Tablo 4.8. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Okudukları Üniversiteye” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları | 76 |
| Tablo 4.9. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Çaldıkları Bireysel Çalgı Türlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 76 |
| Tablo 4.10. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Çaldıkları Çalgı Türünü Çalışma Sıklıklarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 77 |
| Tablo 4.11. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Konsere Gitme Sıklıklarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları | 77 |
| Tablo 4.12. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Konser Deneyimlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları | 78 |
| Tablo 4.13. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim becerleri Puanlarının Farklılaşmasında “Konser Deneyimi Durumlarının” Etkilerinin Pairwise Comparison Testi ile İncelenmesi.... | 78 |
| Tablo 4.14. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Annelerinin Eğitim Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 79 |
| Tablo 4.15. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Babalarının Eğitim Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 79 |
| Tablo 4.16. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Ailelerinin Gelir Durumuna Göre” Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları | 80 |

| | | |
|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Tablo 4.17. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının Farklılaşmasında “Ailelerinin Gelir Durumlarının” Etkilerinin Pairwise Comparison Testi ile İncelenmesi.... | 80 |
| Tablo 4.18. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Ailelerinin Tutumlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları..... | 81 |
| Tablo 4.19. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının Kendi “İletişim Becerileri Hakkındaki Düşüncelerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları | 81 |
| Tablo 4.20. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının Farklılaşmasında “İletişim Becerileri Hakkındaki Düşüncelerinin” Etkilerinin Pairwise Comparison Testi ile İncelenmesi..... | 82 |
| Tablo 4.21. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Yaşlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları | 83 |
| Tablo 4.22. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Cinsiyetlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları..... | 83 |
| Tablo 4.23. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Mevcut Okudukları Sınıflara” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 84 |
| Tablo 4.24. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Mezun Oldukları Lise Türüne” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 84 |
| Tablo 4.25. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Okudukları Üniversiteye” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 85 |
| Tablo 4.26. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Çaldıkları Bireysel Çalgı Türlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 85 |
| Tablo 4.27. | Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Çaldıkları Çalgı Türünü Çalışma Sıklıklarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları | 86 |

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Tablo 4.28. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Konsere Gitme Sıklıklarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 87 |
| Tablo 4.29. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Konser Deneyimlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 87 |
| Tablo 4.30. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Annelerinin Eğitim Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 88 |
| Tablo 4.31. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Babalarının Eğitim Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 88 |
| Tablo 4.32. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Ailelerinin Gelir Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları..... | 89 |
| Tablo 4.33. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Ailelerinin Tutumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları..... | 89 |
| Tablo 4.34. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının Kendi “İletişim Becerileri Hakkındaki Düşüncelerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları | 90 |
| Tablo 4.35. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının Farklılaşmasında “İletişim Becerileri Hakkındaki Düşüncelerinin” Etkilerinin Pairwise Comparison Testi Sonuçları..... | 90 |
| Tablo 4.36. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin “Schutte Duygusal Zeka Puanları ve İletişim Becerileri” Arasındaki İlişki ile İlgili Spearman Korelasyon Katsayısı Sonuçları..... | 91 |

ŞEKİLLER LİSTESİ

| | | |
|------------|-----------------------------------------------|----|
| Şekil 2.1. | Harold Lasswell İletişim Modeli | 35 |
| Şekil 2.2. | Matematiksel İletişim Modeli | 37 |
| Şekil 2.3. | Osgood ve Schramm Temel İletişim Modeli | 37 |
| Şekil 2.4. | George Gernber Genel İletişim Modeli | 39 |
| Şekil 2.5. | Araçlar Açısından İletişim Türleri | 40 |



KISALTMALAR

| | |
|-------------|--------------------------------------|
| akt. | : Aktaran |
| EQ | : Duygusal Zeka |
| IQ | : Intelligence Quotient (Zeka Testi) |
| s. | : sayfa |



BÖLÜM I: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Eğitim bireyin hayatında vazgeçilemez bir bütündür. Genel olarak eğitimi, kişide istendik davranış değişikliği sağlama, yeni davranış kazandırma, kazanılan davranışları düzeltme ve geliştirme şeklinde tanımlayabiliriz. Müzik ise bu bağlamda insanlık tarihi boyunca süregelen ve toplumları ilgilendiren, zamana, topluma ve kültüre göre doğru orantılı değişebilmekle birlikte, bireyin eğitim hayatı içinde önemli bir yere sahip bilim ve sanat dalı olarak ifade edilmektedir (Küçüköncü, 2000).

Müzik eğitimi; eğitimde istendik davranış değişikliği gerçekleştirme gibi, bireyde müziksel davranış kazanımı sağlama, değiştirme ve geliştirme süreci olarak tanımlanabilir. Müzik eğitiminde bireyin müziksel yaşantısı üzerinden planlı ve amaçlı olarak izlenilen bir yolla hedeflere ulaşmak amaçlanır. Müzik eğitimi ile birlikte bireyin kendisi ve çevresinde iletişimin, müziksel ortamın daha verimli ve etkili olması sağlanır. Bu nedenle müzik eğitiminin bireyin eğitim hayatında önemli bir yeri bulunmaktadır (Uçan, 2005).

Zeka, geçmişten günümüze uzanan süreç boyunca bilim insanlarının en çok üzerinde durduğu konulardan birisi olmuştur. Zekanın tanımları incelendiğinde bir çok tanım karşımıza çıkmaktadır. Bu da zeka kavramının bilim adamları için ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Zeka kavramı psikolojide çok önemli bir yere sahiptir ve tek bir tanımı mevcut değildir. Bunun nedeni ise zekanın tek bir yetenekte değil, farklı becerilerden oluşan çok kapsamlı bir özellikte olmasıdır (Konrad ve Hend, 2001, s.41). Bununla birlikte zekanın tanımını: İnsanın düşünme, akıl yürütme objektif gerçekleri algılama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerinin tamamı, olayları bağımsız olarak düşünebilme, yeni durumlara başarıyla uyabilme, eylem ve tutumları belli bir düşünce ya da amaç çevresinde toplayabilme becerisi olarak ifade edebiliriz (Avcı, 2017, s.31).

Zeka ve müziği bir arada düşündüğümüz zaman ise, müzikte ses, nüans, ritim, tempo, armoni, şarkıları ayırt edebilme, şarkı söyleme, enstrüman çalma vb. gibi davranışlar müzik zekası içerisinde yer alan davranışlardır. Müzik ve zeka bir bütün olarak

düşünülmelidir ve yapılan müzik eğitimi sınavlarıyla birlikte ölçülebilir olarak nitelendirilmektedir (Çuhadar, 2017).

Gelişen, değişen teknoloji çağında zekanın yeri ve önemi çok büyükken, eski bilişsel zekanın yerini daha çok duygusal zeka almaya başlamıştır. Duygusal zekanın bilişsel zeka kadar önemli olduğu, hatta bireyin özel ve iş hayatını, sosyal çevresini etkilediği düşünüldüğünde, duygusal zeka ile müzik ikilisi arasındaki ilişki de incelenmeye başlanmış, önemi vurgulanmıştır (Pektaş, 2013).

İletişim kavramı da tıpkı duygusal zeka gibi bireyin hayatında önemli bir role sahiptir. Mesaj alışverişini sağlayan, insanlarla iletişim kurup anlaşmayı sağlayan, insanların düşünce biçimlerini barındıran, toplum içinde ifade gücünü sağlayan bir kavram olarak karşımıza çıkar. İletişim alışverişi olarak ifade edilen iletişim, haberleşme türü olarak insan ve toplum içinde en temel gereksinim olarak görülmektedir (Koçyiğit, 2016).

Bununla birlikte iletişim becerileri ve müzik, birbirinin ayrılmaz parçası durumundadır. Müzik dersinde iletişim becerilerine sahip bir birey müziksel anlamda kendini daha iyi ifade edecektir. Bu sebeple müzik öğretmenliği bölümü okuyan öğrencilerin iletişim becerilerin ölçülmesi ve geliştirilmesi, müzik eğitimi içinde ortaya konulması gereken önemli bir durum olarak görülmektedir (Piji Küçük, 2012, s.38).

Duygusal zeka ve iletişim becerileri bireyin hayatında geliştirilebilen bir olgudur. Duygusal zekası yüksek bir kişi kendini, çevresini tanır, onları anlar, iş ve özel hayatındaki zorluklarla mücadelesinin üstesinden kolaylıkla gelir ve empati yapabilir bir düzeyde olur. Bu, kişiye hayatı boyunca karşılaştığı durumlar konusunda avantaj sağlamaktadır. Sadece bilişsel zeka ile değil bilişsel zeka ve duygusal zeka birlikte düşünülmelidir ve bu konuda duygusal zeka geliştirilebilmektedir. Bununla birlikte iletişim etkinliğimiz ve etkili iletişime sahip olmakta kendimizi ifade edebilme, karşımızdaki kişiyi anlama konusunda bize fayda sağlayacaktır. İyi bir etkili iletişim ile anlaşma sağlayabilmek mümkündür. Müzik öğretmenliği için de baktığımız zaman sanat ile duygusal zeka ve iletişim becerileri öğrencilerin kendilerini ve çaldığı enstrümanları daha iyi ifade etme, müziksel ifadelerini özgürce kullanabilme açısından da son derece önemlidir.

Müzik eğitimi ve çalgı eğitimi içerisinde duygusal zeka, müziksel ifademizi ve çalma stilimizi etkileyecek boyutta önemli bir yere sahiptir. İletişim becerileri ise kendimizi ifade etmemizde hatta müzik yoluyla bunu sağlamamızda büyük önemli rol alır. Bu sebeple duygusal zeka ve iletişim becerileri gibi insan hayatında iki önemli faktörün müzikte çalgı çalan öğrenciler üzerindeki etkisi de olumlu yönde olacağı düşünülmektedir.

Bu bilgilerden yola çıkılarak profesyonel çalgı eğitimi alan lisans öğrencilerinin duygusal zeka ve iletişim becerileri düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığı ve bununla beraber duygusal zeka ve iletişim becerilerinin çalgı çeşitliliği ve başarısı üzerinde fark yaratıp yaratmadığı araştırılmak istenmiştir.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı, profesyonel çalgı eğitimi alan lisans öğrencilerinin duygusal zeka ve iletişim becerileri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi ve çalgı çeşitliliğine göre anlamlı bir fark olup olmadığını saptamaktır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır.

1. Profesyonel çalgı eğitimi alan lisans düzeyindeki öğrencilerin duygusal zeka ve iletişim becerileri puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Profesyonel çalgı eğitimi alan lisans düzeyindeki öğrencilerin duygusal zeka puanları ile demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, sınıf, mezun olduğu lise, eğitim görmekte olduğu kurum, bireysel çalgı, çalgıya çalışma sıklığı, konsere gitme sıklığı, konser deneyimi durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, ailenin aylık gelir düzeyi, ailenin tutumu, iletişim becerileri bilgi düzeyi) arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Profesyonel çalgı eğitimi alan lisans düzeyindeki öğrencilerin iletişim becerileri puanları ile demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, sınıf, mezun olduğu lise, eğitim görmekte olduğu kurum, bireysel çalgı, çalgıya çalışma sıklığı, konsere gitme sıklığı, konser deneyimi durumu, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, ailenin

aylık gelir düzeyi, ailenin tutumu, iletişim becerileri bilgi düzeyi) arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Önem

Yapılacak bu araştırmada elde edilen bulguların; profesyonel çalgı eğitimi alan lisans öğrencilerinin aldıkları eğitim sonucunda duygusal zeka ve iletişim becerileri düzeyinde farklılıklar olacağı düşünülmektedir. Bunun sebebi olarak farklı kurumlarda aldıkları çalgı eğitiminin onların bu iki boyuttaki gelişimlerine katkı sağlayacağı düşüncesidir. Araştırma bu iki boyutu ele alması açısından, gerek çalgı, gerekse müzik eğitimi alanında eğitim gören öğrencilere yol gösterecek düzeyde bir konu olması nedeniyle alan için önem taşımaktadır. Ayrıca duygusal zeka ve iletişim becerilerinin müzik eğitimi alanında az çalışılmış olması araştırmanın diğer önemli bir boyutudur.

1.4. Sayıtlar

Bu araştırma;

- Kullanılan araştırma yöntemleri araştırmanın konusuna, amacına ve problem çözümüne uygun olarak seçilmiştir.
- Araştırmaya katılan öğrenciler anket sorularına samimi ve gerçekçi cevaplar vermişlerdir.
- Araştırmada oluşturulan örneklem grubu evreni temsil edebilecek niteliktedir.
- Kullanılan veri toplama araçları araştırma ile ilgili bilgilere ulaşmada yeterlidir, varsayımlarına dayanmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Kullanılan ölçme araçları ve

- Türkiye'deki belirlenmiş üniversitelerin eğitim fakültelerinin müzik eğitimi bölümlerinde ve güzel sanatlar fakültelerinde lisans eğitimi görmekte olan 1. ve 4. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Müzik Eğitimi: Müzik eğitimi yoluyla bireyde istendik davranış değişikliği ve müziğin öğrenildiği, öğretildiği alandır.

Profesyonel Müzik Eğitimi: Profesyonel anlamda müzik eğitimin tüm alanlarını kapsayan ve öğretilen alan olarak ifade edilmektedir.

Güzel Sanatlar Fakültesi: Üniversitelerin birimine bağlı olan müzik, resim, grafik, heykel, gibi dalların bulunduğu fakülte.

Çalgı Eğitimi: Bir ya da birden çok çalgı ile bireyi kimi zaman toplu kimi zaman bireysel olarak çalgı aracılığıyla geliştirme eğitimidir.

Duygusal Zeka (EQ): Bireyin kendi duygularını bilmesi ve karşısındaki kişinin duygularının farkında olması, bireyin bunları iş ve sosyal hayatında etkili bir şekilde kullanabilmesidir (Aslan, 2013, s.35).

İletişim Becerileri: İletişim sürecindeyken karşı tarafı daha iyi anlayarak onların duygu ve düşünceleri ile bağdaştırma ve etkili iletişimin sağlanması yeteneği olarak ifade edilmektedir (Künüçen, 2003, s.58).

BÖLÜM 2: KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Duygusal Zeka

2.1.1. Duygu Kavramı

Latince kelime karşılığı olarak hareket anlamında olan duygu; kişinin anlık olarak o an ki yaşadığı heyecan, mutluluk, sevinç, üzüntü, keder gibi hallerin dışa vurumu ile ortaya çıkan içgüdüsel bir harekettir (Yaylacı, 2008).

Oxford İngilizce Sözlüğü, duygu'yu "herhangi bir zihin, his, tutku çalkantısı ya da devinimi; herhangi bir şiddetli ya da uyarılmış zihinsel durum olarak tanımlamaktadır" (Goleman, 2018, s.373).

Duygu kavramı eskiden günümüze kadar bir çok tanımla karşımıza çıkmıştır. Duygularımızı ifade etme, duygularımızı kullanabilme ve yönlendirebilme, duygularımızın birey hayatındaki yeri oldukça önemli bir boyuttur.

Olumlu ve olumsuz duygular bizim hayatımızdaki davranışlarımızı etkileyen durumlardır. Örneğin yaşadığımız herhangi olumsuz bir duygu hissi mutsuz, isteksiz, konsantrasyon bozukluğu gibi günlük hayatta bizi etkileyebilecek durumlara sokabilirsen aynı şekilde olumlu bir duygu hissi ise bizi olduğumuzdan daha enerjik, mutlu bir ruh haline sokabilir (Koçyiğit, 2016).

"Duygular bireyin içinde yükselen değerleri harekete geçiren ve davranışları şekillendiren enerji akımlarıdır ve dışa doğru yayılarak başkalarını etkilemektedir" (Cooper ve Sawaf, 1997, akt. Karabulut, 2012, s.15).

Thoits (1989, s.318'den akt. Seçer, 2007, s.816), duygu kavramının dört bileşenden oluşabileceğini söylemektedir. Bunlar:

- Ortamın ya da durumsal bir uyarıcının değerlendirilmesi
- Bedensel ya da fizyolojik hislerde değişiklik
- Anlamlı el, kol, yüz, hareketlerinin sınırlı ya da sınırsız olarak gösterilmesi

- Belirtilen ilk üç bileşenin bir ya da daha fazlasının birleşiminin kültürel bir şekilde adlandırılmasıdır.

Yapılan araştırmalarda birincil duyguların var olup olmadığı halen tartışılmaktadır. Herkes aynı fikirde olmasa da bazı kuramcılar temel duygu kümeleri olduğunu öne sürmektedirler. Bu kümeler şu şekilde sıralanmaktadır:

- Öfke
- Üzüntü
- Korku
- Zevk
- Sevgi
- Şaşkınlık
- İğrenme
- Utanç, (Goleman, 2018, s.373-374).

Yapılan tanımlara bakacak olursak, duygu kavramının bir çok anlamı bulunmaktadır. Bizi yönlendiren, hayatımızda, aldığımız kararlarda, iş ve sosyal yaşantımızda bize değişiklikler sağlayan bir güçtür duygu. Duygularımız sayesinde yaşadığımız durumlar ve tepkiler bizi yönlendirir, şekillendirir. Duygularımız belirgin biçimde hayatımızda önemli yere sahiptir. Duygularını kontrol edebilen kişiler olumlu ve olumsuz durumlara karşı kendilerini daha iyi motive edebileceklerdir.

2.1.2. Zeka Kavramı

Türk Dil Kurumu'na göre zeka; “İnsanın düşünme, akıl yürütme objektif gerçekleri algılama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerinin tamamı, olayları bağımsız olarak düşünebilme, yeni durumlara başarıyla uyabilme, eylem ve tutumları belli bir düşünce ya da amaç çevresinde toplayabilme becerisi olarak tanımlanmaktadır” (Avcı, 2017, s.31).

“Zeka beyne ait bilgiyi öğrenme, öğrendiği bilgiyi eski bilgi ile ilişkilendirme, yeniden yorumlayabilme, akılda tutup istendiğinde geri getirme, akıl yürütme, çağrışım yapma,

sezebilme ve algılama gibi kapasiteleri içermektedir” (Kulaksızoğlu, 2004, s.135, akt. Avcı, 2017, s.31).

Zekayı ilk kez Galton (1822-1911) ölçmeye çalışmıştır. Bu çalışmada temel duyuların duyarlılığı incelenmiştir; zeka, bilgileri yapısalştırma ve kullanma olarak ele alınmıştır. Galton’un başlattığı bu geleneği, psikolog McKeen Cattell ABD’ye taşımış, Thorndike ile birlikte zeka testleri ve zeka ölçümü için gereken temel kuramsal çalışmayı gerçekleştirmiştir. Spearman 1927’de zekayı 2 faktör kuramı ile tanımlamıştır. Buna göre zeka, her türlü zihin etkinliğinde rol oynayan veya ihtiyaç duyulan zihinsel enerji olan genel faktörlerden (g faktörü) ve belirli bir zihin etkinliğinde rol oynayan veya ihtiyaç duyulan zihin gücü olan özel faktörden (s faktörü) oluşmuştur (Bümen, 2005, s.1-2, akt. Pektaş, 2013, s.11).

Zeka kavramı kişiden kişiye göre değişmektedir ve herkes birbirinden farklı ölçülebilir zekaya sahiptir. Zeka kalıtım yoluyla nesilden nesile geçerek bireyin yetenekleri doğrultusunda oluşmaktadır. Bazı kişilerde matematik zekası daha yüksekken bazı kişilerde ise sosyal zeka daha ön plana çıkabilmektedir. Her kişide farklı bir etkileşme ve dolayısıyla farklı zekalara sahip bireyler oluşmaktadır (Başaran, 1991, akt. Çolakoğlu, 2010).

Zeka kavramının basit ve kabul görmüş bir tanımının olmadığını söyleyen Dusek (1987, s.72’den akt. Titrek, 2007, s.7) amaca göre zekanın iki türlü tanımlanabileceğinden bahsetmiştir:

- Nicel olarak: Öğrenme ve problem çözme yeteneği ve IQ testleriyle ölçme.
- Nitel olarak: Düşünme tarzları olarak, bireyin çevreden gelen bilgilenme sürecini nasıl kavradığını göstermektedir.

Bu tanımlamalardan yola çıkarsak zeka, düşünme yeteneğimiz, muhakeme, idrak edebilme, çözebilme gibi sayısal değerlerin yanında aynı zamanda duygusal zekanın ortaya çıkması ve bütünleştirilmesi konusunda bize yardımcı olmaktadır. Gardner’ın çoklu zeka teorisinde de insanın bu sekiz zeka türlerine sahip olmasını vurgulamakla birlikte duygusal zekanın kaynağı rolünde olmuştur. Bu nedenle zekanın bir çok farklı tanımını ortaya koymaktadır.

2.1.2.1. Zeka Kuramları

2.1.2.1.1. Gardner'ın Çoklu Zeka Teorisi

Zekayı ölçme konusunda günümüzde ve geçmişte yapılan birçok test bulunmaktadır. Bunları en nesnel şekilde ölçen ve en yaygın testler arasında; Binet'in bilimsel zeka testi, Wechsler'in zeka testi, Piaget'in çalışmaları (1953) sıralanabilir. Sonrasında ise Harvard Üniversitesi'nden Nelson Goodman ve Howard Gardner'ın geliştirdiği ve uyguladığı çoklu zeka teorileri ortaya konmuştur. Gardner bu çoklu zeka teorisini sekiz başlık altında toplamıştır (Yaylacı, 2008).

1. Sözselsel - Dilsel Zeka: Gardner sözselsel ve dilsel zekası yüksek olan kişilerin daha dışa dönük, aktif bireyler olduğunu söylemektedir. Sözcükleri, kelimeleri, noktalama işaretlerini doğru kullanır. Kendisini iyi ifade edebilen konuşmayı seven kişilerdir. Öğrenme, öğretmeye ve açıklamaya yatkın kişilerdir.
2. Mantıksal - Matematiksel Zeka: İşlem, hesap soyut düşünme kabiliyetleri gelişmiştir. Sayısal mantıksal ve matematiksel zekası yüksektir. Deney, ölçme eleştirme ve eleştirel düşünme etkinliklerinde yer alır.
3. Görsel - Uzamsal Zeka: Gördüklerini, şekilleri hatırlama konusunda iyi olan kişilerdir. Sayısal değerler ve kelimelerden çok görselleri, resimleri hafızasında tutan kişilerdir.
4. Bedensel - Kinetiksel Zeka: Bu zeka türü daha çok, spor dalları gibi esneklik, hareket, bedeni aktif kullanmayı sağlar. El becerileri kuvvetlidir. Vücut dilini iyi kullanabilme, drama,dans gibi etkinliklerde rol alabilme kabiliyeti yüksek olan kişiler.
5. Müziksel - Ritmik Zeka: Müziksel zekası gelişmiş olan kişiler; ritmi müziği melodiyi daha kolay aklında tutar. Enstrüman çalmaya ve müzikle ilgilenmeye yatkın bireylerdir. Ritim kabiliyeti gelişmiştir. Çevresindeki duyduğu seslere ve melodilere eşlik edebilen şarkı söylemeye yatkın bireylerdir.
6. Kişilerarası - Sosyal Zeka: İnsanlarla iletişimi iyi, insanları anlayabilen ve konuşmaktan hoşlanan kişilerdir. İletişim becerileri yüksek olan bireylerdir. Empati kuran, toplu iş yapabilen kişilerdir.

7. Kişisel Zeka: Kendini tanıyan, değerlendirebilen, özgüveni yüksek kişilerdir. Kendisinin iyi ve kötü yönlerini kontrol edebilir. Başkalarını uyaran, değişik duyguların farkında olan bireylerdir.
8. Doğacı Zeka: Çevresine karşı duyarlı, hayvanları, doğayı seven ve koruyan bireylerdir. Doğa zekası yüksek olan kişiler hayata ayak uydurma ve doğayı koruma konusunda duyarlıdır (Gardner, 1983, akt. Koçyiğit, 2016, Toktamışoğlu, 2003, akt. Yaylacı, 2008; Avcı, 2017, <http://www.tugbacansali.com/coklu-zeka-kurami-nedir/>).

2.1.2.1.2. Thorndike'nin Zeka Teorisi

Thorndike 1874 - 1949 yılları arasında yaşamış modern eğitim psikolojisinin kurucusu olarak zekayı üç ana başlık çerçevesinde sınıflandırmıştır. Bunlar:

1. Soyut ve Sözlü Zeka: Sembolleri kullanarak düşünme yeteneğidir. Örneğin; pi sayısı, türevler, sayılar doğada soyut olarak bulunmazlar. Soyut zeka gerçekte var olmayan ancak genelleme gücüyle elde edilen sembolik ifadelerle ilgilenir.
2. Mekanik (Somut) Zeka: Somut zeka, araç - gereçlerin yapımı, bozulan bir oyuncakçı tamir etme gibi mühendislerde ve ya uzman işçilerde bulunan bir zeka türüdür. Genellikle mekanik işlerde somut zeka ön plandadır.
3. Sosyal Zeka: İnsanlarla iyi ilişkiler kurabilme, topluma uyum sağlayabilme, akademik başarıda, hayatın pratik yönlerinde kişiye önemli katkısı olan bir zeka türüdür (Karakurt, 2007; Aslan, 2013).

Thorndike zeka teorisinde; insanda birden çok bilişsel ve zihinsel faktör olabileceğinden bahsetmiştir. Thorndike bu çalışmalarıyla zekanın gelişmesine katkıda bulunmuş, zeka teorilerine bir yenisi eklemiştir.

2.1.2.1.3. Sternberg'in Başarılı ve Yedi Aşamalı Zeka Modeli

“Sternberg, kişinin “kişisel standartlarına ve içinde bulunduğu sosyo - kültürel ortama göre zayıflığını gidermesi, üstün yönünden yararlanması, aynı zamanda çevreye uyum gösterme ve çevreye şekil vermede analitik, pratik ve bağlamsal becerilerini kullanması,

kısaca yaşamda başarılı olması için gerekli olan yeteneğine Başarılı Zeka (Successful Intelligence)” adını vermiştir” (Sternberg, 2003, s.88-89, akt. Aslan, 2013, s.17).

Sternberg’e göre üç aşamalı olarak geliştirilen ve zeka tiplerine göre değil, yeteneğe dayalı olduğu belirtilen Üç Aşamalı Yetenek Teorisi vardır. Bu üç aşamalı yetenek teorisi;

- Analitik (Bileşimsel) Yetenek: Bireyin araştırma, problem çözme, bulmaca çözme gibi IQ testleriyle de ölçülebilen, bilgi edinme, bilme yeteneği türü olarak düşünülebilir.
- Yaratıcı (Deneyimsel) Yetenek: Bireyin durumları kontrol edebilme, duygusal dünyasıyla dışsal gerçeklik arasındaki ilişki bağını nasıl kurduyuyla ilgili yetenektir. Duygularını kontrol edebilme ve olası durumlara baş edebilmede gerekli olan yetenektir.
- Pratik (Bağlamsal) Yetenek: Bu yetenek; problemleri çözmeye, hızlı ve pratik zeka türüdür. Sternberg, işteki başarıda pratik zekanın da IQ kadar önemli olduğunu söylemiştir, fakat, IQ’su düşük olan bireylerin, pratik yetenekleri ne olursa olsun, yüksek kademeli programlarda başarılı olamayabileceklerini de ifade etmiştir (Aslan, 2013).

Sternberg üç aşamalı yetenek teorisini daha geliştirilmesi gerektiğini düşünüp 2000 yılındaki araştırmasında üç aşamalı yetenek teorisini yedi aşamalı yetenek teorisi olarak belirlemiştir. Bu üç yetenek zeka teorisinin yanı sıra:

1. Analist Yetenek
2. Yaratıcı Yetenek
3. Pratik Yetenek
4. Analitik Yaratıcı Yetenek
5. Analitik Pratik Yetenek
6. Yaratıcı Pratik Yetenek
7. Mükemmel Dengeli Yetenek olarak belirlenmiştir (Aslan, 2013; Başaran, 2008; Giger, 2006).

2.1.3. Duygusal Zeka

2.1.3.1. Duygusal Zekanın Tanımı ve Tarihçesi

Duygusal zekanın 20. yüzyılın başlarında önem kazandığı görülmektedir. Bunun nedenlerinden birisi ise yapılan araştırmalarda IQ'nun başarı hayatında tek ölçüt olmadığının kanıtlanması, sosyal bilimlere ve birey odaklı yaklaşımların öneminin artması kabul edilmektedir. Bu sebeple birey odaklı ve EQ odaklı yaklaşımların öneminin artmasıyla kariyer ve yaşam hayatında başarı için gerekli duyulan ilgili görüşler hız kazanmaya başlamıştır (Özdemir Yaylacı, 2008).

Tablo 2.1. Duygusal Zekanın Tarihçesi (Mayer Jhon, D., Salovey P., Caruso D. R.,(2004). A Furter Consideration of the Issues of Emotional Intelligence. Psychological Inquiry, s. 250. akt. Pektaş, 2013 s.27).

| | |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1900 - 1969 | Sosyal zeka kuramı ilk kez ortaya çıkmıştır. Zeka için psikolojik test sahası bu zamanda geliştirilmiş ve zeka testleri teknolojileri ortaya çıkmıştır. |
| 1970 - 1989 | Yapay zeka hakkında yapılan çalışmalarla bilgisayarların nasıl anlayabileceği ve duygusal görüş hakkında mantık yürütebilecekleri araştırılmıştır. Sosyal zeka üzerinde deneysel çalışmalar yapılmıştır. Sosyal zeka yüzdeler bölümlere ayrılmıştır. Duygusal zeka terimi nadiren kullanılmaya başlanmıştır. |
| 1990 - 1993 | Duygusal zeka hakkında ilk makalelerin yazıldığı dönemdir. |
| 1994 - 1997 | Daniel Goleman'ın Duygusal Zeka adlı kitabı yayımlanmıştır. Kitap dünya çapında bu alanda en çok satan ve en çok alanda kopyalanan kitap olmuştur. Time dergisi EQ terimini kapağında kullanmıştır. |
| 1998 - ... | Yeni araştırmalar sonucunda değişik zeka modelleri oluşturulmaktadır. |

İlk olarak Thorndike'in ortaya koyduğu sosyal zeka teorisiyle (sosyal zeka, soyut zeka ve somut zeka) birlikte duygusal zekanın teorik alt yapısı oluşmaya başlamıştır. Thorndike'in sosyal zeka teorisine göre insanların duygularını anlaması, IQ'dan farklı olarak genel zekasından ayrı bir durumdur (Avcı, 2017). Thorndike'in bu çalışmasından sonra makale olarak ilk duygusal zeka kavramının literatüre geçmesini sağlayan kişiler ise; Peter Salovey ve John Mayer olmuştur. Bu çalışmada Salovey ve Mayer ilk tanımı öne sürmüşlerdir. Fakat sonrasında geliştirdikleri araştırmalarında derinlemesine bir tanım ortaya konması gerektiğini belirlemişlerdir (Aslan, 2013).

“Duyguların doğru algılanması, ifade edilebilmesi ve değerlendirilebilmesi, düşünceye ulaşmada, oluşturmada hislerden yararlanabilme yeteneği, duyguyu ve duygusal bilgiyi fark edebilme, duygusal ve entelektüel gelişimi sağlamada duyguları kontrol edebilme ve ayarlama yeteneği” şeklinde tanımlamışlardır (Salovey ve Mayer, 1997, s.35 akt. Aslan, 2013, s.36).

Salovey ve Mayer’in duygusal zeka ile ilgili çalışmalarından sonra bu konuyla ilgili daha çok harekete geçilmiş ve duygusal zeka tanımları hız kazanmıştır. 1980’ler de kişisel ve içsel zekanın IQ kadar önemli olduğunun anlaşılmasıyla birlikte 1985’de Dr. Reuven yani Bar - On olarak bildiğimiz çalışmalar ile duygusal zeka alanı daha çok kullanılmaya başlanmıştır. Bu çalışmalarda bireyin başarıya ulaşma ve duygusal zekasını fark edebilme, tanıyabilmeye ulaştıracak faktörleri ele almıştır. Duygusal zekada en önemli olan bilişsel olmayan zeka kavramını belirtmiştir. Yani, duygusal zekanın bilişsel faktörlerden daha ayrı bir yere sahip olduğunu söylemiştir. Beynin bilişsel fonksiyonlarının yanı sıra duygusal fonksiyonunun da önemini belirtmiş, kişinin hayatında mutlu ve başarılı olabilmesini vurgulamıştır (Avcı, 2013; Özdemir Yaylacı, 2008). Bar - On’un tanımına göre duygusal zeka:

“Kişinin çevresel baskı ve taleplerle başa çıkmasında, kişiye başarı kazandırma yeteneğini etkileyen, bilişsel olmayan yeteneklerin, becerilerin ve yetkinliklerin bütünüdür “, olarak ifade edilmiştir (Bar - On, 1995, s.5, akt. Özdemir Yaylacı, 2008, s.46).

Harvard Üniversitesi’nde psikolog olan Daniel Goleman’ın 1995 yılında çıkardığı Duygusal Zeka adlı kitabı duygusal zeka kavramının gelişmesine ve katkı sağlamıştır. Onun bu çalışmasıyla zeka kavramı tanımlanmış fakat 2000 yılındaki çalışmasında duygusal zekayı şu şekilde tanımlamıştır: Kendini ve karşındakini tanıyabilme, ifade edebilme, hisleri algılama, aksiliklere rağmen zorluklarla başa çıkabilme, motive olabilme ve edebilme, empati yapabilme, kısacası kendini ve karşındaki kişiyi anlama ve bunu etkin bir biçimde kullanabilme yeteneğidir. Goleman’a göre kişi önce kendini ve karşındakini tanımalı hislerini anlayabilir olmalıdır (Özdemir Yaylacı, 2008; Aslan, 2013).

Duygusal zekanın geliştirilip ilerlemesi ve günümüz IQ değerlendirmesi dışında kişinin kendini fark edebilme karşısındakini anlayabilme farkındalığını oluşturmada Thorndike, Bar-On, Gardner, Salovey ve Mayer, Goleman, Cooper ve Sawaf gibi bir çok kişi EQ tanımları getirmişlerdir.

Sonuç olarak geçmişten günümüze kadar bir çok araştırmacı duygusal zeka üzerinde durmuş, duygusal zekanın IQ kadar önemli olduğundan bahsetmiş ve hatta kişinin başarısının yanı sıra EQ kavramının da ne kadar önemli olduğunu vurgulamışlardır. Duygusal zeka, geliştirilebilir ve daha sonradan öğrenilebilme olasılığı daha yüksek olan bir zeka türüdür. Sosyal yaşantımızda bize fayda sağlayan bu zeka türü bilişsel olan zekadan çok insanlarla olan ilişkilerimizde sosyal hayatta bize fayda sağlamaktadır. İnsanın kendini fark etme, karşısındakini algılayabilme, fark edebilme, empati yapabilme, zorluklarla mücadele edebilme, kişinin hayatını kolaylaştıran bir yapı taşıdır.

2.1.4. Duygusal Zeka Modelleri

Duygusal zeka ile ilgili yapılan yaklaşımlarda başlıca iki model görülmektedir: “Yetenek Modeli” ve “Karma Model”. Duygulardan mantık yürüterek oluşan ve duyguların ilişkiler üzerinde belirleyici olduğu model yetenek modelidir. Karma model ise kişilik özelliklerini ve davranışlarını içinde barındıran, sosyal becerileri içine alan bir modeldir. Yetenek modeli ve karma model konusunda yapılan ve geliştirilen zeka modelleri şunlardır (Avcı, 2017).

2.1.4.1. John D. Mayer ve P. Salovey Modeli

Mayer ve Salovey modeli yetenek modeline dayalı geliştirilmiş olan bir modeldir. Bu modelde duygu ve zeka etkileşimi üzerinde çalışılmıştır. Duygu, mutluluk, sıcaklık gibi kavramlar üzerine oluşturulmuş bir modeldir. Mayer ve Salovey bu modeli tasarlarken Gardner’ın sosyal zekasına dayandırarak geliştirmişlerdir. Bu modelde duygusal zeka, Gardner’ın teorisinde olduğu gibi duyguları anlama, ifade etme, başkalarının duygularını fark edebilme ve kontrol edebilme özelliklerinden yola çıkılarak

oluşturulmuştur. Mayer ve Salovey'in bu modeli Gardner'ın sosyal zeka kavramına dayandırılmış ve oluşturulmuş bir yetenek modelidir (Aslan, 2013).

Bu model dört başlıktan oluşmuştur:

1. **Duyguları algılama ve ifade etme:** Bireyin kendisinin ve karşısındakinin hissettiklerini algılayabilme, hareketlerinden tanıyabilme ve bunları ifade edebilme, duyguları fark edebilme özelliğidir.
2. **Duygu ve düşünceyi kaynaştırma:** Duygularımız sayesinde etkili karar verebilme, düşünebilme, muhakeme edebilme ve zihnimize yardımcı olmasıdır.
3. **Duyguyu anlama ve analiz etme:** İçinde bulunduğumuz karmaşık duyguları anlayabilme, anlık veya eş zamanlı oluşan duyguları belirleyebilme yeteneğidir. Örneğin; hem kızgın olup hem de aşık olma gibi örnek verilebilir.
4. **Duyguların düşünceyle ayarlanması:** Duyguların kontrol edilerek ve düşünülerek ayarlanmasıdır. Yani bireyin görmek istediği değil de gerçekte olması gereken duyguları düşünerek hareket etmesi özelliğidir (Avcı, 2017; Aslan, 2013).

Bu maddelerden yola çıkılarak Mayer ve Salovey tarafından oluşturulan yetenek modeli performans testleriyle ölçülmektedir. İlk örneği olarak “Çok Boyutlu Duygusal Zeka Ölçeği” dir. Bu ölçek 402 maddeden ve 12 görevden oluşan bir ölçek olmuştur. Fakat ilerleyen zamanlarda Salovey ve Mayer bu ölçeğin daha geliştirilmesi gerektiğini düşünüp “Mayer Salovey Caruso Duygusal Zeka Testi’ni (MSCEIT)” oluşturmuştur. Bu ölçek ise 141 maddeden oluşan duygusal zeka ölçme modelidir (Avcı, 2017).

2.1.4.2. Reuven Bar-On Modeli

Reuven Bar-On'un duygusal zeka modeli karma bir modeldir. Bar-On duygusal zekayı beynin bilişsel özelliklerinden çok duygusal özelliklerinin vurgulanmasını ve beynin duygusal olan kısmının daha önemli olduğunu belirtmiştir. Bar-On'un bu duygusal zeka modeli bilişsel olmayan zeka özelliklerini barındırmakta ve sosyal beceriler ile duygusal zeka yetkinliklerini birleştiren bir modeldir. Duygusal zeka ve sosyal zeka özellikleri bilişsel zeka özelliklerine göre kişinin hayatta günlük yaşamında zorluklarla başa çıkabilmesi yönünde daha önemli bir boyuttadır (Avcı, 2017).

Bar-On'un duygusal zeka modeli; duyguların ve duygusal ifadenin kişinin başarısındaki rolünü belirlemektir (Arbak ve Çakar, 2004). Bar-On'un oluşturduğu bu model, kişiler arasındaki yeteneklere dayalı bir model olmuştur. Kişisel yetenek ve kişiler arası yetenek arasında farklar bulunmaktadır. Kişisel yetenek; bireyin kendini bilmesi tanınması ve duygularını ifade ederken kırıncı olmayan şekilde ifade etme biçimidir. Kişiler arası yetenek ise; başkalarının duygu ve düşüncelerini anlayabilme, fark edebilme özelliğidir. Bireyin duygusal ve sosyal zekaya sahip olması, içinde bulunduğu durumlara objektif, bir tavır gösterebilmesi ve problemlere karşı karar verebilme yeteneğini gösterebilmesi durumudur. Bunun için de duyguları kontrol edebilme yeteneğine sahip olunması gerekir (Aslan, 2013).

Bar-On'un duygusal zeka modeli beş ana boyutta ve on beş yan bölümden oluşmaktadır:

1. **Kişisel Yetenekler:** Bireyin kendini, hislerini, fikirlerini anlama ve kendini yönlendirebilme, farkında olma yeteneğidir. Kendini yönetebilmesi, duygusal bilincin farkına varabilmesi ve kendini ifade edebilmesi durumudur.
2. **Kişilerarası Yetenekler:** Bireyin sosyal yaşamındaki ilişkilerinin iyi olması, empati yapabilmesi ve duruma başkalarının gözünden bakabilmesi durumudur. Birey başkalarının duygularını anlayabilir, tanıyabilir ve buna göre ilişkiler kurabilir. Bireyleri daha iyi anlayan ve sorumluluk sahibi olan kişilerdir.
3. **Uyum:** Bireyin çevresinde var olan duruma ve değişen durumlara uyum sağlama durumudur. Uyum boyutuna sahip kişiler problem durumlarını, ani değişen durumları çözüme ulaştırmada daha gerçekçi ve etkin durumdadır.
4. **Stres Yönetimi:** Kişinin stres durumunda kendini kontrol edebilmesi, stresle başa çıkabilmesi, toleransı ve dürtü kontrolleri bu yeteneği oluşturmaktadır. Stresli durumlarda olumsuzluğa ve umutsuzluğa kapılmadan bu durumun üstesinden gelebilen kişilerdir.
5. **Genel Ruh Hali:** Bireyin kendini sevmesi, pozitif olması ve hayata karşı mutlu olması yeteneğidir. Hayattan zevk almayı bilen, pozitif, iyimser hali, genel ruh hali boyutuna girmektedir (Avcı, 2017; Aslan, 2013; Çetinkaya, 2017).

Tablo 2.2. Alt Boyutlar (Avcı, 2017, s.92-98, Aslan, 2013, s.56-57, İşeri, 2016, s.18)

| Kişisel | Kişilerarası | Uyum | Stres Yönetimi | Genel Ruh Hali |
|---------------------------|------------------------|---------------|-----------------|----------------|
| Duygusal Benlik Bilinci | Empati | Problem Çözme | Stres Toleransı | Mutluluk |
| Dışavurum / Kendine Güven | Kişilerarası İlişkiler | Gerçekçilik | Dürtü Kontrolü | İyimserlik |
| Öz Saygı | Sosyal Sorumluluk | Esneklik | | |
| Kendini Gerçekleştirme | | | | |
| Bağımsızlık | | | | |

2.1.4.3. D. Goleman Modeli

Goleman duygusal zeka modelini, bireyin kendisinin ve karşısındaki kişinin duygularını algılayabilme, bireyin kendisini güdüleyebilmesi, başkalarıyla olan iletişimde duygularını kontrollü bir şekilde yönlendirebilmesi yeteneği olarak ifade etmektedir. Mayer ve Salovey'in duygusal zeka modelinden örnek alarak Goleman duygusal zeka modelini oluşturmuştur. Goleman'ın duygusal zeka modeli bilişsel ve diğer becerileri içeren karma bir modelden oluşur (Gül, 2017).

Psikolog Goleman yazdığı “İş Başında Duygusal Zeka”, “Duygusal Zeka: Neden IQ'dan önemlidir?” kitaplarında duygusal zekanın hayatta ve iş yaşamındaki önemini belirtmiştir (Çetinkaya, 2017). Ona göre duygusal zeka “Kendini harekete geçirme, zorluklara rağmen yoluna devam edebilme, ruh durumunu kontrol edebilme, dürtüleri kontrol ederek tatmini erteleyebilme, problemlerin düşünmeyi etkilemesine izin vermeme, empati yapabilme, umut besleme” anlamına gelmektedir (Goleman, 2018, s.62).

Goleman'ın duygusal zeka modeli sosyal yeterlilikler ve kişisel yeterlilikler olmak üzere iki ana grup ve beş yetenekten oluşmuştur.

1. Kişisel Yeterlilik:

- **Özbilinç:** Kendini tanıma, fark edebilme, duyguların farkında olma duygusal zekanın en önemli özelliğidir. Duygularının farkında olan kişiler hayatlarında karar

vermeleri gereken konularda düşündüklerinden çok emindirler. Karşısındaki kişiyi daha iyi anlar ve gerçekçi bir şekilde değerlendirebilir (Goleman, 2018; Avcı, 2017).

- **Duyguları idare edebilme (Duyguları Yönetme):** Karşılaştıkları olaylarda, zor durumlarda en sakin kararları veren, duygularını kontrollü kullanabilen, uygun bir şekilde idare edebilen bireylerdir. Duygularını yönetebilen bireyler, karşılaştıkları durumlara karşı iyi bir tutum sergilerken bu yeteneği zayıf kişiler ise karamsar, mutsuz ve huzursuzlukla mücadele etmektedirler (Goleman, 2018).
- **Motivasyon:** Kendini harekete geçirme, yaptığı işi severek yapma ve mümkün olabilen en iyi performansı gösterebilme yeteneğidir. Kişi kendini motive edebiliyorsa çevresindekileri de olumlu yönde etkileyip, karşılaştığı zor durumlarda pes etmeden durumu toparlayabilecektir (Avcı, 2017).

2. Sosyal Yeterlilik:

- **Empati (Başkalarının Duygularını Anlama):** Başkalarının düşüncelerini anlayabilen, kendini onların yerine koyduğunda ne hissettiğinin farkına varabilen kişilerde olan yetenektir. Bu yeteneğe sahip kişiler öncelikle kendi duygularının farkındadırlar sonra karşısındaki bireyin ne hissettiğini ve neye ihtiyacı olduğunun farkındadırlar. Bu yeteneğe sahip kişiler meslek hayatında daha başarılı anlayışlı ve avantajlı durumdadırlar (Goleman, 2018; Avcı, 2017).
- **İlişkileri Yürütebilme (Sosyal Beceriler):** İnsan ilişkileri iyi olan, başkalarının duygularını idare edebilen kişilerde bulunan bir yetenektir. Anlayışlı, saygılı olmak sosyal becerileri yürütebilme açısından duygusal zeka da önemli bir yere sahiptir (Goleman, 2018; Aslan, 2013).

Psikolog Goleman kitaplarında da belirttiği gibi ve duygusal zekayı ayırdığı yetenek modellerinde iş yaşamındaki performans ve kurumsal alanlardaki mevcut durumu yükseltmeye dayalı karma bir model oluşturmuştur. Goleman'ın duygusal zekayı ölçmek için oluşturduğu "Duygusal Yeterlilik Envanteri" bulunmaktadır. Daha çok kişinin duygusal ve sosyal yeteneklerini ön plana çıkardığı ve bireyin hayattaki başarısının duygusal zekayla mümkün olabileceğini belirtmiştir.

2.1.4.4. Cooper ve Sawaf Modeli

Robert K. Cooper ve Ayman Sawaf'a göre duygusal zeka (2000'den, akt. Avcı, 2017, s.100); "Duyguların gücünü ve hızlı algılanışını kapsamakla beraber, bireyin enerjisi, bilgisi, ilişkileri ve etkisinin kaynağı olarak duyumsama, algılama, anlama ve etkili bir biçimde kullanma yeteneğini içermektedir".

Cooper ve Sawaf 1997 yılında çıkarmış oldukları "Liderlikte Duygusal Zeka" adlı kitabında duygusal zekayı dört ana bölümden incelemekte, köşe taşı adını verdikleri modelle ifade etmektedirler. Bu dört ana model; duyguları öğrenme, duygusal zindelik, duygusal derinlik, duygusal simya'dır. Bu dört ana modelin on altı alt boyutları da bulunmaktadır (Aslan, 2013).

1. **Duyguları Öğrenme (Duygusal Okur - Yazarlık):** Bireyin kendi duygularının farkında olması, başkalarının duygularını fark edebilme ve değerlendirebilme, özümseme, ayırt edebilme, duygusal geri bildirim yeteneğine sahip olma özelliğidir.
2. **Duygusal Zindelik:** Fiziki açıdan olduğu gibi duygusal olarak da gereklilik gösterme eylemidir. Esneklik, yeniliklere açık, yapıcı bir ortam sağlama özelliğidir.
3. **Duygusal Derinlik:** Kişinin kendi potansiyelini fark etmesi duygusal derinlik ile kendini adamasıdır. Dürüst olma, başkaları üzerinde yaptırım yapmadan etki uyandırabilmesini ifade eder.
4. **Duygusal Simya:** Kişinin farkındalığını ve yaratıcılığını artırmaya yönelik belirtilen bir özelliktir. Değer verilmeyen duyguların farkına varılması, önem verilmesi, onların güçlerinden yararlanılması, şimdiki ve gelecekteki duyguları canlandırabilmesi, geleceği oluşturabilmesini içermektedir (Avcı, 2017; Aslan, 2013).

Cooper ve Sawaf'ın belirttiği bu dört ana boyutun on altı alt boyutu da şunlardır:

Duyguları Öğrenme (Duygusal Okur Yazarlık):

- Duygusal Dürüstlük, Duygusal Enerji, Duygusal Geribildirim, Pratik Sezgi.

Duygusal Zindelik:

- Öz Varlık, Güven Çemberi, Yapıcı Hoşnutsuzluk, Esneklik ve Yenilenme.

Duygusal Derinlik:

- Özgün Potansiyel ve Amaç, Adanmışlık, Dürüstlüğü Yaşamak, Yetki Olmadan Etki.

Duygusal Simya:

- Sezgisel Akış, Düşüncesel - Zaman Değişimi, Fırsatı Sezinlemek, Geleceği Yaratmak, şeklindedir (Cooper ve Sawaf, 2000, s.3-85 -177-285; Aslan, 2013, s.66).

2.1.5. Bilişsel Zeka ve Duygusal Zeka Arasındaki Farklılıklar

Bilişsel zeka (IQ) ve duygusal zeka (EQ) arasında farklar bulunmaktadır. IQ, testlerle ölçülebilen, kişinin matematik, denklem, problem çözme yetisi, rasyonel becerileri ve mantıksal olarak analiz yapabildiği zeka türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Sol beyin olarak da bilinen IQ bireyin okul ve iş yaşamında zeka fonksiyonlarıyla ilgili alanı kapsamaktadır. Yani bireyin okuldan mezun olurken sınavlarından yüksek not alması derecesyle bitirmesi, iyi bir işe girmesi IQ zeka türüyle olur. Aynı zamanda IQ kalıtımsal olarak geçmektedir. Bu kalıtımsallığın, annenin doğum öncesi, beslenme, uygun fiziki şartlar, çevre ve eğitimden de etkilendiği söylenmektedir. Bununla ilgili yapılan araştırmalarda çevre faktörünün zekaya etki ettiği belirlenmiştir (Aslan, 2013).

Duygusal zeka bilişsel zekadan daha farklı olarak bireyin hayatında mutlu, başarılı, arkadaş çevresiyle uyumlu, kabiliyetli kişiler olmasında yardımcı etkindir. Bir kişi okuldan çok yüksek puanla mezun olup iyi bir yerde işe başlayabilir bu IQ sayesinde olur, fakat iş yerinde performansının yüksek olması, çevresiyle uyumlu hareket edebilmesi, ayak uydurabilmesi, kendini ifade edebilmesi, mutlu olabilmesi ve daha da yüksek olabilmesi duygusal zeka ile oluşabilen bir şeydir. IQ kalıtımsal bir zeka türüken, EQ geliştirilebilir ve ilerletilebilir bir zeka türüdür. Duygusal zeka kişiseldir, bireyseldir. Yaştan bağımsız, her yaşta geliştirilebilir özelliğe sahiptir (Avcı, 2017).

Bilişsel zekamız başarıyı tek başına şekillendirmez. Yani IQ'su çok yüksek olan bir kişinin duygusal zekasının geliştirilmemiş olması iş yaşamında ve sosyal hayatta kişiye yeterli olmayacaktır. Bazı yapılan araştırmalarda bilişsel zekanın iş yaşamındaki etkisi %6 iken duygusal zekanın yaklaşık %27 olduğu belirtilmiştir. İş ve kariyer hayatında duygusal zekası yüksek kişilerin performansları, stratejik düşünceleri ve sonuca

varmada daha etkin oldukları anlaşılmıştır. Duygusal zeka bebeklik döneminde gelişmeye başlar ve çocuğun gelişim yıllarında anne babasıyla ve çevresi etkileşimiyle birlikte devam eder. Bu sayede çocukların yakın çevresiyle birlikte oluşan duygular gelişme göstermiş olur (Baltaş, 2015, s.7).

IQ ve EQ karşıt terimler olmamakla birlikte ikisinin de olması gerektiği söylenmektedir. Başarı için gerekli olan IQ, bu başarıyı kullanmada etkili olan ve ilişkilerimizin iyi olmasını sağlayan, bulunduğumuz ortamda kendimizi ifade edebilme yetisine sahip olunan EQ birlikte olması gereken iki zeka türüdür. Diğer bir deyişle duygusal zekasız bir zeka veya bilişsel zekasız bir duygusal zeka bizi başarıya götüren yolda tam anlamıyla tamamlamayacaktır. Örneğin, kişinin duyguları ile hareket ederken aynı zamanda mantıklı yönden de düşünerek hareket etmesi kişinin yaşam kalitesini artıracaktır (Yaylacı, 2008).

Tablo 2.3. Bilişsel Zeka ve Duygusal Zeka (Yaylacı, 2008, s.30)

| Bilişsel Zeka (IQ) | Duygusal Zeka (EQ) |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| Genetik-Kalıtımsal | Bireysel |
| Yaşla orantılı olarak düzey azalır. | Yaştan bağımsız olarak düzey artabilir. İsteğe ve bireysel çabaya bağlıdır. |

Özgen (2006), IQ ve EQ arasında akademik başarı olarak kıyaslama yapılacak olunursa şöyle açıklamaktadır:

“Yüksek IQ sizi fizik profesörü yaparken, yüksek EQ sizi fizik bölümü başkanı yapar.

Yüksek IQ sizi mali finans uzmanı yaparken, yüksek EQ sizi şirketin finans bölümü yöneticisi yapar.

IQ sizi işe aldırır fakat EQ sizi terfii ettirir”, şeklinde açıklamıştır.

Kişilerin hayatında önemli rol oynayan duygusal zeka, tıpkı zeka ölçümlerinin yapıldığı gibi ölçülüp değerlendirilmelidir. Zeka ölçümleri sonucunda elde ettiğimiz IQ sonuçları gibi, duygusal zekanın da ölçülmesiyle birlikte elde edilen sonuçlar doğrultusunda kişinin hayatında onları daha donanımlı kılmaya ulaştıracak ve rehberlik edecektir. Duygusal zekanın gelişimi doğumdan itibaren gelişmeye başladığından, okullarda verilen eğitimler de duygusal zekanın gelişimi konusunda önemli rol oynamaktadırlar.

Öğretmenler bu nedenle duygusal zekanın gelişiminde önemli modellerdir. Çocuk gelişiminde sadece mantıksal değerlere önem verilmemeli, duygusal gelişim ve mantıksal gelişim bir arada geliştirilmelidir (Gürşen Otacıoğlu, 2009).

Özetleyecek olursak, duygusal zeka ve bilişsel zeka birlikte kullanıldığında başarı yolunda bizi iyi yerlere getirecektir. Hayattan zevk alma, mutlu olma, kendini ifade edebilme gibi duygulara bağlı olan zeka türü ile rasyonel mantıksal zeka bir bütün halindedir. Duygusal zeka her yaşta geliştirilen bir zeka türüyken bilişsel zeka kalıtsal yollardan gelmektedir. Duygusal ve bilişsel zeka birbirini destekleyen zeka türleridir. Fakat IQ olmadan da başarıya giden yol eksik olacaktır. Kişi kendini ifade etmede özgür, rahat, empati yapabilen, ve karşısındakileri anlayan kişiye bu hem iş yaşamına hem de sosyal hayatına yansımacaktır. Bazı çalışmalar sayesinde de duygusal zekanın belirli yıllarda daha geliştiği görülmüş ve buna yönelik çalışmalarda yapılmıştır.

2.1.6. Duygusal Zekanın Gelişimine Katkı Sağlayan Etkenler

Her bireyin duygusal zeka düzeyi farklıdır. Duygusal zeka sonradan geliştirilebilir ve bireyin içinde bulunduğu durumlardan etkilenebilmektedir. Kişinin çevresi, yaşadığı yer ve bir çok faktör bu duygusal zekanın oluşumuna etken durumundadır. Duygusal zekanın gelişimine katkı sağlayan etkenler şunlardır:

a) Yaş:

“Duygusal zekanın gelişimi açısından ele alınan ilk faktörlerden biri yaş, cinsiyet ve ailedir. Duygusal zeka bebeklikten itibaren gelişmeye başlar. Örneğin Craig (1989), altı aydan küçük bebeklerin rahatlık, zevk ve öfke gibi daha az özelleşmiş duyguları, altı aydan büyük bebeklere ise korku, sevinç ve ya kızgınlık gibi farklı duyguları yaşayabildiklerini ifade etmektedir (Tuğrul, 1999, s.16). Yapılan bir araştırmada on haftalık olan bebeklerin annelerinin ses tonlarından ve yüz ifadelerinden onların mutlu, kızgın ve ya üzgün olduklarını anlayabildikleri saptanmıştır” (Haviland ve Lelwica,1987, akt. Tuğrul, 1999, s.16).

“Bebekler genellikle içsel tepkilerini, yüz ifadelerini vücut hareketleriyle veya sözel anlamda olduğu gibi dışa yansıtırlar. İki yaşından sonra dil gelişimlerinin de

ilerlemesiyle duygularını daha kolay ifade edebilmektedirler. Duygularını zaman ve yere bağlı olarak kontrol edebilme yeteneği yaklaşık üç yaşından sonra, duygularını toplumsal değerlere göre ifade etmeleri ise okul çağında gelişmektedir” (Bayhan-Artan, 2004; Bar-On, 2000; Şahin ve Ömeroğlu, 2015, s.43).

b) Aile:

“Duygusal zeka gelişimine ilk yön veren ailedir. Yaşamın ilk yıllarında anne ve çocuğun arasında oluşan iletişim, duygusal zekanın oluşumu için kritik bir önem taşımaktadır. Güvenle bağlanma gerçekleştirebilen çocukların ileriki yaşantısında işbirlikçi, sosyal açıdan ilgili, öğrenmeye istekli, ilişkilerinde başarılı bireyler olduğu gözlenmiştir. Anne-babalar duygularını ve düşüncelerini çocuklarına açık ve net bir şekilde ifade ettiklerinde, çocuklar da duygu ve düşüncelerini ifade ederken kolaylık yaşayacaklardır” (Yavuzer, 2000-2005, akt. Şen, 2017, s.23).

“Duygusal zekanın temelinde, çocukken aile ortamında ve toplumsal hayatta öğrenilen duygusal deneyimlerin duygu devrelerini biçimlendirerek kişiyi daha yeterli ve ya daha yetersiz kılmaktadır. Bu, çocukluk ve ergenliğin yaşam boyu varlığını hissedeceğimiz temel duygusal alışkanlıkların oluşumunda önemli dönemler olduğu anlamına gelmektedir. Goleman duygusal açıdan yetersiz ebeveynlerin duygusal zeka üzerindeki etkilerini şöyle ifade etmektedir: Hisleri tamamen göz ardı etmek, fazlasıyla serbest bırakmak, çocuğu aşağılayıp duygularına saygı göstermemek” (Goleman, 2018, s.24; Koçyiğit, 2016, s.245).

c) Cinsiyet:

“Kadın ve erkekler için duygusal yapıları mutlak olarak farklılık içermektedir. Buna eş olarak yaşamış oldukları sürecin cinsiyet durumlarına göre kendilerine sağladığı bazı belirli avantajlar ve ya dezavantajlar vardır. Bu, bireyin duygusal zeka gelişimleri açısından farklı düşüncelerini ve farklı hissetmelerini ortaya çıkarmıştır. Her kadın, her erkek farklı birey olmalarından dolayı farklı duygusal zekalara sahiptirler” (Özdayı, 2018, s.26).

“Kızlar ve erkeklere duygusal baş etme konusunda verilen derslerden de birbirinden farklıdır. Örneğin; Brody ve Hall (1993), yaptıkları bir çalışmada anne ve babaların

duygularını kızlarıyla, oğullarından daha fazla konuştukları saptanmıştır. Erkek çocuklarıyla ise öfke duygularının nedenleri ve sonuçları hakkında konuşulmaktadır. Yine aynı yazarlar, kız çocuklarının dil yetisinin erkek çocuklarına göre daha erken geliştiğini, bu durumun kızların duygularını açıklamak ve empati yapmakta daha çabuk ustalaşmalarına yol açtığını ifade etmişlerdir” (Brody ve Hall, 1993; Tuğrul, 1996, s.17).

d) Kültür:

“Bazı temeller ve duygularımız evrensel olsa bile, bireyin duygusal zeka yetilerinin kazanması içinde bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel değerlerinden etkilenmektedir. Kültürler arası yapılan bir çalışmanın sonucunda İngiliz çocukların olumsuz duygularını kontrol etmeyi, İtalyan çocuklarından daha erken yaşta öğrendikleri görülmüştür. Bombaylı çocukların ise olumsuz duygularını gizlemede İngiliz çocuklarından daha duyarlı olduğu fark edilmiştir” (Cole-Cole, 2001, akt. Ömeroğlu ve Şahin, 2015, s.43).

“Ailenin ve çevrenin yarattığı baskı ya da sunmuş olduğu rahatlık, bireyin kendisi için farklı bir model oluşturmasını sağlamıştır. Bu modelle birlikte aldığı kültürün değerlerin yansımaları taşıyacaktır. Kendi değerleri ve kültürü ile zihinsel ve duygusal zeka yansımaları, bir karması olacaktır” (Özdayı, 2018, s.26).

Buradan da anlaşılacağı gibi duygusal zeka sonradan geliştirilebilen ve bireyin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik durum, yaş, cinsiyet, aile ve çevre, eğitim, kültür gibi değişkenlere bağlı olarak değişebilmekte ve şekil alabilmektedir. Yapılan araştırmalarda da görüldüğü gibi kişinin içinde bulunduğu yaşadığı durumlar arasında bile farklılık göstermektedir. Bu sayede birey, bebeklikten yetişkinliğe kadar olan süreçte öğrendikleri ve yaşadıklarıyla duygusal zekasını oluşturmakta ve geliştirmektedir.

2.1.7. Duygusal Zekayı Oluşturan Faktörler

Duygusal zeka, duygularını kontrol edebilen, başkalarını anlayabilen, empati yapabilen ve içinde bulunduğu zorlu durumları ustalıkla aşabilen kişilerin özelliklerinden bir kaçıdır. Duygusal zekası düşük olan bireyler ise duygularını kontrol edemeyen ve zorluklar karşısında hayatı olumsuz etkilenen bireyler olup, ruh hali olarak da sıkıntı

yaşayan kişilerdir. Duygusal zekanın oluşumunda etki eden faktörler, Goleman'ın da belirttiği gibi beş ana boyuttan oluşmaktadır (Koçyiğit, 2016).

a) Özbilinç:

Kendini tanıma, farkında olma, gelişmeye açık, olumlu, duyguları tanıyabilen ve kendini iyi ifade edebilen birey özellikleridir. Özbilinci yüksek kişiler duyguları ve kendisini tanır, duygu ve düşüncelerini güvenle ifade edebilirler. Kişi içinde bulunduğu duygu durumlarının farkında olmalı ve karmaşık duygular halindeyken bile bu durumu yorumlamalı, en sakin şekilde atlatmalıdır. Kendini ve duygularını tanıyabilen insan, durumları nasıl idare edebileceğini de bilir. Özbilince sahip olmayan bireylerde bu durum daha karmaşık bir hal almaktadır (Maboçoğlu, 2006).

b) Duyguları idare edebilmek (Otokontrol):

“Duyguları idare edebilmek ve ya ruh halini ayarlama ; olaylara ve durumlara göre bireyin duygu durumunu kontrol altına alabilmesi ve ya duygularını yönetebilmesidir. Duygularını kontrol edebilme, bireyin içinde bulunduğu karamsarlık, öfke, kaygı gibi duygulardan hemen kurtulup hayatına devam edebilmesi duygularını ve kendini yönetebilmesidir” (Koçyiğit, 2016, s.229). Kendini ve duygularını uyumlu bir şekilde idare edebilme yeteneğidir. Bu yeteneği zayıf olan kişiler ise yaşadığı olumsuz durumlarda kendilerini daha geç toparlayabilmektedirler (Goleman, 2018).

c) Motivasyon (Kendini Harekete Geçirmek):

Motivasyon belirli bir hareket için kendini motive etmek, kendi istekleri doğrultusunda davranmak ve bir amaç doğrultusunda kendine hakim olabilme yeteneğidir. Motivasyonu yüksek olan kişiler kendilerini daha iyi ifade edebilmekte ve olumsuz durumlarda motivasyonlarını koruyabildikleri söylenmektedir (Koçyiğit, 2016). Duygularından ve kendisinden emin olan kişi bunları başka bireylere aktarmakta sıkıntı yaşamayacak ve karşılıklı ilişkiler açısından fayda sağlayacaktır (Maboçoğlu, 2006).

d) Empati (Başkalarının Duygularını Anlayabilme):

Duygusal zeka özellikleri içinde bir diğer önemli konu empati yapabilmektir. Kişi karşısındakini anlayabilme, iletişim kurabilme ve çevresine odaklanma durumunu

yakaladığı zaman daha mutlu, anlayışlı ve insan ilişkilerinde iyi bir birey olacaktır (Özdayı, 2018). Empati konusunda iyi bireyler kendisini düşündüğü kadar karşısındakini de düşünecek onun yaşadığı zor ve güzel durumları, duygu durumlarını daha iyi ayırt edebilecek duruma gelecektir. Bu sayede bireyler arası iletişim de daha iyi bir boyuta gelecektir.

e) Sosyal Beceriler (İlişkileri Yürütebilmek):

Sosyal beceriler, kişinin başkalarıyla kurduğu ilişkilerdir. Bu yeteneği yüksek olan kişiler başkalarıyla iletişim kurarken zorluk çekmeyen, duygularını anlayabilen, organize edebilen bireylerdir. Sosyal becerilerin iyi olması toplumda bireyler arası ilişki için çok önemlidir. Bireyi idare edebilme durumu olarak ifade edilmektedir. Bu yetenek ise bireyin diğer duygusal zeka faaliyetlerinin sonucu olarak görülmektedir (Koçyiğit, 2016).

2.1.8. Duygusal Zeka ve Müzik İlişkisi

Müzik eğitimi, bireyde istendik davranış geliştirme, müzikal olarak bir davranış kazandırma, müziksel davranış oluşturma eylemi doğrultusunda gerçekleştirilir. Bu eğitim boyunca kişinin müziksel eğitimi göz önünde tutularak, belli amaçlara bağlı planlı, düzenli bir yöntem izlenir ve bu yola istenilen hedeflere ulaşılır. Müzik eğitimi kişiyi müziksel her anlamda geliştirmeli, çeşitlendirmeli ve tek yönlü değil çok yönlü müzik anlayışını benimsetebilme amacıyla yapılmalıdır (Çuhadar, 2016).

İnsan zekâsını soyut zekâ, mekanik zekâ ve sosyal zekâ olmak üzere 3 ana başlıkta sınıflandırırız;

- a- Sembollerle, kavramlarla, ilkelere ve bunların problemi çözmede kullanılması ile ilgili yetenek ve davranışlar soyut zekâyı,
- b- Araçların, eşyaların, nesnelere kullanılması ile ilgili yetenekler ve davranışlar mekanik zekâyı,
- c- İnsanlarla iyi ilişkiler kurabilme, sosyal problemleri çözme ile ilgili yetenekler ve davranışlar sosyal zekâyı gösterir (Başaran, 1969, s.91 akt. Şendurur, Barış, 2002 s.167).

Müzik eğitimi kişinin sadece müziksel yönünü geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda bireyin müzik eğitimi yoluyla zekasını ve bilişsel olarak da başarısını etkilediğini bilmekteyiz. Müzik eğitimi ile verilmek istenen eğitim, aynı zamanda bizim bilişsel zeka yönümüzü de olumlu derecede etkilemektedir.

Hanshumacher (1980), 5'i yayınlanmış toplam 36 doktora tezini inceledikten sonra, sanat eğitiminin dil eğitimi kolaylaştırdığı, yaratıcılığı geliştirdiği, okumaya hazırlığı güçlendirdiği, sosyal gelişime ve genel entelektüel başarıya yardımcı olduğu, öğrenmeye ve okula karşı olumlu tutumların oluşmasına katkı yaptığı sonucuna varmıştır. Her şeyden öte müzik, sözel düşüncelerini ifade edemeyen bireylerin becerilerini geliştiren bir dildir (Çuhadar, 2006, akt. Pektaş 2013, s.43).

Hem çocuklar hem de yetişkinlerde duygu ve düşünceleri ifade etmek seslerle ve sözlerle daha kolay bir yoldur. Her insan aynı değildir. Bu yüzden bazıları için duygularını ifade etmek kolayken, bazıları içinse bu durum oldukça zordur. Müzik ve müzik eğitimi bu noktada kişinin sosyal ve duygusal olarak gelişimini sağlamasında yardımcı olacak bir etkidir. Müzik eğitimi sadece duygusal zekanın gelişimine değil yanı zamanda iletişim becerilerine de katkı sağlamaktadır. Müzik her yaştaki bireyler için sosyallik olgusunu güçlendirmekte ve geliştirmektedir (Tunalı Özdemir, 2008).

Araştırmalardan da yola çıkarak müzik ve müzik eğitimi bireyi; sosyal, iletişimsel, bilişsel, duygusal olarak her yönden olumlu şekilde etkilediği görülmüştür. Üniversitelerde çalgı çalan öğrenciler üzerinde de yapılan araştırmalar sonucunda duygusal zekanın müzik eğitiminde önemli rol oynadığı görülmektedir. Sadece müzik bölümünde okuyan öğrenciler için değil, duygusal zekanın geliştirilebilir bir olgu olduğunu unutmadan her üniversite ve bölümde duygusal zekayı geliştirebilecek eğitimler yer almalıdır.

2.2. İletişim Becerileri

2.2.1. İletişimin Tarihçesi

İnsan var oluşundan itibaren iletişime hep ihtiyaç duymuştur. Mesajlaşma, iletişime geçme, haberleşme insanoğlunun en temel gereksinimi olarak bilinir. Fakat bu haberleşme sadece insandan insana olarak düşünülmemelidir. Doğada bulunan tüm canlıların kendilerine ait bir iletişim biçimleri bulunmaktadır. Her canlı çok eski zamanlarda iletişim kurabilmek için çeşitli yollar kullanmışlardır. İnsanların en eski kullandığı iletişim dört ana başlıkta toplanmıştır. Bunlar; sesler, vücut, yazı ve resimlerdir. İnsanlar yazı bulunmadan önce vücut dili ile iletişim kurmaktaydılar. Bu vücut dili ile iletişim halen günümüzde de kullanılan bir iletişim biçimidir. Yazının bulunmadığı dönemlerde insanlar bütün vücudu ile iletişim kurabiliyorlardı. Ayaklar, omuzlar, eller, yüz kasları kişinin ne anlatmak istediğini ifade ediyordu. Bugün ise günümüzde jest ve mimik olarak bildiğimiz vücut dili ile iletişim kurma, o dönemlerde insanlar arası iletişimi sağlamıştır. İnsanlar çıkardıkları sesler ile de iletişim kurabiliyorlardı. Bu doğal sesler ve çevrede kullandıkları sesler şu an günümüzde de iletişim kurmada yerini korumaktadır. Çevresine anlatmak istediklerini çıkardıkları sesler ile ifade etmişlerdir. En eski zamanlarda insanlar vücut dilini ve ses çıkarma yöntemi ile iletişim kurmadan önce resimlerle bunu sağlıyorlardı. Mağaralara yapılan resimler, hayvan figürleri gibi resimlerle ilk iletişime geçiş sağlanmıştır. Günümüzden 35.000 yıl öncesine ait yani buzul çağında yapılan mağara resimleri günümüzde o dönemde iletişim kurulduğunun göstergesi haline gelmiştir. Bu şekiller ve yapılar kendilerine has bir özellik oluşturuyordu. Günümüzde ise resim hala etkisini korumakta ve özellikle çocukların kendini ifade edebildiği, yansıttığı bir iletişim aracıdır. Resimler kişinin kendi iç dünyasını ve ifadesini yansıtan bir araç olmuştur. Yazı bulunduktan sonra ise iletişimde en önemli boyuta geçilmiştir. Yazı sayesinde bilgiler sadece bir kültüre bağlı kalmayıp, kültürlerarası etkileşime de yansımıştır. Yani yazı, içinde bulunduğumuz toplumu, kültürleri ve toplumlar arasındaki gördüğü görevini gelecek nesillere aktarmak için de sürdürecektir (Yazgın, 2018).

2.2.2. İletişimin Kavramı / Tanımı

İletişim; kökeni Latince de “Communication” kelimesinin karşılığı olarak günümüze gelmiştir. Anlam olarak ise paylaşım, paylaşmak, iştirak etmek anlamında kullanılan bir kelimedir. İletişim kelimesinin anlamı çok fazla ve geniştir. Önceki zamanlarda latince kelime karşılığı olarak, somut bir mal değişimini ifade ederken, günümüzde ise elle tutulmayan, gözle görülmeyen ifadeler için yani soyut anlamda kullanılır durumdadır. İletişim içinde pek çok tanım barındıran bir kavramdır ve farklı disiplinler arasında da iletişim tanımı değişmektedir. Her disiplin iletişimin tanımını kendilerine göre tanımlamaktadırlar. İletişim denildiği zaman sadece günlük hayatta sık olarak kullandığımız radyo, televizyon, internet gibi haberleşmek olarak algılanmamalıdır ve iletişim tanımı detaylıca ifade edilmelidir (Yazgın, 2018).

İletişimin, farklı disiplin boyutlarına göre tanımı da değişebilmektedir. Yani bazı tanımlamalar sosyolojik, politik ve ya psikolojik boyutta olabilmektedir. Fakat iletişim kavramının bilimsel bir boyut olarak ele alınmasında sosyologların da çabası büyüktür. Bunların başında Chicago Okulu'nun geldiği bilinmektedir. Kurucularından olan John Dewey, Charles H. Cooley, Robert Park gibi isimler ön plana çıkmaktadırlar. Sosyolojide etkileşimci yaklaşımın öncüleri olan bu kişiler iletişimi farklı yönleriyle ifade etmektedirler (Güngör, 2013).

İletişimin kavramı arasında bir çok tanım bulunmaktadır. (Tutar ve Yılmaz 2003, s.1, akt. Yılmaz 2009, s.9) iletişimi şöyle tanımlamaktadır: “Başarılı iletişim, her insanın kendisini ifade edebilmesi için zorunludur. İnsan çevresi ile iletişim kurarak yaşama devam eder. Her davranışı, susması, konuşması, duruşu, insanın kendini ifade etme biçimidir. İletişim, bilgi üretme, iletme ve algılama süreci olarak tanımlanmaktadır. İletişim kurmaktaki asıl amaç anlaşılabilir mesajların gönderilmesi ve hedefin tutum ve davranışlarında değişiklik yapılmasıdır”.

Kişiler arası ve toplumlar arası ilişkilerin vazgeçilmez unsuru şüphesiz iletişimdir. Toplumsal ve bireysel faaliyetlerimizi sürdürebilmemiz için iletişim gereklidir. İletişim ile birlikte uyum, etkinlik, birliktelik sağlanır ve kişiler arası dayanışmanın temelini barındırır. Bu sebeple örgütsel iletişim altyapı olarak geliştirilmelidir (Güler Yılmaz, 2009).

İletişim kişinin kendini ifade edebilmesi, doğru anlaşılabilmesi için gerekli bir kavram olmuştur. İletişimin olmadığı yerde ifade eksikliği başlar ve kopuk bir toplum haline gelir. Sağlıklı bir toplum olabilmesi için bireylerin kendilerini iyi ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri son derece önemlidir. Yoksa içe dönük, yeniliklere açık olmayan bireyler, ifade güçlüğü yaşanan bir toplum meydana gelecektir. Bu sebeple birey için iletişim kurmak önemli bir boyuta sahiptir (Avcı, 2017).

İletişim; “Bireyler arasında bilgi alışverişinin oluşturulduğu ilişkiler sisteminin bütünüdür. Bireylerin amaçsız etkileşimleri olmaktan çok, etki oluşturmaya ve davranışa neden olmak amacıyla, mesajın iletişim unsurları kullanılarak kaynaktan hedefe doğru bilinçli bir şekilde aktarılması şeklinde tanımlanmaktadır” (Karakuş, 2010, s.8, akt. Avcı, 2017, s.114).

İletişimin bir çok tanımı bulunmakta ve aslında ifade edilenler birbirine yakın durumdadır. Duyguların, düşüncelerin, hareketlerin, davranışların ifadelerimizin sözlü ve ya sözsüz bir biçimde ifade edilerek mesajların kişiye iletilmesi ve kişinin tekrar bunları sentezleyerek geri göndermesi durumu diyebiliriz. İletişim olmadan bilgileri ifade etme, anlaşma ve davranışlarda eksiklik yaşanacaktır (Avcı, 2017).

Bu tanımlamalardan yola çıkacak olursak; iletişimin bir çok tanımı bulunmaktadır. Bu tanımlamalar kendi içinde bulunduğu disiplinlere göre de değişebilmektedir. Farklı disiplinler arası olsa bile iletişimin önemi, gerekliliği ve geliştirilebilirliği vurgulanmaktadır. Bu sebeple kişisel hayatımızda ve toplumsal hayatımızda iletişim son derece önemli bir boyuta sahiptir. İletişimin olmadığı yerde kopukluk, anlaşmazlık ve sağlıklı iletişim kuran bir toplum oluşacaktır.

2.2.3. İletişimin Amacı, Önemi ve Toplumsal İşlevi

İletişim, bireyin hayatında önemli bir yere sahip olan vazgeçilmez bir öğedir. İnsan dünyaya geldiği andan itibaren farkında olarak veya olmayarak karşısındaki kişilerle iletişim halinde olmaktadır. Vücut dili, jest mimikler, yazı, ifade ile kendilerini aktarabilmektedirler. Gelişen teknolojiyle birlikte de iletişim kurmak insanlar için daha kolay ve uzağa ulaşılabilir kılmıştır. Bu bakımdan iletişim ve iletişim kurma becerisi insan ve toplum hayatında önemli bir yere sahiptir (Koçyiğit, 2016).

İletişimi anlayabilmek için ilk olarak iletişimin isteyerek yapıldığı kadar istemeyerek de yapıldığı durumudur. Alıcıya gönderdiğimiz her mesaj tam olarak alınmayabildiği gibi farklı anlamlar da oluşturabilmektedir. Yani bizim anlatmak istediğimizle algılanan durum farklı olabilir. İkincisi ise iletişimin dinamik bir olgu olduğudur. İletişim fikirler açısından değişebilen bir durumdur. Yani düşünceleri aynı olan ve olmayan insanların daha sonraki görüşmelerinde aktardıkları fikirler aynı olmayabilir. Bu durum da farklı yorum ve mesajların kendine özgü bir iletişim süreci olduğunu göstermektedir. Üçüncü olgu ise iletişimin sistematik olduğudur. Eğer bir kişi anlatmak istediğini isteksiz veya verimsiz bir şekilde ifade ediyorsa o mesaj verimli olmayacak, olumsuz yönde etkilenecektir. Yani her işlem bir diğeri tarafından etkilenecek ve etkileyecektir. Dördüncü ve son olarak ise iletişimin iki yönlü ve iletişimi kapsadığı olgusudur. Mesajı veren kişi aktarım yaparken karşılıklı olarak birbirlerinden etkilenmektedirler (Urmila Rai, 2009, akt. Yazgın, 2018).

İletişim ile toplumda ve insan arasında önemli bir bağ bulunduğunu açıklamalardan da anlamış bulunmaktayız. İletişimin olmadığı yerde bencil, hedefi olmayan, anlaşmakta zorluk yaşayan bireyler görürüz. İletişimin en önemli amacı ise bu olumsuzlukları ortadan kaldırdığı gibi bireyleri ve toplumu ileriye götüren bir araçtır. Bu nedenle toplumsal işlevi açısından iletişim hayatımızda önemli bir yere sahiptir.

2.2.4. İletişimin Öge ve Süreçleri

İletişim başlı başına bir süreçtir. Topumbilim sözlüğü süreci ise şöyle tanımlamaktadır: Bir olayın düzenli olarak ve birbirini izleyen değişimlerle birlikte gelişmesi ve başka bir olaya dönüşmesidir. Belirli bir süreç içinde bulunan herhangi bir şey durağan bir yapı göstermez. Tam tersine hareketli, etkin ve sürekli değişim içinde olur. Süreç içinde bulunan öğeler de kendi içinde birbirilerinden etkilenip sürekli ilişki içinde olmaktadır (Gürgen, 1997, s.12-13, akt. Güler Yılmaz, 2009, s.11).

İletişim, sürekli devam eden, akıcı, dinamiktir. İletişimi genel boyutlarıyla süreç olarak ele almak gerekir. Bu süreç ise, olayların düzenli ve birbirini takip ederek değişmesi, gelişmesi demektir. Bu süreç içinde iletişim insanlarla kurulan etkileşim, değişim,

gelişim, dönüşüm, bilgilendirmek, eğlendirme çabaları içerebilir. İletişim genel öge ve süreçleri ile bir etkileşim halindedir (Koçyiğit, 2016).

• **Kaynak / Gönderici:**

İletişimde en önemli süreç kaynak yani göndericidir. Gönderici alıcıya göndermek istediği mesajı anlayacağı şekilde gönderir. Gönderilmek istenen mesaj kodlanarak kaynak tarafından alıcıya iletilir ve gönderen kişi, grup ya da kurum olabilir. Mesaj bir kere göndericiden çıktıktan sonra mesajı değiştirmek artık kaynağın elinde değildir. Etkili ve istenen mesajı alıcıya iletebilmek içinde etkili iletişim niteliklerine sahip olunması gerekir. Bu niteliklere sahip olan gönderici iletmek istediği mesajı daha iyi, anlaşılır ve net ifade eder (Koçyiğit, 2016). Mesajı aktaran kişi yani kaynak, mesajı ilettikten sonra alıcının kaynak durumuna geçmesini ve mesajı göndermesini beklemelidir. İletişim tek taraflı değil iki taraflı gerçekleşmelidir. Eğer iletişim tek taraflı olup devamı gelmez ise bu iletişim monolog halini alır ve devamı gelmez (Yazgın, 2018).

Mesajı ileten kişi yani gönderici güvenilir olmalıdır, bu özellikte etkili iletişim becerileri nitelikleri arasında yer alır. Eğer gönderici güvenilir olur ise o mesaj daha çok yere ulaşacak ve benimsenip, dinlenmesi daha da artacaktır. Bu bakımdan kaynağın dürüst, güvenilir olması mesajın iletiliği yer için de önemlidir (Avcı, 2017).

• **Kodlama:**

Kodlama; mesajı alıcıya iletirken kullandığımız, kişiye anlamlı gelecek semboller olarak tanımlanmaktadır. Kodlama olmadan mesajın alıcıya ulaşması mümkün değildir. Örneğin, polislerin telsizle konuşurken kendi aralarında oluşturdukları bir iletişim olabilir. Bu belki başkalarına anlamsız gelebilirken, polisler bu kodlama sayesinde iletişimini sağlayabilmektedirler. Yani bir iletiyi iletirken duruma uygun, kişinin anlayabileceği bir ifadeyle iletişim kurma durumudur. Ortama göre değişebilir. İş esnasında veya rahat bir ortama bağlı farklı kodlama yöntemleri oluşmaktadır (Güler Yılmaz, 2009).

En çok bilinen kod sistemi sessel ve yazılı hali ile bilinen dildir. Bunun yanı sıra, trafik işaretleri, rakamlar, farklı anlamlara yüklenmiş semboller, resimler, vücut dili de birer

koddur. En önemlilerinden bir tanesi de bedensel kodlamalar kültürler arasında farklar içermektedir (Yazgın, 2018, s.22).

• **Mesaj / İleti:**

Göndericinin alıcıya iletmek istediği fikri, görüş ve davranışları durumudur. Gönderici, göndermek istediği mesajın tam olarak anlaşılabilmesi için açık, net ve güvenilir olmalıdır. Mesaj sadece yazılı bir şekilde değil bir çok farklı şekilde de verilebilir. Örneğin; görsel, sözlü, fotoğraf, mimari, sanat, resimle de ileti sağlanabilmektedir. Hatta jest ve mimikler ve vücut hareketlerimiz bile bazen konuşmadan karşımızdaki kişiye bir mesaj iletmeye yeterli olmaktadır (Güngör, 2013).

Mesaj içeriği iletişimde önemli bir durumdur. Alıcının dikkatini çekmeli, doğru ifade edilmeli, anlaşılabilir olmalı, en uygun zamanda iletilmeli, doğru kanalı izlemeli ve açık / net olmalıdır. Aksi takdirde ifade edilmek istenen mesaj alıcıya farklı bir şekilde ulaşacaktır. Bu durum da iletişim eksikliğini ortaya çıkaracaktır (Güler Yılmaz, 2009).

• **Kanal:**

Mesajın gitmesine imkan sağlayan hedef ve kaynak birimler arasındaki işarete dönüşmüş yapay araçlardır. Yani yüz yüze karşımızdaki kişiyle konuşurken birden fazla unsurla iletişim kurabilmekteyiz. İletişim kurarken ne kadar yapay araç kullanılırsa yani kanal, iletişim bir o kadar etkili olacaktır (Çağlar ve Kılıç, 2014).

Alıcıya gönderilen bu kaynak bazen sözlü bazen sözsüz olabilmektedir. Burada kullanılan kaynaklar çeşitli semboller olabilir. Televizyon, radyo, resim, kitap, gazete gibi araçlar da mesajın kanalı olabilir. Alıcıya gönderilen her mesajın kanalı olduğu gibi bu kanal çeşitlilik göstermektedir (Avcı, 2017).

• **Alıcı / Hedef:**

Göndericinin, duygu ve düşüncelerini, ifade etmek istediklerini, içindekileri jest ve mimiklerle, vücut hareketleriyle birlikte veya internet, televizyon, radyo gibi kanallarla birlikte mesajını ilettiği kişiye alıcı denmektedir. Alıcı göndericiden aldığı mesajı okuyup yorumladıktan sonra, kendisi gönderici durumuna geçecektir, ve göndericiye iletmek istediği mesajı iletacaktır. Bu şekilde gönderici ve alıcı sürekli yer değişen bir konuma gelecektir. Yani alıcı veya hedef, iletilmek istenen mesajın iletildiği kişidir.

Alıcının veya göndericinin ilettiği mesaj anlaşılır olmalıdır. Alıcı iletiyi aldıktan sonra iyi bir gönderici durumuna geçmelidir. Aksi takdirde iletişim iyi olmayacak tek yönlü kalacaktır. Yani alıcı ve gönderici bu iki durumu iyi kullanabilmelidir (Yazgın, 2018).

• **Kod Açma / Çözme:**

Gönderici tarafından gönderilen iletinin alıcı tarafından anlamlandırılması, anlaması durumudur. Mesajı gönderen kaynak, iletmek istediği mesajı sembollerle, ifadelerle alıcıya gönderir ve alıcı bu mesajı alır. Fakat gönderilen mesajdaki kodun anlaşılabilmesi için alıcının bu kodu biliyor olması gerekir. Alıcı bu kodu kendi zihninden geçirerek anlamlandırmaya ve yorumlamaya çalışır. Burada kod önemli bir yere sahiptir. İletilen kodun doğru ve alıcının anlayacağı şekilde iletilmesi gerekmektedir (Koçyiğit, 2016).

• **Geribildirim:**

Geribildirim, göndericinin mesajı alıcıya ulaştırdıktan sonraki ve en önemli süreçlerden birisidir. Alıcının, mesajları anlamlandırmasından sonra gönderene ileti göndermesi durumudur. Yani bu sefer alıcı gönderici konumuna geçip, iletmek istediği mesajı veya gönderilen mesaja olumlu, olumsuz yanıt vermesidir. Her zaman geri bildirim olmayabilir. Bu süreçte iletişim halen devam etmektedir. Alıcı ve gönderici yer değiştirmektedir. İlk göndericiye olumlu veya olumsuz ilettiği bu mesaj iletişimde geribildirim / dönüt (feedback) olarak adlandırılmaktadır (Çakmak Kılıçaslan, 2013).

• **Gürültü:**

Gürültü; iletişim esnasında oluşan, sürecin akışını bozan, istenmedik bir durum olarak ifade edilmektedir. İletişim sırasındaki kopukluk veya olumsuz bir durumdur. Gürültünün üç türden oluştuğu belirtilmektedir: Psikolojik, fizyolojik ve çevresel (dışsal) etkenler. Bazen bu türlerde ortama göre iç içe geçebilmektedir. İletişimdeki herhangi bir aksaklık; televizyonun aniden ekranının bozulması, gürültülü bir ortam, radyonun frekansının parazit yapması gibi bir çok olumsuz etken gürültü olarak kabul edilmektedir. Bu durum da alıcı ve gönderici arasındaki iletişimi, mesajı etkilemektedir (Güngör, 2013).

Fiziksel gürültü ; iletişim esnasında mesajın alıcıya olumlu bir şekilde gelmesini engelleyecek her türlü durumdur. Yüksek sesli bir yerde konuşmanın zor olması, araba sesi, kamyon sesi, uçak gürültüsü bunlara örnektir (Yazgın, 2018, s.25-26).

Fizyolojik gürültü ; Kişinin fiziksel engel türleri ile ilgili olan durumdur. Örneğin bir kişi görme engelli ise, karşısındaki kişinin bir mesajı iletirken jest ve mimiklerini kullanması durumu fizyolojik bir gürültü olarak ifade edilmektedir. Mesajı alan kişinin fiziksel yetersizliği ile mesajın bireye ulaşamamasıdır (Yazgın, 2018, s.25-26).

Psikolojik gürültü ise; kişinin kendi psikolojik durumu ile ilgilidir. Gönderici tarafından iletilen mesaj alıcının içinde bulunduğu durum ve psikolojisi ile anlamlandırılır. Bu süreçte kişinin mesajı anladığı durumdur, ve mesajın kaynak tarafından yüklediği anlam dışında, alıcının farklı bir anlam yüklemesiyle, farklı yorumlanmasına sebep olur (Yazgın, 2018, s.25-26).

Gördüldüğü üzere iletişimdeki öge ve süreçler; iletişimin sağlıklı olabilmesi açısından çok önemlidir. Sağlıklı yapılan bir iletişimde olumsuz durumlar ve anlam karmaşası daha az yaşanmaktadır. İletişimdeki bu öğeler ve yardımcı süreçler kişinin kendini tam ifade edebilmesi, göndermek istediği mesajı uygun bir ifadeyle gönderebilmesi alıcının kaynak sayesinde anlamlandırabilmesi, kullanılan kodların ifadesel açılımı ve geribildirim durumlarından geçerek gerçekleşmektedir.

2.2.5. İletişim Modelleri

2.2.5.1. Temel Modeller

2.2.5.1.1. Düz Çizgisel Modeller: Harold Lasswell Modeli



Şekil 2.1. Harold Lasswell İletişim Modeli
(Çakmak Kılıçaslan, 2013, s.203)

Amerikalı ve siyaset bilimci olan H. Lasswell iletişimi; temel modeller içerisinde çizgisel ve tek yönlü olan bir süreç olarak ifade etmektedir. Lasswell iletişimi “Kim, neyi, hangi kanaldan, kime ve hangi etkiyle söyler” olarak sorduğu sorulara aldığı cevaplarla tanımlamaktadır (Çakmak Kılıçaslan, 2013).

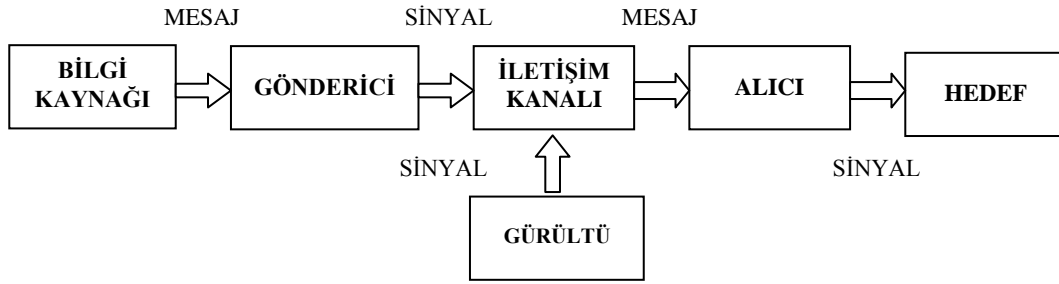
Lasswell’in oluşturduğu bu genel iletişim modeli, kendinden sonraki bir çok modele de örnek olmuştur. Bu modellerle birlikte hem yöntembilimsel hem de kuramsal olarak çerçeve oluşturmayı sağlamıştır. Lasswell’e göre iletişimin temel fonksiyonları bahsettiğimiz bu beş formüle dayandırılmaktadır. Lasswell’in geliştirdiği bu genel iletişim modeli halen kullanılabilir bir işlevsellikte olup, bir çok modelin de yararlandığı ve örnek aldığı bir modeldir (Güngör, 2013).

2.2.5.1.2. Claude Shannon ve Warren Weaver Modeli

Shannon ve Weaver geliştirdikleri bu modelde; iletişimi daha çok doğrusal bir süreç ve basit olarak ifade etmektedirler. İnsanların duygusal durumunun göz ardı edildiği bu model, matematiksel bir kuram niteliği taşımaktadır. İletişim sürecini ise kaynak tarafından gönderilen iletinin kanallar aracılığı ile alıcıya ulaşması olarak belirtilmiştir. İletişimin tek yönlü yapıldığını söylemişlerdir ve bu modelde anlatılmak istenenin iletide ifade edildiğini düşünmektedirler (Güler İplikçi, 2015).

Bu iletişim modelinde (matematiksel model), iletişim altı öge ile ifade edilmektedir: Bilgi kaynağı, Gönderici, İletişim Kanalı, Alıcı, Gürültü, Hedef olarak belirtilmiştir. Shannon ve Weaver’in bu iletişim modelinde, kaynağın alıcıya iletildiği mesajın hedef tarafından nasıl ve ne kadar alındığına dair karşılaşılabilecek üç teknik sorundan bahsetmiştir. Bu sorunlar iletişimdeki oluşan etkinliği belirleyici özellikte olduğu için önemlidir. Bunlar:

- Teknik Sorunlar
- Anlamsal Sorunlar
- Etkinlik Sorunları olarak ifade edilmektedir (Kılıç, 2014).

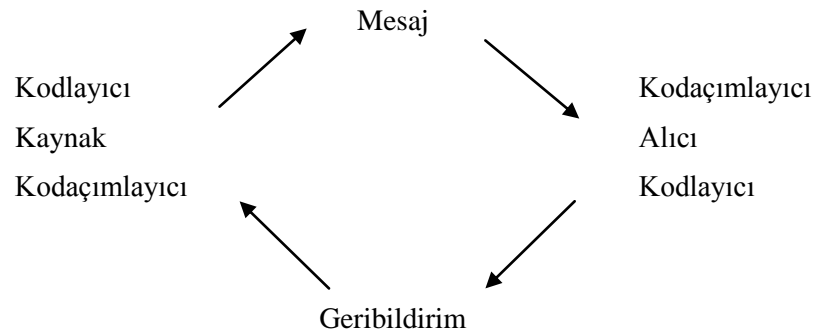


Şekil 2.2. Matematiksel İletişim Modeli
(Tutar ve Yılmaz, 2005, s.115, akt. Kılıç, 2014, s.30)

2.2.5.1.3. İnteraktif Modeller: C.E. Osgood ve Wilbur Schramm Modeli

Osgood ve Schramm tarafından 1954 yılında geliştirilmiş olan bu iletişim modelinde gönderen ve alıcı arasındaki deneyimlerin karşılıklı olarak iletildiği durumdur. Yani bu iletişimde alıcı veya gönderen kendi deneyimlerini aktarım durumundadır ve göndericinin kodlayarak iletildiği bu mesaj alıcının kendi deneyimleriyle açıklanmış olur, sonrasında ise gönderen alıcı, alıcı gönderen durumuna geçmektedir (Aziz, 2010, akt. Kılıç, 2014).

Schramm temel iletişim modelinde amaç, iletişimin çift yönlü yapılması ve iletişim sonunda geri bildirim olması gerektiği ifade edilmektedir. Schramm, daha öncesinde yapılan Schannon ve Weaver iletişim modelini değiştirmiştir. McQuil ve Windahl, sonrasında bu modeli geliştiren isimler olmuşlardır (Çakmak Kılıçaslan, 2013). Osgood ve Schramm Temel İletişim Modeli şu şekildedir (Aziz, 2010, s.64):



Şekil 2.3. Osgood ve Schramm Temel İletişim Modeli

2.2.5.1.4. Denge Modelleri: Newcomb Denge Modeli

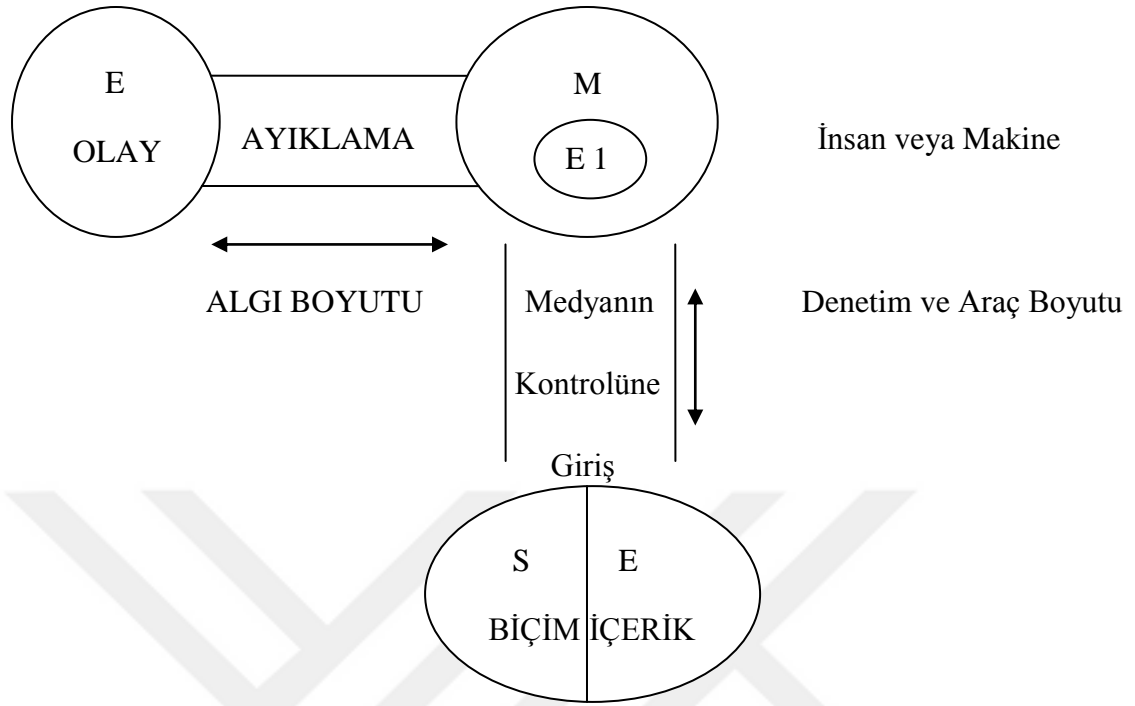
Newcomb tarafından 1953 yılında geliştirilen denge modelinde en önemli durum bireyler ve toplumdaki ilişkilerdir. Bireyler arası toplumda dengeyi kurabilmek ve sürdürülebilmek basit ve bir o kadar önemli bir duruma sahiptir. Bu modelin amacı iletişim kuran iki kişinin iletişimi ve etkileşimleri sonunda neler olduğunu ifade etmek için geliştirilmiş bir modeldir (Kılıç, 2014).

Newcomb'ın bu denge modeli, doğrusal çizgi modellerinden farklıdır. Model üç köşeli olmasının yanı sıra, bir toplumda ve ya toplumsal ilişkilerde iletişimin rolü üzerinde durması açısından da bulunan modeller içerisinde ilki temsil etmektedir. Newcomb'a göre; bu rol oldukça basittir. Yapılması gereken toplumsal sistem içinde dengenin devamlılığının sağlanması gerektiğidir (Tutar ve Yılmaz, 2005, s.121-122, akt. Kılıç, 2014, s.36).

A B X modeli Newcomb'ın geliştirdiği bir denge modelidir. A ve B eşit konumda olan kişilerden, X ise paylaşılan aynı ortamı, kurumu temsil etmektedir. A ve B alıcı ve gönderici durumuna geçebilirler. A ve B de yakın bir ilişki varken, X ile de bir arkadaşlık içindedir. A yada B'nin X ile olan ilişkisi, A ve B'nin ilişkisini de olumlu ve ya olumsuz etkilemektedir. ABX modeli bunu ifade etmektedir (Güngör, 2016, s.73-74, akt. Arıbaş, 2018, s.39).

2.2.5.1.5. Tamamlayıcı Model: George Gernber Genel İletişim Modeli

G. Gernber tarafından geliştirilmiş olan genel iletişim modeli, daha önceki Osgood ve Schramm modelindeki eksiklikleri düzeltmek amacıyla geliştirilmiş ve düzenlenmiş bir modeldir. Bu modele göre iletişim karşılıklı olarak yapılmakta ve iletilen mesajın dış koşullara bağlı olarak değişebilmesi ve alıcının psikolojik durumuna göre şekillenebilmesi söz konusudur. Bu koşulla bağlı olarak iletilmek istenen mesajlar tam olarak anlaşılammış olabilmektedir. Bu gibi dış etken ve diğer unsurlar iletişimin sürecini etkileyebilmektedir (Kılıç, 2014).



Şekil 2.4. George Gernber Genel İletişim Modeli
(Lazar, 2009, s.97)

2.2.6. İletişim Türleri

Birey var olduğu sürece iletişim kurma becerisi de o kadar önemli bir boyuttur. İnsanoğlu yaşamını, psikolojisini, içinde bulunduğu durumu iletişim sayesinde insanlara aktarabilir. Bu kişiler arası iletişim kişinin hayatının içinde bulunan ve yemek yeme, uyuma gibi günlük rutin işlerimiz arasında yer alan önemli bir boyuttur. Bireylerin kurduğu bu iletişim onları psikolojik olarak da etkilemektedir (Özdayı, 2018).

İletişim bu denli önemli bir boyuta sahipken, iletişimin kendi içerisinde de türleri bulunmaktadır. Sözlü, sözsüz, yazılı ve görsel-ışitsel iletişim türleri araçlar açısından iletişim türüne girmektedir. İletişim türleri de kendi içinde gruplara ayrılmaktadır.



Şekil 2.5. Araçlar Açısından İletişim Türleri
(Avcı, 2017, s.129)

2.2.6.1. Sözlü İletişim

Günlük konuşma dili olarak algıladığımız, söz ve sözcükler ile yapılan iletişim türüne sözlü iletişim denilmektedir. Bireyin her hangi bir şeyi ifade ederken sesini kullanarak vurgulama, hitap etme, tonlama şekliyle karşı tarafa kodlayarak söylediği iletişimdir. Sözlü iletişimde anlatılmak istenen dil aracılığı ile konuşarak söyleme biçimidir. Sözcükler iletilen kişiye kodlanarak sembollere dönüştürülmüş bir şekilde ifade edilir. Sadece kişisel iletişimde değil, toplumlar arası iletişimde de sözlü iletişim anlaşılabilir, açık ve sade olmalıdır. Aksi takdirde o iletişimde anlaşmazlık olacağından sağlıklı bir iletişim kurulamayacaktır (Avcı, 2017).

Farkında olarak veya olmadan iletişim kurarken en çok sözlü iletişimi kullansak da, bu sözlü iletişim içerisinde anlatmak istediklerimizi sözsüz iletişim ile birleştiririz. Yani söylediklerimizin daha iyi anlaşılması için jest mimik ve vücut dilimizi de kullanırız. Sadece dil olarak değil ses tonumuz, ve vücut hareketlerimiz de sözlü iletişim için önemli bir boyuta sahiptir. Bazen de ne kadar bunları kullansak da bazı özgüven eksikliği ve kişisel boyut gibi durumlar anlatılmak isteneni engelleyebilmektedir (Çakmak Kılıçaslan, 2013).

Sözlü iletişim türü kişilerin en sık kullandığı iletişim türüdür. Sözlü iletişim; doğrudan ve dolaylı yoldan olabilmektedir. Eğer karşımızdaki kişiyle yüz yüze konuşuyorsak bu doğrudan, bir araç yardımıyla konuşuyorsak (internet, telefon) dolaylı yoldan iletişime geçmiş oluruz. Her ikisinde de en önemli husus dil ile iletişime geçildiğidir. Bu bağlamda en net anlaşılmayı sözlü iletişim ile sağlayabiliriz ve bize de avantaj

sağlamaktadır. Kendimizi daha iyi ifade eder, anlaşılmayan yerleri düzeltebilir ve sağlıklı bir iletişim kurmuş oluruz. Bu iletişim sürecinde de kullandığımız dil, ifade, ses tonu önemlidir. Sözlü iletişime; konferanslar, toplantılar, görüşmeler örnek verilebilir (Koçyiğit, 2016).

2.2.6.2. Sözsüz İletişim

Sözsüz iletişim türü, sözlü iletişim gibi en sık kullanılan iletişim türlerindedir. Söylemek istediğimizi sözlü iletişim ile aktarırken bununla birlikte sözsüz iletişim ile destekleriz ki ifade etmek istediğimiz durumu daha net açıklarız. Sözsüz iletişim insanlar arasında daha akılda kalıcı olan bir durumdur. Bunu yaparken; vücut dili, jest, mimikler, yüz kaslarımız, el kol işaretlerimiz, duruşumuz ile destekleriz. Bu sözsüz anlatım kelimeleri daha net anlaşılır, ifade edilebilir kılmaktadır. Fakat gereğinden fazla sözsüz iletişimde de iletişim engeli oluşabilmektedir. Her bireyin kendi içinde anlaştığı bir sözsüz iletişimi vardır ve hatta bu kültürler arası bile farklılık göstermektedir. Her kültürün kendi özelliklerinden oluşan ifade farklılığı bulunabilmektedir (Yılmaz, 2009).

Goleman (2018, s.139) “Duygusal zekayı anlattığı kitabında da sözsüz iletişime değinmiş ve hatta sözsüz iletişimin ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. Ona göre ifade edilmek istenen ses tonu eğer sözsüz iletişimle çelişiyorsa orada aslında duygusal gerçeklik ne söylendiğinde değil, nasıl söylendiğinde saklıdır. Yapılan araştırmalarda da duygusal mesajların yüzde doksanı sözsüz olarak yapılmaktadır”.

Bu tanımlamalardan yola çıkacak olursak, günlük yaşantımızda sözlü iletişimi ne sıklıkta kullanıyorsak aynı şekilde sözsüz iletişimi de bir o kadar kullanmaktayız. Çünkü sözsüz iletişim anlatmak istediklerimizi hareketler yardımıyla destekleyici hale getirmektedir. İnsanlar birbirlerini tanıdıkça aralarında kullandıkları sözsüz iletişim de daha anlaşılır olacaktır. Vücut dili, jest ve mimikler, yüz hareketleri, el kol hareketleri toplum içerisinde değişiklik gösterebildiği gibi toplumlar arasında da farklılık gösterebilmektedir. Her kültürün kendine has bir sembolü olabilmektedir. Fakat anlatımımızı destekleyici olarak kullandığımız bu sözsüz ifadeler kendimizi daha iyi anlatabilmemiz ve anlaşılır olabilmemiz için son derece önemlidir.

2.2.6.3. Yazılı İletişim

Sözlü ve sözsüz iletişimden farklı olarak anlatılmak istenenler yazılı olarak, kelimelerle, harflerle ifade edilmektedir. Yazılı iletişimde alıcıya gönderilen mesajlar kaybolmadan, anlam karışıklığı olmadan ulaşır ve unutulma riski yoktur. Bu sayede yazılı iletişim çok uzun süre kalıcı olabilmekte ve aktarımı devam edebilmektedir. Karşımızdaki kişiye anlatılmak istenenler yazıyla ifade edildikten sonra bazı olumsuz durumlar ortaya çıkabilir. Sözlü ve sözsüz ifadeden farklı olarak anlatılmak istenen kişiden kişiye algı olarak değişebilir. Fakat, olumlu yönü yazılı olduğu için anlatımda hata payının ortadan kalkıp düzeltilebilir olmasıdır. Teknolojinin de ilerlemesiyle yazılı iletişim daha yaygın hale gelmiştir. İş yerlerinde mail yoluyla yazılı iletişim sıkça kullanılmaktadır (Avcı, 2017).

Yazının icadından itibaren yazılı iletişim ön plana çıkmıştır. Yazı bulunmadan önce duvarlara yapılan resimler, hareketler kullanılırken yazının bulunmasıyla birlikte iletişimde yeni bir boyuta geçilmiştir. Yazılı iletişim, devlet daireleri, özel kurumlar başta olmak üzere karşı tarafla iletişime geçmek için önemlidir. Yazıda anlatılanlar net, açıklayıcı ve karşı tarafın anlayacağı bir dilde olmalıdır. Yazılı iletişim türlerine; dilekçeler, mektuplar, internet e-postalar, bildirgeler vb. örnek verilebilir (Koçyiğit, 2016).

Yazılı iletişim, doğru, etkin, anlaşılır sade bir dil, düşünülerek ve özenle yazıldığı takdirde amacına ulaşabilir. Aksi takdirde farklı algılanmaları oluşturacağından olumlu sonuç alamayabiliriz. Sözlü ve sözsüz iletişim kadar önemli olan yazılı iletişim, günlük hayatımızda sıklıkla kullandığımız kültürler arasında da önemli yere sahip olan bir iletişim türüdür.

2.2.6.4. Görsel ve İşitsel İletişim

İletilmek istenen mesajın hem görsel hem de işitsel yönden alıcıya hitap etmesidir. Mesaj gönderilirken doğrudan bir görsellik veya işitsellik vardır. Göndericinin gönderdiği bu mesaj hem göze hem de kulağa seslenen bir iletişim çeşididir. Alıcının hem görsel hem de işitsel aldığı bu mesaj akılda daha kalıcı olmaktadır. Tekrar okuyabilir, izleyebilir ve dinleyebilir. Telefon veya bilgisayar üzerinden görüntülü

konusmak, film afişleri, ses ve görsele dayalı mesajlar görsel ve işitsel iletişim içinde bulunmaktadır (Avcı, 2017).

İlkel zamanlardan beri görsellik insanların iletişim aracı olmaktadır. Teknolojinin ilerlemesiyle günümüzde de görsel iletişim bir hayli önem kazanmıştır. Günümüz teknolojisinde dünyanın dört bir yanındaki haberleri takip edebiliyor, görsel olarak görebiliyoruz. Gazete, dergiler, internet, televizyon gibi iletişim araçları da görsel iletişim olarak hayatımızda yer edinmişlerdir. Kıyafetler, beden dili, jest ve mimiklerimiz, görsele dayalı her şey görsel iletişim içerisinde yerini almıştır (Güngör, 2013).

Görsel ve işitsel iletişim ile en çok akılda kalıcılık sağlanabilir. Bu sayede en kısa sürede akılda kalan ve unutulmayan bir iletişim türü olmuştur. Söylenen bir şarkı, görsel olarak iletilen bir sanat eseri, filmler, fotoğraflar korna sesleri vb. görsel ve işitsel araçlar günlük hayatımızda sık kullandığımız bir türdür (Yazgın, 2018).

Sonuç olarak; belirttiğimiz bu iletişim türleri, günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçasıdır. En eski zamanlardan beri kullanılan, toplumlar arası iletişimimizde bize yardımcı olan bu türler, iletişimin olmazsa olmazıdır.

2.2.7. İletişim Becerileri

İletişim, bireyin hayatı boyunca en temel gereksinimi olup ömür boyu devam edecek olan bir süreçtir. İletişim ne kadar doğru yapılırsa o kadar anlaşılır, net ve sağlıklı bir ortam gerçekleşir. İletişim gerçekleşirken, gönderilen mesajlar karşı tarafın anlayacağı biçimde olmalı ve doğru aktarım yapılmalıdır. Aksi takdirde sağlıklı bir iletişim gerçekleşemez. İletişimi gerçekleştirirken dikkat edilen tüm bu unsurlar iletişim becerileri düzeylerini oluşturmaktadır (Avcı, 2017).

Künüçen, (2003, s.58) iletişim becerilerini: “İletişim sürecindeyken karşı tarafı daha iyi anlayarak onların duygu ve düşünceleri ile bağdaştırma ve etkili iletişimin sağlanması yeteneği olarak ifade etmektedir”.

Etkili bir iletişimin temel unsurları; kişisel farklılıkları ve her bir bireyin değerli olduğunu kabul etmekten geçer. İnsana insan olma sebebi ile saygı gösterme ve her

bireyin özgür olduğunu ve özgür kararlar alma hakkına sahip olduğunu kabul etme, kişileri olduğu gibi kabul etme, mahremiyetine saygı gösterme iletişimin etkili olabilmesi için temel unsurlardır (Owen ve Bugay, 2014, akt. Sungur, 2018).

Etkili dinleme becerisinin iletişim becerileri içinde önemli bir yerinin bulunmasının yanında, dinlemenin de kendi içinde bazı düzeyleri bulunmaktadır. Bu düzeyler bireyin karşısındaki kişiyi nasıl dinlediği ile alakalıdır. Bu dinleme düzeyleri iletişimin ne boyutta sağlıklı olduğunu göstermektedir. Etkili dinleme yapılırken gerçekleştirilen bu düzeylere şöyle örnek verilebilir: Görünüşte dinleme, seçici dinleme, tuzak kurucu dinleme, empatik dinleme vb. gibi düzeylerdir (Avcı, 2017).

2.2.7.1. Temel İletişim Becerileri

“Kişilerin anlaşabilmeleri, kendilerini doğru ifade edebilmeleri ve karşısındaki bireyi sağlıklı anlayabilmesi için iletişimin temel becerilerine sahip olunması gerekmektedir. Temel iletişim becerileri kişinin doğuştan var olduğu bir yeteneği değildir. Bu sebeple sonradan öğrenilebilir ve geliştirilebilir bir beceridir” (Tayfun, 2009, s.3, akt. Avcı, 2017, s.169).

2.2.7.1.1. Etkin Dinleme

Etkin dinleme eylemi, insanlarla olan ilişkilerimiz için son derece önemlidir. Eğer karşımızdaki kişiyi iyi dinlersek onun ne demek istediğini anlar ve yardımcı oluruz. Böylece çevremizdeki insanlar bize karşı açık ve dürüst olurlar. Dinlemeyen kişiler ise olayın farkında olmayan ve neyin doğru neyin yanlış olduğunu farkına varamayan kişiler olur. Bu, iletişimde problem yaratmaktadır. Etkin dinleme saygı ve sorumluluk demektir. Karşımızdaki kişilerin içinde bulunduğu durumları anlar, önemser ve benimseriz. Bu durum karşımızdaki kişiler içinde onlara değer verdiğimizizi gösterme eylemidir. Etkin dinlemek sadece dinlemek değildir, geri bildirim yapabilme, empati, açıklıkla dinleme, bilinçli dinleme de iletişimde etkin dinlemenin anahtarlarıdır (MacKay, Davis ve Fanning, 2010).

“Etkin dinleme; yalnızca sözel kelimelerle değil, anlatan kişinin bahsettiği durumun sözel ve sözel olmayan, net bir şekilde olmasa bile anlamı anlaşılabilen anlatılanın

tümüne anlam verme biçimi olarak ifade edilmektedir” (Cihangir, 2004 s. 237- 251, akt. Gül, 2017, s.42).

2.2.7.1.2. Kendini Açma

İletişim becerilerinde kendini açma eylemi, karşı tarafa kendinden bahsetme, tanımlamalar yapma, açık olma, kendimiz ile ilgili bilgiyi verme şeklinde ifade edilebilir. Karşımızdaki kişiye karşı açık olmak demek, o kişiye güvendiğimiz, kendimizi rahat hissettiğimiz anlamına da gelmektedir. Sadece sözel olarak değil sözel olmadan da bunu gerçekleştirebiliriz. El kol hareketleri, vücut dilimiz, ses tonumuzla da anlatmak istediğimizi açığa vurabiliriz (MacKay, Davis ve Fanning, 2010).

Kendini açma iletişimde son derece önemlidir. Kendini açma kültürler arası da farklılığa sahiptir. Her kültür aynı değildir. Bu sebeple her kültürün kendine özgü kabul görmüş değerleri bulunmaktadır. Bu eylem değişkenlik göstermektedir. Kendini açma iletişim için ne kadar önemliyse bir o kadar da dikkat edilerek ifade edilmesi gerekmektedir. Sonradan pişman olunmaması için iyi düşünülerek ve planlı hareket edilmelidir (Avşaroğlu, 1999).

2.2.7.1.3. Beden Dili

Beden dili iletişim becerilerindeki sözsüz iletişimin en önemli kısmından birisidir. Anlatmak istediğimiz bir şeyi vücut dilimizle, mimiklerimizle ve hareketle anlatmak daha inandırıcı olur. Karşımızdaki kişinin söylediği ile hareketleri birbirine uymuyorsa eğer, beden dili bunu ortaya koymaktadır. Beden dilimiz ile sözlü iletişim her zaman uyum içinde olmayabilir. Karşımızdaki kişinin beden dilinin ne anlattığını anlamak son derece önemlidir. Çünkü bir mesajın etkisinin %50’den fazlası vücut hareketlerine yani beden dilinden gelmektedir. Yüz ifadelerimiz, mimiklerimiz, beden ifadelerimiz, el kol hareketlerimiz, duruşumuz bunların hepsi beden dilimizde çok sık kullandığımız hareketlerdir. Yüz ifadelerimiz vücut dilimizin en önemli yeridir. Bakışımız, kaşlarımız, ifademiz aslında anlatmak istediğimizi ortaya koymada bize yardımcı olmaktadır. El ve kol hareketlerimiz ise konuşurken belki de istemli veya istemsiz en sık kullandığımız ifade biçimleridir. Nefes alıp verişlerimiz, duruşumuz bizim benliğimizi ortaya

koymakla birlikte karşı tarafın da bizim içinde bulunduğumuz durumu anlaması için önemli bir detaydır (MacKay, Davis ve Fanning, 2010).

2.2.7.1.4. Empati

Empati kurmak, iletişimde önemli bir boyuta sahiptir. Empati ile karşımızdaki kişinin duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışırız. Kendimizi onun yerine koyar bağımsız bir şekilde ne hissettiğini düşünürüz. Aynı şekilde karşımızdaki kişinin de her hangi bir durumumuzda bizi anlayıp empati kurması gerekir (Gül, 2017).

Empati kurma ile ortaya çıkan; “Bireylerin iletişim halindeyken kişilerin kendilerine özgü bakış açılarını, duygu ve düşüncelerini anlamlandırarak, birbirlerine karşı yaklaşmada ve güven duymada, kendilerini ifade etmede iletişimi daha kolay hale getirmektedir” (Gürüz ve Temel Eğinli, 2016, s.36-37, akt. Avcı, 2017, s.179).

2.2.7.2. Yazılı İletişim Becerileri

Yazılı iletişim becerisi, anlatılmak istenen iletinin karşı tarafa yazılı olarak en etkin ve doğru bir biçimde aktarılmasıdır. Bir mesaj iletirken, yazım kurallarına, anlatılmak istenenin net ifade edildiğine ve karşı tarafın da anlayabileceği şekilde yazılmalıdır. Yazılı iletişim becerisi günümüzde etkin bir şekilde kullanılırken çoğunlukla devlet dairesi gibi kurumlarda karşımıza çıkmaktadır. Yazılı iletişim ile birlikte iletmek istediğimizi mesajın imla hatalarını düzeltebilir, teyit edilebilir bir şekilde hazırlayabilir anlam özelliklerine dikkat edip gönderebiliriz. Yazılı iletişimin en büyük faydası, uzun yıllar korunabilir, arşivlenebilir ve unutulmadan tekrar gün yüzüne çıkarılabilir olmasıdır. Böylelikle iletilen mesaj yıllar sonra bile karşımıza çıkabilmektedir. Fakat yazılı iletişim becerisi karşımızdaki kişiye iletilen bir mesaj olduğu için, sözlü ve sözsüz iletişim kadar etkili olmayabilir. Sözlü ve sözsüz iletişimde ses tonumuz, hareketlerimiz, beden dilimiz ön plandadır. Yazılı iletişimde ise bunları sadece yazılı halde aktarabilmekteyiz. Bu durumda da bazen anlam karmaşası durumu çıkabilmektedir. Bu sebeple de bazı internet ortamında yazılı olarak ilettiğimiz mesajların yanına sembolik ifadeler koyarak anlamı destekler durumunda oluruz.

Buradan yola çıkarak yazılı iletişimde en önemli faktör ne anlatmak istediğimiz, nasıl anlatmak istediğimizdir. Doğru ve etkin cümlelerle, dil bilgisi kurallarına uygun, karşı tarafın mesajı anlayacağı netlik ile birlikte yazılan yazılı iletişim becerisi bu bağlamda çok önemli bir yere sahiptir (Avcı, 2017).

2.2.8. İletişim Becerisi Yetersizliği

2.2.8.1. İletişimdeki Sorunlar

İletişim, karşımızdaki kişiye aktarmak istediğimiz iletiyi en doğru biçimde ilettiğimiz zaman doğru ve anlamlı olur. Etkin bir iletişim olabilmesi için de alıcının, kaynağın ve mesajın bir takım özellikleri içinde barındırması gerekir. Bazı durumlarda da tüm faktörler etkinken bile iletişimde problemler yaşanabilir. Bunun sebebi psikolojik durumlar, çevre faktörleri gibi durumlar olabilmektedir. İletişimde yaşanan bu sorunlar sonucunda anlaşmazlıklar ortaya çıkar. İletişimde oluşan sorunların bazıları şu şekilde ifade edilmiştir: Fiziksel uzaklık, statü farklılığı, cinsiyet farklılıkları, dil ve kültürel farklılıklardır.

- İnsanların, iletişime olan ihtiyaçlarının farkında olmamaları,
- İletişimin öneminin yeterince kavranılmaması
- İletişim becerilerinin ve iletişim kurma yöntemlerinin iyi bilinmemesi, durumları iletişimde oluşan sorunların kaynağıdır (Tutar, Yılmaz, 2003, s.64, akt. Güler Yılmaz, 2009, s.120).

İletişimde oluşan sorunların bir çok kaynağı olabilmektedir. Bu problemler; empati eksikliği, gürültü ve iletişimsizlik olarak üç ana başlıkta toplanabilir. İletişim süresi boyunca empati yapmamak mesajın tam olarak anlaşılmasına yol açmaktadır ve kişiler arası yanlış anlaşılmanın da nedenidir. Empati, karşımızdaki kişinin duygu ve düşünceleriyle birlikte mesajda neyi anlatmak istediğine varmada bize fayda sağlamaktadır. İletişimsizlikte ise yapılan iletişimin olmaması durumu söz konusudur. İletişimsizlikte, insanlar birbirlerini anlayamaz ve her hangi bir ileti etkinliği kurulamaz. Bunun için kurulan iletişimde tarz ve üslup değişikliği yapılarak iletişimsizliğin önüne geçilmelidir. İletişimdeki sorunlardan bir diğeri ise gürültü; gerçekleşen iletişimde

mesajın gitmesini ve alınmasını engelleyen bir durumdur. Bunlar fiziksel ve psikolojik etkenler olabilmektedir (Çağlar ve Kılıç, 2014).

Birey içi iletişim ve bireyler arasındaki iletişim arasındaki farklardan dolayı iletişimsizlik doğmaktadır. Bu iletişimsizliğin altında bir çok önemli sebep bulunur. İletişimde en büyük eksik iletişimsizliktir. Bu sebepler arasında, algılama, duygu düşünceler, iletişim becerileri, biliş, sosyal ve çevresel faktörler gibi etkenler bulunur. İletişim engelindeki kişinin kendi bakış açısı, karşısındakine bakış açısı, duygu ve düşünceleri anlayabilme, iletişim becerileri etkenleri iletişim sorunlarının başında gelmektedir. İletişim becerileri sağlıklı bir iletişim kurma, karşımızdaki kişiyi her yönden anlama, empati yapabilme, saygı içinde iletişimi gerçekleştirme ve ifadelerin doğruluğu, netliği bakımından son derece önemlidir (Karaman, 2018).

İster yazılı, ister sözlü ve sözsüz iletişim olsun, iletişimin temelinde yatan bu beceriler kazanılmadığı sürece iletişimde sorunlar yaşanacaktır. Bu durumun farkında olup, iletişim becerileri geliştirilmelidir. İletişimin en önemli unsurları olarak saydığımız bu etkenler sağlıklı bir iletişimin kurulmasında son derece önemli bir role sahiptir. İletişim becerileri ve başka sebeplerden dolayı oluşan iletişimsizlik veya iletişimdeki bu sorunlar, hem içinde bulunduğumuz hem de kültürler arası ilişkilerimizi etkileyebilmektedir. Bu nedenle iyi iletişim kurmak iyi bir iletişim becerisine sahip olmayı gerektirmektedir.

2.2.9. İletişim Becerileri ve Duygusal Zeka Arasındaki İlişki

“Duygularımız bizim kişilerle olan ilişkilerimizi karakterize etmektedir. Duygular, sadece sosyal yaşantımızı etkilemekle kalmaz aynı zamanda kişiler arası ilişkilerimizde de kilit noktadadır. Bu nedenle duyguların oluşmasında kişiler arası alan en önemli noktalardan birisidir. Tiyatro, sinema gibi ikili ilişkilerin ve iletişimin yakından gözlemlendiği bir ortamda duyguların oluşum ve etkileşimlerini net bir şekilde görmek mümkündür” (Özdemir Yaylacı, 2008, s.189).

Kişinin sahip olduğu bu duygular, hayatımız boyunca iletişim sürecinde karar verme, algılama, değerlendirme, yürütme açısından çok önemlidir. İçinde bulunduğumuz duygular sayesinde bize iletilen mesajları algılayıp, yorumlamaktayız. İletişim süresince

etkili ve sağlıklı bir iletişim kurmak istiyorsak öncelikle kendimizin ve karşımızdaki kişinin duygusal durumuna dikkat etmeliyiz. Duygusal durumumuz bizim ve karşımızdaki kişinin içinde bulunduğu duruma bağlı olarak değişebilmekte ve iletişimimizi yönlendirebilmektedir. Duygusal zekayı etkili kullanabilmek bu denli önemli bir boyuttur (Avcı, 2017).

Duygusal zekası yüksek olan kişilerin iletişim biçimlerine bakıldığı zaman insanlarla iyi iletişim kurabilen, anlayabilen bireyler oldukları görülmektedir. Bu sayede bireyin kendisi ve karşısındaki kişi için olumlu bir iletişim gerçekleşmiş olur. Duygusal zekası yüksek bireyler kendilerini kontrol edebilen, duygu durumlarının farkında olan, güvenilen bireyler olup, iletişim içerisindeyken de anlaşılabilir bireyler olmaktadır (Özdemir Yaylacı, 2008).

Duygusal zeka, hayatımız boyunca birlikte aynı ortamda bulunduğumuz kişilerle iletişimimiz için son derece önemlidir. İş ve özel hayatımızda insanlarla kurduğumuz iletişimimiz hayatta da başarılı olmanın bir adımıdır. Duygusal zekanın geliştirilmesi ile, kurduğumuz iletişim boyunca empati yapma, kendimizin ve karşımızdaki kişinin duygularını anlayabilme açısından bize fayda sağlayacaktır. Duygusal zeka becerilerinin, hayatımız boyunca özel ve iş yaşamımızda, iletişimde, bilişsel zekanın önüne geçtiği belirlenmiştir (Barut, 2015).

Duygusal zeka becerisine sahip olan bireyler, kendi hislerini bilen, kontrol edebilen, karşısındaki kişinin hislerinin farkında olan, her hangi bir zorlukla karşılaştığında bunun üstesinden gelebilen kişilerdir. Bu beceri bireyi, iş ve özel hayatında avantajlı kılmaktadır. Duygusal zekası gelişmiş bireyler, aynı zamanda etkili iletişim becerileri ile hayatını daha etkin bir şekilde sürdürebilecektir. Duygusal hayatını kontrol edemeyen bireylerde ise hem iletişim eksikliği doğacak, hem de iş ve özel hayatında olumsuzluklarla karşılaşacaktır. Bu sebeple yüksek duygusal zeka, güçlü sosyal iletişim ve ifadeyi oluşturmaktadır (Gül, 2017).

İfadelerden de anlaşılacağı gibi duygusal zeka ve iletişim becerileri bir bütün halinde düşünülmelidir. İyi bir iletişim kurma, saygınlık görme, ifade edebilme, anlaşılabilirlik, anlama gibi özelliklerimiz iyi bir iletişim ve yüksek duygusal zeka becerisine sahip olmakla gerçekleşir. Bireyin hayatında başarıyı yakalayabilmesi bununla mümkündür.

Tablo 2.4. İletişim Becerileri ve Duygusal Zeka Arasındaki İlişki (Doğan ve Geçikli, 2007, s.36)

| Çatışmacı İletişim Stili | Duygusal Zekaya Sahip İletişim Stili |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Yargılayıcı | Anlamaya Çalışan |
| Karşı Saldırı ve İncitme | Sakin ve Soğukkanlı |
| Yıkıcı Eleştiren | Yapıcı Eleştiren |
| Empatiden Yoksun | Empati Yapabilen |
| Özgüvenden Yoksun | Özgüven Sahibi |
| Müzakere Etmeye Karşı | Müzakere Ederek Anlaşan |
| Otokontrol Sistemini Çalıştırmayan | Otokontrol Sistemini Çalıştıran |
| Zaman ve Mekana Göre Saldıran | Zaman ve Mekana Göre İletişimi Şekillendiren |
| İnanç ve Değer Yargılarına Saldıran Katı | İnanç ve Değer Yargılarına Saygı Duyan Esnek |
| Güvenirliği ve İnanırlığı Olmayan | Güvenilir ve İnanılır Olan |
| Yargılayıcı Dinleme Yapan | Empatik Dinleme Yapan |
| Tutarsız Jest ve Mimikler Kullanan | Tutarlı Jest ve Mimikler Kullanan |
| Sözlü ve Sözsüz İletişim Arasında Tutarsızlık Olan İletişim Stili Kullanan | Sözlü ve Sözsüz İletişimin Birbirini Tamamladığı İletişim Stili Kullanan |

Tabloyu incelediğimizde gördüğümüz üzere iletişim becerileri ve duygusal zeka hayatımız boyunca sağlıklı ilişkiler kurabilmek adına, iş ve özel hayatımızda insan ilişkilerini kurabilmede bize yol göstermektedir. İletişim becerileri ve duygusal zeka, içinde bulunduğumuz her ortamda bizim kendimizi ifade etmemizde, empati yapabilmemizde, duygu durumlarımızı ifade edebilmemizde bize fayda sağlayacak; bu sayede ne istediğini bilen, farkında olan, emin ve karşılaştığı problemlerle duygusal zekası ve etkili iletişim becerisi sayesinde başa çıkabilen bireyler hayatta daha başarılı olacaklardır.

2.2.10. İletişim Becerileri ve Müzik İlişkisi

İletişim her bireyin hayatında olan ve bireyler arası anlaşmamızı sağlayan bir olgudur. İletişim sayesinde insanlarla anlaşabilmekteyiz. Kişi; duygu düşüncelerini, anlatmak istediklerini sözlü, sözsüz, yazılı mesajlarla karşısındaki kişiye aktarır. İletişimin temel amacı, ortak bir düşünceye varmak, düşünceleri, duyguları, istekleri ifade edebilmektir.

İletilen mesajlar karşı tarafa ulaştığı ve anlaşılabilirdiği zaman iletişim gerçekte olmuş olur. İletilmek istenen mesaj her zaman yazılı olmayabilir, jest, mimikler, vücut hareketleri, davranışlar da iletişimin temel parçasıdır. İletişimde temel amaç insanları anlayabilmek, aktarılmak istenen mesajı doğru aktarmak, anlaşabilmek, iletişim kurabilmektir. Doğru kurulmayan bir iletişim yanlış anlaşılmalara ve olumsuz sonuçlar doğmasına sebep olacaktır (Küçükosmanoğlu, 2015).

Etkili iletişim becerisine sahip olmak, her yaşta ve her meslek alanındaki bireyin sahip olması gereken bir özelliktir. Okul hayatında, iş hayatında, sosyal ve özel hayatta etkili iletişim kurabilmek uzun süreli ilişkilerin temelini oluşturmaktadır. Aynı şekilde okullarda öğrencilere de etkili iletişim becerisi sahip olmanın gerekliliğinin anlatılması ve geliştirilmesi konusunda eğitimler verilmelidir. Okul sadece nesnel bilgilerin aktarıldığı yer değil, aynı zamanda iletişimin de temelini atıldığı yerdir (Milli ve Yağcı, 2016).

Eğitim hayatında öğretmenler, iletişim becerileri konusunda yol gösterici konumdadırlar. Öğretmenliğin getirdiği bilgi, becerilere sahip olmanın dışında dersin verimliliği, öğrenci ile iletişim konusunda da donanımlı olmalıdırlar. İletişim becerilerinin yetersiz kaldığı sınıf içi ortamlarda sağlıklı bir iletişim oluşmayacak ve ifade eksikliği, yanlış anlaşılmalara gibi durumlar oluşacaktır. Bu sebeple önce öğretmenin iyi bir iletişim becerisine sahip olması, kendini ifade edebilmesi, öğrenciyi anlayabilmesi, sonrasında öğrenciye aktarabilmesi son derece önemlidir (Gün, 2018).

Müzik eğitiminde de iletişim son derece önemlidir. Müzik eğitimi yoluyla müziksel ifadeler, duygular ve sosyal ilişkiler de gelişmektedir. Uygulamaya dönük müzik derslerinde öğretmenin iyi bir iletişim becerisine sahip olması, öğrencilerinin de müzikal anlamda kendilerini daha iyi ifade etmesini sağlayacaktır. Özgüvenli, kendini ve müziğini iyi ifade edebilen, bireysel etkinliklerde görev alan öğrenciler iletişim becerileri konusunda da kendini geliştirecektir. İyi bir iletişim becerisine sahip müzik öğretmeni, öğrencilerine müziği sevdirecek, eğlenceli hale getirebilecek ve olumlu ilişkiler kurması bakımından faydalı olacaktır. Öğretmenler tarafından öğrencilerin eksik yönlerinin bulunması ve buna yönelik geliştirme çalışmaları yapılması

sağlanmalıdır. Çünkü iletmek istediğimiz mesajlar her zaman sözel değil, müzik yoluyla da iletilebildiği gibi, iyi bir iletişime sahip olmak gerekir. (Piji Küçük, 2012).

Bu sebeple okullarda sadece akademik bilgilerin kazandırılması yeterli olmayacaktır. Beden eğitimi, müzik, resim ve görsel sanatlar gibi sanatsal etkinlik derslerinin olması ve bu derslere daha çok zaman verilmesi öğrenci gelişimi açısından katkı sağlayan dersler olacaktır. Bu dersler öğrencinin hayatında sosyalleşme, kültürlenme, başkalarını tanıma ve kendini ifade etme, yaratıcılıklarını ortaya koyma, kendi becerilerini geliştirme bakımından olumlu yönde etkileyen derslerdir (Tepeköylü ve Soytürk, 2015).

Yapılan araştırmalardan da yola çıkarak, iyi bir iletişim becerisine sahip olmak hayatımızın her alanında bize olumlu geri dönüşler sağlayacaktır. Bunun başında öğretmenlerin öğrencilere iletişim aktarımı iyi olmalı ve öğrencilerini bu yönde geliştirebilmelidir. İletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik eksikliklerin bulunması ve geliştirilmesi temel hedef olarak görülmelidir.

2.2.11. İlgili Araştırmalar

Pektaş (2013), “Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Müzik Bölümü Öğrencileri ile Diğer Lise Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeylerinin Karşılaştırılması” adlı yüksek lisans tezi, Amasya’da, lise son sınıfta okuyan 406 öğrenciye uygulanan ve duygusal zeka düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, lise son sınıf öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri çeşitlilik göstermiştir. Lisenin türü, babanın eğitim düzeyi ve cinsiyet değişkenlerinde anlamlı derecede farklılık görülmüştür. Kardeş sayısı, annenin ve babanın mesleği, annenin öğrenim düzeyi, aylık gelir ve ailenin tutumu değişkenliklerine göre ise anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Avcı (2011), “Bireylerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Müzik Gruplarındaki Hazırlık Çalışmaları ve Konser Performanslarına Etkisi” adlı doktora tez çalışması Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Ana Bilim dalında eğitim görmekte olan viyolonsel öğrencilerine uygulanmıştır. Duygusal zeka testi ve konser performans puanları ölçekleri kullanılan araştırma sonucunda, duygusal zekası yüksek olan öğrencilerin,

akortlarını zamanında yaptıkları, derse hazırlanarak geldikleri, bilgileri arkadaşlarıyla paylaştıkları, iletişimlerinin iyi olduğu, arkadaşlarına destek olup derse önerilerle geldikleri saptanmıştır. Aynı zamanda duygusal zeka puanları ile hazırlık çalışmaları puanları arasında pozitif çok güçlü bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Duygusal zeka puanı, müzikal başarı ve müzik grupları açısından grup içerisindeki rolünü yerine getirme başarısı arasından yine pozitif yönlü ilişki sonucuna ulaşılmıştır. Duygusal zeka puanı ile teknik başarı arasındaki ilişkide ise çok zayıf ters yönlü ilişki saptanmıştır. Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre duygusal zekası düşük ve yüksek olan öğrenciler için uzman kişilerin değerlendirmeleri arasında fark bulunmamıştır. Duygusal zekanın en önemli etkisi, hazırlık çalışmaları puanı üzerinde görülmektedir, sonuçlarına ulaşılmıştır.

Aydın (2017), “Konservatuvarda Ortaokul ve Lise Düzeyinde Öğrenim Gören Müzik Öğrencilerinin Müzik Performans Kaygı Düzeyleri ile Duygusal Zeka Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi” adlı çalışmada, konservatuvar, lise ve ortaokulda okuyan 840 kişiden oluşan örneklem grubunun müzik performans kaygıları ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen bulgular şu şekildedir: Müzik performans kaygısının cinsiyet, enstrüman, sınıf, başarı durumu, ilk performans yaşı, çalışma süresi ile arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Duygusal zeka düzeyleri ile yaş, sınıf değişkenleri ile de anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Konservatuvar öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile müzik performans kaygı düzeyleri arasında ters yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunurken, lise öğrencilerinde ise bu durum duygusal zeka ve performans kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki görülmemektedir, sonucuna ulaşılmaktadır.

Tunalı Özdemir (2008), “Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Yeterlilikleri ile Duygusal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi” çalışması 220 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmacının ulaştığı verilerin sonucuna göre, müzik yeterlilikleri ile duygusal zeka arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin duygusal zeka düzeylerinin müzik bilgilerinin %5 ini, ses eğitimi bilgilerinin %7 sini, çalgı eğitimi ve çalgı bilgilerinin %4 ünü, çocuk şarkı bilgisi ve dağarcığının %2 sini ve müzik

öğretim bilgi düzeyinin ise %7 sini açıkladığı sonucu veriler sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Kuzu (2008), “Hemşirelik Öğrencilerinin Duygusal Zeka ve İletişim Becerilerinin Eşdeğer Öğrenim Gören Öğrencilerle Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi” olan yüksek lisans tezi hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerden oluşmakta, duygusal zeka ve iletişim becerilerinin ölçülüp, değerlendirilip, karşılaştırma yapılması amacıyla yapılmıştır. Çalışma sonucunda, hemşirelik okuyan öğrencilerin duygusal zeka testinin alt boyutlarından olan duyguların farkında olma, kendini motive etme ve duygusal zeka puanlarının toplamı karşılaştırıldıkları diğer gruba göre yüksek olduğu belirlenmiş fakat, duyguları yönetme, empati, sosyal beceriler alt boyutlarında ise anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. İletişim becerileri test sonuçlarına göre ise hemşirelik okuyan öğrencilerin karşılaştırma grubuna göre puanlarının daha yüksek ve istatistiksel açıdan anlamlı olduğu tez çalışmasının sonucunda belirlenmiştir, ifadesi yer almaktadır.

Gül (2017), “Duygusal Zeka ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişki” adlı araştırmada lojistik sektöründe görev alan 505 kişiye uygulanan duygusal zeka ve iletişim becerileri ölçekleri sonucunda iletişim becerileri boyutları ile duygusal zekanın tüm boyutları arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Duygusal zeka düzeyinin direkt olarak iletişim becerileri üzerinde doğrudan bir etki sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sü Eröz (2011), “Duygusal Zeka ve İletişim Arasındaki İlişki: Bir Uygulama” adlı tez çalışmasında turizm sektöründeki yöneticilerden oluşan 173 kişiye uygulanan duygusal zeka ve iletişim becerileri anketleri sonucunda, duygusal zeka yeterlilikleri ile duygusal zekanın bütün boyutları arasındaki ilişki ile, iletişim becerileri arasındaki ilişki anlamlı olup, pozitif yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Duygusal zekanın sözsüz iletişim becerileriyle birlikte iletişim becerilerine katkı sağladığına ulaşılmıştır.

Kurt (2014), “Çeştepe Aile Sağlığı Merkezine Başvuran Hastaların Duygusal Zeka Düzeyleri ve İletişim Becerileri” konulu yüksek lisans tezinde örneklem grubu 150 kişiden oluşmaktadır. Yapılan çalışmalar sonucunda ölçülen duygusal zeka düzeylerinin yüksek olduğu halde stres yönetim başarısı, strese dayanıklılık ve dürtü kontrolü gibi konularda başarı sağlayamadıkları sonucuna varılmıştır. Zor durumların üstesinden geleceğine inanma maddesi yüksek çıkarken, strese dayanma, üzücü olaylarla başa

çıkma düşük çıkmıştır. Duygusal zeka düzeyi yüksek çıkan kişilerin aynı zamanda iletişim beceri düzeylerinin de yüksek olduğu saptanmıştır. Bazı maddelerde bireylerin eğitim ve gelir seviyesinin düşük olduğu ve hayattan beklentisinin yüksek olduğu belirlenirken aynı zamanda içinde buldukları durumdan da memnun olduğu sonucuna varılmıştır.

Karabulut (2014), “Örgütsel İletişim ve Duygusal Zeka İlişkisi: Bir Uygulama” yüksek lisans tez çalışmasında örneklem grubu farklı branşlarda çalışan yüz öğretmen olarak belirlenmiştir. Uygulanan ölçek ve anketler sonucunda şu bilgilere ulaşılmıştır: Örgütsel iletişim becerileri ile duygusal zeka düzeyinin demografik değişkenler arasında anlamlı olacak derecede etkilenmedikleri sonucuna varılmıştır. Ulaşılan sonuçlara göre öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri ile örgütsel iletişim becerileri arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır, ifadeleri yer almaktadır.

Özdayı (2011), “Futbol Hakemlerinin Duygusal Zeka ve İletişim Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasının örneklemini 408 hakemden oluşmaktadır. Ölçülen duygusal zeka ve iletişim becerileri arasındaki ilişkiler sonucunda, stres yönetimi ve kişiler arası ilişkiler arasında farklılık tespit edilmiştir. Şartlara ve çevreye uyum maddelerinde hakemlerin eğitim durumlarına göre anlamlı olarak farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ankete katılan hakemlerin iletişim becerilerinin buldukları klasmanlara göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. İletişim beceri düzeyleri ile stres yönetimi düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. İletişim becerileri artan hakemlerin aynı zamanda stres yönetimi düzeylerinin anlamlı bir şekilde arttığı gözlenmiştir.

Tekin Bender (2006), “Resim - İş Eğitimi Öğrencilerinde Duygusal Zeka ve Yaratıcılık İlişkileri” başlığını taşıyan doktora çalışması resim-iş eğitimi görmekte olan 360 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilere uygulan ölçekler sonucunda duygusal zeka ve yaratıcı düşünce arasında olumlu pozitif bir ilişki sonucuna varılmıştır. Duygusal zeka ve alt boyutlarıyla birlikte, cinsiyet, okuduğu üniversite, ailede kaçınıcı çocuk olduğu, annenin eğitim durumu ve aile tutumu gibi değerler ile de anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Tez çalışmasının sonucunda yine duygusal zekanın artmasıyla

yaratıcılığın da arttığı ortaya konmuştur ve yaratıcılıktaki değişkenlerin %7 sini duygusal zekanın oluşturduğu belirtilmiştir.

Turgut (2014), “Algılanan Sosyal Destek ve Duygusal Zeka Düzeyinin İş Tatminine Etkisinin Devlette Çalışan Üç Farklı Meslek Grubunda Karşılaştırılması: Mühendis, Doktor ve Öğretmen” konulu çalışmada duygusal zekanın iş tatminindeki önemini belirtmek amacıyla 90 kişiden oluşan örneklem grubuna anketler uygulanmıştır. Yapılan çalışma sonucunda öğretmenlerin aldıkları sosyal destek ve duygusal zeka düzeyleri düşük çıktığından iş tatmini düzeylerinde de düşüş görülmüştür. Doktorların sosyal destek düzeyi yüksek çıktığından iş tatmin düzeyleri de aynı şekilde yüksek çıkmıştır. Mühendislerin duygusal zeka düzeyleri ve iş tatmin düzeylerinin aynı şekilde yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

İnci (2014), “Aday Öğretmenlerin Duygusal Zeka ile Yaşam Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişki” adlı yüksek lisans tez çalışması 340 kişilik örneklem grubu ile aday öğretmenlerin duygusal zeka ve yaşam doyumu düzeylerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Ulaşılan bilgiler ışığında çalışılan grubun duygusal zeka düzeylerini önemli bir oranda algıladıkları belirlenmiştir. Yaşam doyumlarının ise çok yüksek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmada kadın adayların erkek adaylara göre duygusal zekasının daha yüksek olduğu ve anlamlı bir farklılık olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Duygusal zeka düzeyleri aday öğretmenlerin istedikleri bölümde okuyan ve okumayanlar olarak bakıldığında istediği bölümde okuyanların lehine anlamlı bir farklılık göstermiştir. Araştırmanın sonucundaki verilere bakılarak, duygusal zeka ve yaşam doyumu düzeyleri arasında anlamlı pozitif bir ilişki olduğu söylenmektedir. Fakat duygusal zekanın alt boyutlarının bazıları ile yaşam doyumu arasında orta düzeyde, kişiler arası ilişkiler, stres yönetimi gibi alt maddeler ile yaşam doyumu arasında ise düşük anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmiştir.

Zaroğlu (2016), “Üstün Yetenekli Öğrencilerin Duygusal Zeka ile Karar Verme Stratejileri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi” konulu yüksek lisans çalışması 141 üstün yetenekli örneklem öğrencisinden oluşan ve duygusal zeka ile karar verme stratejilerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma sonucunda iki düzey arasında pozitif anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin

duygusal zeka düzeyleri ile sınıf düzeylerine göre kişiler arası ilişkiler ile çevreye uyum boyutları arasında anlamlı fark bulunamazken, kişisel farkındalık, stres yönetimi, ruh hali boyutlarında ise anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Ergün (2016), “Ergenlerde Duygusal Zeka Özellikleri ile Psikolojik Sağlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışma 360 kişiden oluşan örneklem grubuyla yapılmış ve duygusal zeka ile psikolojik sağlık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Yapılan testler sonucunda duygusal zekanın alt boyutu olan duygusallık boyutunun psikolojik sağlık üzerinde anlamlı düzeyde etkili olduğu görülmüş olup, duygusal zekanın psikolojik sağlık üzerindeki etkisinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Duygusal zekanın alt boyutlarından olan iyi oluş, öz kontrol, duygusallık ve sosyallik boyutları ile psikolojik sağlık alt boyutlarından bireysel, aile/bakım verenler, bağlam/kaynak arasında ise pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu belirtilmiştir.

Yıldırım (2015), “Fen Lisesi ve Spor Lisesi Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin İncelenmesi” başlıklı tez çalışması 310 öğrenci ile çalışılan iletişim becerilerinin değişkenlere göre incelendiği bir çalışmadır. Yapılan çalışmada ulaşılan sonuçlara göre; spor lisesinde okuyan öğrencilerin davranışsal ve zihinsel iletişim becerilerinde, fen lisesi öğrencilerinin ise duygusal iletişim becerilerinde daha etkili olduğu görülmüştür. Kız öğrencilerinin erkek öğrencilere göre iletişim beceri düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğu ve iletişim becerisinin 12. sınıfların lehine anlamlı bir sonuç çıktığı sonucuna varılmıştır. Bunun sonucunda spor derslerinin ve spor aktivitelerinin öğrencilerin iletişim becerilerini olumlu yönde etkilediği ve kültür derslerinin ise duygusal iletişim becerilerinde önemli rol aldığı tespit edilmiştir.

Arıbaş (2018), “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Zeka Düzeyleri ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” konulu yapılan çalışmada 331 örneklem grubu ve sosyal bilgiler öğretmenleri ile çalışılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda öğretmenlerin yüksek iletişim becerilerine sahip olduklarını fakat sosyal zekalarının ise uygun düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin iletişim becerileriyle sosyal zeka düzeyleri arasında orta düzeyde doğrusal ve pozitif yönde ilişkisi olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra sosyal

zeka düzeyleri ile iletişim becerileri cinsiyet, üniversite ve kitap okuma sayısına göre anlamlı bir fark görülmüş, yaş, mezun olunan lise, anne baba eğitim durumu, gelir düzeyi, anne baba mesleği, bir işte çalışma durumu boyutlarında ise anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Tekin (2018), “Okul Müdürlerinin Karar Verme Stilleri ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişki: Karma Bir Uygulama (Aydın İli Örneği)” adlı yüksek lisans tez çalışması nicel ve nitel olmak üzere iki boyutta incelenmiş ve 450 örneklem grubundan oluşmaktadır. Araştırma verilerinin nicel sonuçlarına göre, okul müdürlerinin karar verme stilleri oldukça yüksek çıkarken, kaçınan, erteleyici ve panik karar verme stilleri ise oldukça düşük düzeyde belirlenmiştir. Yapılan çalışmada öğretmenlerin düşüncelerine göre iletişim becerileri alt boyutları yüksek düzeyde çıkmıştır. Sonucunda ise müdürlerin karar verme stilleri ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmış ve iletişim becerilerinin karar vermede büyük bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Çalışmanın nicel boyutunda ise müdürlerin karar verme stilleri ve iletişim beceri düzeyleri ile ilgili 8 öğretmenle görüşülmüş, 3 öğretmen müdürler hakkında iletişim becerilerine sahip olduklarını düşünürken, 5 öğretmen ise iletişim becerilerinde yetersiz olduklarını ifade etmiştir.

Savaş (2018), “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Uludağ Üniversitesi Örneği” çalışmasında örneklem grubunu 339 öğretmen adayını oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının çeşitli değişkenlere göre iletişim becerileri düzeylerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bilgiler ışığında örneklem grubu öğrencilerinin iletişim becerilerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Çıkan bu sonuçlar doğrultusunda örneklem grubunun iletişimle ilgili önemli bilgiler kazandıracakları bir alanı öğretecek olmaları açısından son derece etkili bir boyuta sahiptir.

BÖLÜM III: YÖNTEM

Yöntem bölümünde, araştırmada kullanılacak olan yol, araştırmanın yöntemi, evren örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgiler ve yapılacak çalışmalar yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Geçmişte ya da o an da var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimleyen, tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan her neyse onları değiştirme ve etkileme çabası yoktur. Bilinmek istenen şey meydandadır. Amaç o şeyi doğru bir şekilde gözlemleyip belirleyebilmektir. Asıl amaç değiştirmeye kalkmadan gözlemektir (Karasar, 1984, s.79).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Türkiye'deki üniversitelerin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik öğretmenliği ve güzel sanatlar fakültesi müzik bölümünde okuyan öğrencilerden olmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği, Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Bölümü, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Bölümü, Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Batman Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü'nde 1. ve 4. sınıfta eğitim görmekte olan 200 öğrenci olmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3.1. Yaşlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>f</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|------------|----------|-------|------------------|------------------|
| 20 ve üstü | 129 | 64,5 | 64,5 | 64,5 |
| 17 | 4 | 2,0 | 2,0 | 66,5 |
| 18-19 | 64 | 32,0 | 32,0 | 98,5 |
| Diğer | 3 | 1,5 | 1,5 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.1’de görüldüğü üzere öğrencilerin %64,5 i 20 ve üstü yaşında, %2 si 17 yaşında %32 si 18-19 yaşında iken diğer yaş grubunda olan öğrencilerin oranı ise yalnızca %1,5 tur. Buna göre 20 yaş ve üstü öğrenciler çoğunluktadır.

Tablo 3.2. Cinsiyete Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>f</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|---------|----------|-------|------------------|------------------|
| Kız | 114 | 57,0 | 57,0 | 57,0 |
| Erkek | 86 | 43,0 | 43,0 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.2’de görüldüğü üzere öğrencilerin %57 si kız ve %43 ü ise erkektir. Buna göre kız öğrencilerin sayısı erkeklere göre daha fazladır.

Tablo 3.3. Sınıflara Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>f</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|-------------|----------|-------|------------------|------------------|
| 1.sınıf | 112 | 56,0 | 56,0 | 56,0 |
| 4. sınıf | 85 | 42,5 | 42,5 | 98,5 |
| (4.sınıf +) | 3 | 1,5 | 1,5 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.3’de görüldüğü üzere öğrencilerin %56 sı birinci sınıf öğrencisi %42,5 i dördüncü sınıf öğrencisi iken %1,5 oranında öğrenci ise okulu 5.seneye uzayan sınıf türünden olduğu görülmüştür. Buna göre birinci sınıf öğrencileri daha fazla sayıdadır.

Tablo 3.4. Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>f</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|-----------------------|----------|-------|------------------|------------------|
| Konservatuvar | 2 | 1,0 | 1,0 | 1,0 |
| Güzel Sanatlar Lisesi | 124 | 62,0 | 62,0 | 63,0 |
| Meslek Lisesi | 9 | 4,5 | 4,5 | 67,5 |
| Normal Lise | 45 | 22,5 | 22,5 | 90,0 |
| Diğer | 20 | 10,0 | 10,0 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.4'de görüldüğü üzere öğrencilerin %2 si konservatuvardan, %62 si güzel sanatlar lisesinden, %4,5 i meslek lisesinden %22,5 i normal liseden ve %10 u ise diğer lise türlerinden mezun olmuştur. Güzel sanatlar lisesi değişkeni diğer lise türlerine göre daha fazla sayıdadır.

Tablo 3.5. Lisans Eğitimi Aldıkları Üniversitelere Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>F</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|-------------------------------------------------------|----------|-------|------------------|------------------|
| Kocaeli Üni. GSF | 19 | 9,5 | 9,5 | 9,5 |
| Batman Üni. GSF | 16 | 8,0 | 8,0 | 17,5 |
| Marmara Üni. Eğitim Fakültesi | 52 | 26,0 | 26,0 | 43,5 |
| Trabzon Üni Eğitim Fakültesi | 59 | 29,5 | 29,5 | 73,0 |
| Van 100. yıl Üni. Eğitim Fakültesi | 35 | 17,5 | 17,5 | 90,5 |
| Yıldız Teknik Üni. Sanat ve Tasarım Fak. Müzik Bölümü | 19 | 9,5 | 9,5 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.5'de görüldüğü üzere öğrencilerin %9,5 i Kocaeli Üniversitesi GSF'de, %8 i Batman Üniversitesi GSF'de, %26'sı Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde, %29,5 i Trabzon Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde, %17,5 i Van 100. Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde, %9,5 ise Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümü'nde eğitim görmektedir. Tabloya göre Trabzon Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde okuyan öğrenci sayıları diğer üniversite sayılarına göre daha fazladır.

Tablo 3.6. Kullandıkları Çalgı Türüne Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>f</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|------------------|----------|-------|------------------|------------------|
| Keman | 50 | 25,0 | 25,0 | 25,0 |
| Viyolonsel | 12 | 6,0 | 6,0 | 31,0 |
| Viyola | 8 | 4,0 | 4,0 | 35,0 |
| Kontrbas | 1 | 0,5 | 0,5 | 35,5 |
| Flüt | 27 | 13,5 | 13,5 | 49,0 |
| Piyano | 27 | 13,5 | 13,5 | 62,5 |
| Gitar | 30 | 15,0 | 15,0 | 77,5 |
| Bağlama | 20 | 10,0 | 10,0 | 87,5 |
| Vurmalı Çalgılar | 2 | 1,0 | 1,0 | 88,5 |
| Nefesli Çalgılar | 5 | 2,5 | 2,5 | 91,0 |
| Diğer | 18 | 9,0 | 9,0 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.6’da görüldüğü üzere öğrencilerin %25 i keman, %6 sı viyolonsel, %0,5 i kontrbas, %13,5 i flüt, %13,5 i piyano, %15 i gitar %10 u bağlama, %1 i vurmalı çalgılar %2,5 i nefesli çalgılar ve %9 u ise diğer çalgı türlerini çalmaktadır. Bu sonuca göre keman çalan öğrenci sayısı diğer çalgı türlerine göre daha fazladır.

Tablo 3.7. Çaldığı Çalgı Türünü Çalma Sıklıklarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>f</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|-------------|----------|-------|------------------|------------------|
| Her gün | 78 | 39,0 | 39,0 | 39,0 |
| Haftada 3-4 | 73 | 36,5 | 36,5 | 75,5 |
| Haftada 1 | 36 | 18,0 | 18,0 | 93,5 |
| Diğer | 13 | 6,5 | 6,5 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.7’de görüldüğü üzere öğrencilere çalgı çalışma sıklığı sorulmuş ve öğrencilerin %39 u her gün %36,5 i haftada 3-4 kez %18 i haftada 1 kez ve %13 ü ise diğer seçeneğini cevaplamıştır. Çalgı çalışma sıklığı maddesinde her gün çalışanların sayısı diğerlerine göre daha yüksektir.

Tablo 3.8. Konsere Gitme Sıklıklarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>f</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|-------------|----------|-------|------------------|------------------|
| Haftada 1-2 | 11 | 5,5 | 5,5 | 5,5 |
| 2 Haftada 1 | 22 | 11,0 | 11,0 | 16,5 |
| Ayda 1 | 68 | 34,0 | 34,0 | 50,5 |
| 3 Ayda 1 | 56 | 28,0 | 28,0 | 78,5 |
| Yılda 1 | 43 | 21,5 | 21,5 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.8’de öğrencilerin konsere gitme sıklığı %5,5 i için haftada bir veya iki, %11 i için iki haftada bir, %34 ü için ayda bir, %28 i için üç ayda bir ve %21,5 i için ise yılda bir kezdır. Buna göre ayda 1 seçeneği diğer seçeneklere göre daha fazla sayıdadır.

Tablo 3.9. Konser Deneyimi Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>f</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|----------|----------|-------|------------------|------------------|
| Ayda 2-3 | 25 | 12,5 | 12,5 | 12,5 |
| Ayda 1 | 31 | 15,5 | 15,5 | 28,0 |
| 3 Ayda 1 | 34 | 17,0 | 17,0 | 45,0 |
| Yılda 1 | 48 | 24,0 | 24,0 | 69,0 |
| Diğer | 62 | 31,0 | 31,0 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.9’da görüldüğü üzere öğrencilerin konser deneyimi durumu %12,5 i için ayda iki veya üç, %15,5 i için ayda bir, %17 si için üç ayda bir, %24 ü için yılda bir ve %31 i ise diğer seçeneğini işaretlemiştir. Buna göre konser deneyimi durumu sorusunda diğer seçeneği daha fazla sayıdadır.

Tablo 3.10. Annelerinin Eğitim Düzeyleri Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>F</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|-----------------------|----------|-------|------------------|------------------|
| Okuma Yazması Yok | 21 | 10,5 | 10,5 | 10,5 |
| İlkokul Mezunu | 40 | 20,0 | 2,0 | 30,5 |
| Ortaokul Mezunu | 34 | 17,0 | 17,0 | 47,5 |
| Lise Mezunu | 61 | 30,5 | 30,5 | 78,0 |
| Üniversite Mezunu | 39 | 19,5 | 19,5 | 97,5 |
| Yüksek Lisans-Doktora | 5 | 2,5 | 2,5 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.10’da görüldüğü üzere öğrencilere anne eğitim durumu sorulmuştur. Öğrencilerin %10,5 inin annesinin okuma yazması yok, %20 sinin annesi ilkokul mezunu, %17 sinin annesi ortaokul mezunu, %30,5 inin annesi lise mezunu, %19,5 inin annesi üniversite mezunu iken %2,5 inin annesi yüksek lisans - doktora mezunudur. Buna göre lise mezunu seçeneği daha fazla sayıdadır.

Tablo 3.11. Babalarının Eğitim Düzeyleri Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>F</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|-----------------------|----------|-------|------------------|------------------|
| Okuma Yazması Yok | 6 | 3,0 | 3,0 | 3,0 |
| İlkokul Mezunu | 30 | 15,0 | 15,0 | 18,0 |
| Ortaokul Mezunu | 36 | 18,0 | 18,0 | 36,0 |
| Lise Mezunu | 76 | 38,0 | 38,0 | 74,0 |
| Üniversite Mezunu | 46 | 23,0 | 23,0 | 97,0 |
| Yüksek Lisans-Doktora | 6 | 3,0 | 3,0 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.11’de görüldüğü üzere öğrencilere baba eğitim durumu sorulmuştur. Öğrencilerin %3 ünün babasının okuma yazması yok, %15 inin babası ilkokul mezunu, %18 inin babası ortaokul mezunu,%18 inin babası lise mezunu, %38 inin babası üniversite mezunu iken %3 ünün babası yüksek lisans-doktora mezunudur. Bu sonuca göre lise mezunu seçeneği daha fazla sayıdadır.

Tablo 3.12. Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyi Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>F</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|------------------|----------|-------|------------------|------------------|
| 500 tl ve altı | 4 | 2,0 | 2,0 | 2,0 |
| 500-1000 tl | 16 | 8,0 | 8,0 | 10,0 |
| 1000-3000 tl | 90 | 45,0 | 45,0 | 55,0 |
| 3000 tl ve üzeri | 90 | 45,0 | 45,0 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.12’de görüldüğü üzere öğrencilerin ailelerinin %2 si 500 tl ve altı, %8 i 500-1000 tl arası, %45 i 1000-3000 tl arası aylık gelire sahip iken %45 i ise 3000 tl ve üzeri aylık gelire sahiptir. Buna göre 1000 - 3000 tl arası ile 3000 tl ve üzeri maddeleri diğer maddelere oranla daha fazla sayıdadır.

Tablo 3.13. Ailelerinin Tutumları Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>F</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|------------|----------|-------|------------------|------------------|
| Otoriter | 46 | 23,0 | 23,0 | 23,0 |
| Demokratik | 154 | 77,0 | 77,0 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.13’de görüldüğü üzere öğrencilerin aileleri %23 ü için otoriter tutuma sahipken %77 si demokratik tutuma sahiptirler. Tabloda görülen sonuçlara göre demokratik tutum seçeneği otoriter seçeneğine göre daha fazladır.

Tablo 3.14. İletişim Becerileri Bilgi Düzeyleri Hakkındaki Düşüncelerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | <i>f</i> | % | % _{gec} | % _{yig} |
|-------------------|----------|-------|------------------|------------------|
| Tamamen Yeterli | 54 | 27,0 | 27,0 | 27,0 |
| Oldukça Yeterli | 91 | 45,5 | 45,5 | 72,5 |
| Kısmen Yeterli | 46 | 23,0 | 23,0 | 95,5 |
| Biraz Yeterli | 7 | 3,5 | 3,5 | 99,0 |
| Hiç Yeterli Değil | 2 | 1,0 | 1,0 | 100,0 |
| Toplam | 200 | 100,0 | 100,0 | |

Tablo 3.14’de görüldüğü üzere öğrencilere iletişim bilgi düzeyleri hakkında görüşleri sorulmuş ve %27 si tamamen yeterli olduğunu, %45,5 i oldukça yeterli olduğunu, %23

ü kısmen yeterli olduğunu, %3,5 i biraz yeterli olduğunu ve %1 i ise hiç yeterli olmadığını düşünmektedir. Buna göre iletişim becerileri bilgi düzeyi hakkındaki düşünceleri sorusunda oldukça yeterli maddesi fazla sayıdadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu bölümde araştırmada önceden belirlenmiş, konuyla ilgili araştırmacının hazırladığı Kişisel Bilgi Formu, Schutte Duygusal (Gözden Geçirilmiş) Zeka Ölçeği ve İletişim Becerileri Envanteri kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan, örneklem grubunun özelliklerini öğrenmek amacıyla konuyla ilişkilendirilecek demografik bilgilerden oluşan, duygusal zeka ve iletişim becerilerinin profesyonel çalgı eğitimi alan lisans öğrencileri üzerindeki etkisine bakılan 14 sorudan oluşan formdur.

3.3.2. Schutte Duygusal (Gözden Geçirilmiş) Zeka Ölçeği

Schutte, Malouff, Hall, Haggerty, Cooper, Golden ve Dornheim (1998) tarafından 33 madde olarak geliştirilen, daha sonra Austin, Saklofese, Huang ve McKenney (2004) tarafından 41 madde olarak yeniden düzenlenen ve Gaye Saltukoğlu, Arkun Tatar ve Serdar Tok tarafından (2011) Türkçe'ye uyarlanan 41 maddeden oluşan 5'li likert tipi ölçektir. 41 maddeden oluşan ölçek üç faktörlü bir yapıya sahiptir. Bunlar; İyimserlik/ruh halinin düzenlenmesi, duyguların kullanımı ve duyguların değerlendirmesi olarak tanımlanmıştır. Ölçeğin cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı bütünü için 0,82, alt boyutları için ise 0,75, 0,39 ve 0,76 olarak tespit edilmiştir. (Tatar, Tok ve Saltukoğlu, 2011).

3.3.3. İletişim Becerileri Envanteri

Seher Balcı, Kurtman Ersanlı tarafından geliştirilen envanter 45 maddeden oluşan likert tipi bir ölçektir. Envanter; duygusal, davranışsal, zihinsel olarak iletişim becerilerini ölçmek amacıyla kullanılmaktadır. Yapılan faktör analizi sonucunda maddeler üç ana

boyutta toplanmıştır, bunlar ; zihinsel, davranışsal, duygusal iletişim becerileri adlarını almıştır. Maddeler, her zaman, genellikle, bazen, nadiren, hiçbir zaman olarak derecelenmiştir. Maddelerin sonunda bulunan harfler hangi boyuta ait olduğunu göstermektedir (Z = Zihinsel, Dav = Davranışsal, D = Duygusal). Testi yarılama yöntemiyle yapılan güvenilirlik çalışmasında $r = .64$, test tekrar test sonucunda ise $r = .68$ olarak bulunmuştur. Korkut (1996)'un İletişim Becerileri Değerlendirme ölçeği ile yapılan geçerlik çalışmasında benzer ölçekler katsayısı $.70$ 'tir (Ersanlı ve Balcı, 1996).

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan lisans öğrencilerinden (Kişisel Bilgi Formu, İletişim Becerileri Envanteri, Schutte Duygusal Zeka Ölçeği) elde edilen verilerin tümü SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada toplanan verilerle şu analizler yapılmıştır:

1. Örneklemi oluşturan lisans öğrencilerinin demografik özelliklerini özetlemek açısından değişkenlerinin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.
2. İletişim Becerilerine Envanterinden elde edilen bilgilerin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.
3. Duygusal Zeka ölçeğinden elde edilen bilgilerin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.
4. Lisans öğrencilerinin demografik özellikleri ile iletişim becerileri düzeyleri arasındaki ilişkinin saptanması için Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonucunda gözlemlerin normal dağılmadığı görülmüş ve analizlerde Mann Whitney U Testi, Kruskal Wallis H Testi Spearman ilişki testi ve Pairwise Comparison testi uygulanmıştır.
5. Lisans öğrencilerinin demografik özellikleri ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkinin saptanması için Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonucunda gözlemlerin normal dağılmadığı görülmüş ve analizlerde Mann Whitney U Testi, Kruskal Wallis H Testi Spearman ilişki testi ve Pairwise Comparison testi uygulanmıştır.

6. Duygusal zeka düzeyi ve iletişim becerileri düzeyi arasındaki ilişkinin saptanması için Spearman Korelasyon Testi uygulanmıştır.



BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde profesyonel müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin iletişim becerileri puanları; öğrencilerin demografik özellikleri ile olan farklarının incelenmesi, duygusal zeka puanlarının yine demografik özellikleri ile olan farklarının incelenmesini ve kişisel bilgi formu verileri ile olan farklarının belirlenmesi amacıyla yapılan istatistik analizlere yer verilmiştir. Ayrıca iletişim becerileri ve duygusal zeka puanları arasındaki ilişkiye de bakılmıştır.

4.1. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Ölçeği ve Schutte Duygusal Zeka Ölçeğinden Aldıkları Puanlara Göre Özet Frekans ve Yüzde Dağılımları

Tablo 4.1. Duygusal Zeka ve İletişim Becerileri Puanları Özet Tablosu

| | İletişim Becerileri | Schutte Duygusal Zeka |
|--------|---------------------|-----------------------|
| Toplam | 200 | 200 |
| Mean | 160,565 | 126,42 |
| Median | 157 | 127 |
| Mode | 152 | 124 |
| Sum | 32113 | 25284 |

Tablo 4.1’de görüldüğü üzere iletişim becerileri ölçeğinde toplam öğrenci 200 olup, öğrencilerin aldıkları ortalama puan 160,56 olup, median değeri 157, en çok gözlemlenen puan 152 olup, toplam puan 32113 dür. Schutte Duygusal zeka ölçeğinde ise 200 öğrencinin aldıkları ortalama puan 126,42 olup, median değeri 127, en çok gözlemlenen puan ise 124 tür ve toplam puan 25284 tür.

Tablo 4.2. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Ölçeğinden Aldıkları Puana Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | F | % | %_{gec} | %_{yig} |
|----------------|----------|----------|------------------------|------------------------|
| 129 | 3 | 1,5 | 1,5 | 1,5 |
| 132 | 1 | 0,5 | 0,5 | 2 |
| 134 | 1 | 0,5 | 0,5 | 2,5 |
| 136 | 4 | 2 | 2 | 4,5 |
| 137 | 4 | 2 | 2 | 6,5 |
| 138 | 1 | 0,5 | 0,5 | 7 |
| 139 | 3 | 1,5 | 1,5 | 8,5 |
| 140 | 2 | 1 | 1 | 9,5 |
| 141 | 1 | 0,5 | 0,5 | 10 |
| 142 | 2 | 1 | 1 | 11 |
| 143 | 3 | 1,5 | 1,5 | 12,5 |
| 144 | 2 | 1 | 1 | 13,5 |
| 145 | 7 | 3,5 | 3,5 | 17 |
| 146 | 7 | 3,5 | 3,5 | 20,5 |
| 147 | 3 | 1,5 | 1,5 | 22 |
| 148 | 4 | 2 | 2 | 24 |
| 149 | 5 | 2,5 | 2,5 | 26,5 |
| 150 | 4 | 2 | 2 | 28,5 |
| 151 | 2 | 1 | 1 | 29,5 |
| 152 | 10 | 5 | 5 | 34,5 |
| 153 | 8 | 4 | 4 | 38,5 |
| 154 | 9 | 4,5 | 4,5 | 43 |
| 155 | 4 | 2 | 2 | 45 |
| 156 | 3 | 1,5 | 1,5 | 46,5 |
| 157 | 9 | 4,5 | 4,5 | 51 |
| 158 | 2 | 1 | 1 | 52 |
| 159 | 8 | 4 | 4 | 56 |
| 160 | 6 | 3 | 3 | 59 |
| 161 | 3 | 1,5 | 1,5 | 60,5 |
| 162 | 3 | 1,5 | 1,5 | 62 |
| 163 | 5 | 2,5 | 2,5 | 64,5 |
| 164 | 3 | 1,5 | 1,5 | 66 |
| 165 | 7 | 3,5 | 3,5 | 69,5 |
| 166 | 5 | 2,5 | 2,5 | 72 |
| 167 | 3 | 1,5 | 1,5 | 73,5 |

Tablo 4.2'nin devamı

| Gruplar | F | % | %_{gec} | %_{yig} |
|----------------|------------|------------|------------------------|------------------------|
| 168 | 4 | 2 | 2 | 75,5 |
| 169 | 3 | 1,5 | 1,5 | 77 |
| 170 | 1 | 0,5 | 0,5 | 77,5 |
| 171 | 4 | 2 | 2 | 79,5 |
| 172 | 1 | 0,5 | 0,5 | 80 |
| 173 | 4 | 2 | 2 | 82 |
| 174 | 4 | 2 | 2 | 84 |
| 175 | 2 | 1 | 1 | 85 |
| 177 | 5 | 2,5 | 2,5 | 87,5 |
| 178 | 2 | 1 | 1 | 88,5 |
| 180 | 1 | 0,5 | 0,5 | 89 |
| 182 | 1 | 0,5 | 0,5 | 89,5 |
| 183 | 1 | 0,5 | 0,5 | 90 |
| 184 | 2 | 1 | 1 | 91 |
| 185 | 1 | 0,5 | 0,5 | 91,5 |
| 187 | 2 | 1 | 1 | 92,5 |
| 188 | 1 | 0,5 | 0,5 | 93 |
| 190 | 2 | 1 | 1 | 94 |
| 191 | 2 | 1 | 1 | 95 |
| 202 | 1 | 0,5 | 0,5 | 95,5 |
| 203 | 2 | 1 | 1 | 96,5 |
| 206 | 1 | 0,5 | 0,5 | 97 |
| 211 | 2 | 1 | 1 | 98 |
| 220 | 1 | 0,5 | 0,5 | 98,5 |
| 221 | 1 | 0,5 | 0,5 | 99 |
| 225 | 2 | 1 | 1 | 100 |
| Toplam | 200 | 100 | 100 | |

Tablo 4.2'de öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanlar gösterilmiştir. Toplamda 200 öğrenci olup öğrencilerin en çok almış olduğu puan %5 oranı ile 152 dir. Daha sonra %4,5 oranı ile 157 ve 154 puan, %4 oranı ile 153 ve 159 puan gelmektedir. %3,5 ile de 165,145 ve 146 puan gelmektedir.

Tablo 4.3. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Ölçeğinden Aldıkları Puana Göre Frekans Yüzde Dağılımları

| Gruplar | F | % | %_{gec} | %_{yig} |
|----------------|----------|----------|------------------------|------------------------|
| 59 | 1 | 0,5 | 0,5 | 0,5 |
| 61 | 1 | 0,5 | 0,5 | 1 |
| 62 | 1 | 0,5 | 0,5 | 1,5 |
| 67 | 1 | 0,5 | 0,5 | 2 |
| 68 | 1 | 0,5 | 0,5 | 2,5 |
| 69 | 1 | 0,5 | 0,5 | 3 |
| 71 | 1 | 0,5 | 0,5 | 3,5 |
| 74 | 1 | 0,5 | 0,5 | 4 |
| 77 | 1 | 0,5 | 0,5 | 4,5 |
| 78 | 1 | 0,5 | 0,5 | 5 |
| 82 | 1 | 0,5 | 0,5 | 5,5 |
| 86 | 1 | 0,5 | 0,5 | 6 |
| 91 | 3 | 1,5 | 1,5 | 7,5 |
| 93 | 1 | 0,5 | 0,5 | 8 |
| 95 | 1 | 0,5 | 0,5 | 8,5 |
| 96 | 2 | 1 | 1 | 9,5 |
| 98 | 1 | 0,5 | 0,5 | 10 |
| 99 | 2 | 1 | 1 | 11 |
| 102 | 3 | 1,5 | 1,5 | 12,5 |
| 103 | 1 | 0,5 | 0,5 | 13 |
| 104 | 1 | 0,5 | 0,5 | 13,5 |
| 108 | 1 | 0,5 | 0,5 | 14 |
| 111 | 1 | 0,5 | 0,5 | 14,5 |
| 112 | 2 | 1 | 1 | 15,5 |
| 113 | 1 | 0,5 | 0,5 | 16 |
| 114 | 1 | 0,5 | 0,5 | 16,5 |
| 115 | 2 | 1 | 1 | 17,5 |
| 116 | 3 | 1,5 | 1,5 | 19 |
| 117 | 3 | 1,5 | 1,5 | 20,5 |
| 118 | 5 | 2,5 | 2,5 | 23 |
| 119 | 2 | 1 | 1 | 24 |
| 121 | 5 | 2,5 | 2,5 | 26,5 |
| 122 | 8 | 4 | 4 | 30,5 |
| 123 | 6 | 3 | 3 | 33,5 |
| 124 | 13 | 6,5 | 6,5 | 40 |
| 125 | 11 | 5,5 | 5,5 | 45,5 |
| 126 | 8 | 4 | 4 | 49,5 |
| 127 | 6 | 3 | 3 | 52,5 |
| 128 | 2 | 1 | 1 | 53,5 |
| 129 | 6 | 3 | 3 | 56,5 |

Tablo 4.3'ün devamı

| Gruplar | <i>f</i> | % | %_{gec} | %_{yig} |
|----------------|-----------------|------------|------------------------|------------------------|
| 130 | 4 | 2 | 2 | 58,5 |
| 131 | 10 | 5 | 5 | 63,5 |
| 132 | 3 | 1,5 | 1,5 | 65 |
| 133 | 4 | 2 | 2 | 67 |
| 134 | 7 | 3,5 | 3,5 | 70,5 |
| 135 | 4 | 2 | 2 | 72,5 |
| 136 | 2 | 1 | 1 | 73,5 |
| 137 | 6 | 3 | 3 | 76,5 |
| 138 | 5 | 2,5 | 2,5 | 79 |
| 139 | 4 | 2 | 2 | 81 |
| 140 | 3 | 1,5 | 1,5 | 82,5 |
| 141 | 4 | 2 | 2 | 84,5 |
| 142 | 1 | 0,5 | 0,5 | 85 |
| 143 | 2 | 1 | 1 | 86 |
| 144 | 2 | 1 | 1 | 87 |
| 145 | 2 | 1 | 1 | 88 |
| 146 | 1 | 0,5 | 0,5 | 88,5 |
| 147 | 2 | 1 | 1 | 89,5 |
| 148 | 1 | 0,5 | 0,5 | 90 |
| 149 | 2 | 1 | 1 | 91 |
| 150 | 2 | 1 | 1 | 92 |
| 151 | 1 | 0,5 | 0,5 | 92,5 |
| 152 | 1 | 0,5 | 0,5 | 93 |
| 154 | 1 | 0,5 | 0,5 | 93,5 |
| 155 | 1 | 0,5 | 0,5 | 94 |
| 156 | 1 | 0,5 | 0,5 | 94,5 |
| 160 | 1 | 0,5 | 0,5 | 95 |
| 161 | 1 | 0,5 | 0,5 | 95,5 |
| 162 | 1 | 0,5 | 0,5 | 96 |
| 164 | 1 | 0,5 | 0,5 | 96,5 |
| 165 | 1 | 0,5 | 0,5 | 97 |
| 170 | 1 | 0,5 | 0,5 | 97,5 |
| 172 | 1 | 0,5 | 0,5 | 98 |
| 174 | 1 | 0,5 | 0,5 | 98,5 |
| 189 | 1 | 0,5 | 0,5 | 99 |
| 193 | 1 | 0,5 | 0,5 | 99,5 |
| 205 | 1 | 0,5 | 0,5 | 100 |
| Toplam | 200 | 100 | 100 | |

Tablo 4.3 öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden aldıkları puanların frekans tablosunu göstermektedir. Buna göre öğrenciler %6,5 oranı ile en çok 124 puan almışlardır. Daha sonra ise %5,5 ile 125 puan almışlardır.

4.2. İletişim Becerileri Envanteri ile İlgili Bulgular

Bu alt bölümde öğrencilerin iletişim becerileri envanterinden aldıkları puanlar ile demografik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı analiz edilmiştir.

Tablo 4.4. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Yaşlarına Göre” Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|---------------------|------------|-----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | 20 ve üstü | 129 | 100,97 | 0,802 | 3 | 0,849 |
| | 17 | 4 | 121,63 | | | |
| | 18-19 | 64 | 97,71 | | | |
| | Diğer | 3 | 111,67 | | | |

Tablo 4.4'te görüldüğü üzere öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın yaşlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Sonuç olarak yaş değişkeni iletişim becerileri düzeyinde bir fark yaratmamıştır.

Tablo 4.5. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Cinsiyetlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

| Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | Sıralamalar Toplamı | U | z | p |
|---------|-----|------------------------|---------------------|------|--------|-------|
| Kadın | 114 | 99,74 | 11370,0 | 4815 | -0,215 | 0,830 |
| Erkek | 86 | 101,51 | 8730,0 | | | |

Tablo 4.5'te görüldüğü üzere öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Mann Whitney-U testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Buna

göre cinsiyet değişkeninin iletişim becerileri düzeyinde bir fark yaratmadığı görülmüştür.

Tablo 4.6. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Mevcut Okudukları Sınıflara” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|---------------------|----------|-----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | 1. Sınıf | 112 | 93,56 | 3,672 | 2 | 0,159 |
| | 4. Sınıf | 85 | 109,46 | | | |
| | Diğer | 3 | 105,67 | | | |

Tablo 4.6’da görüldüğü üzere öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın mevcut okudukları sınıflara göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Sonuç olarak mevcut okudukları sınıf değişkeninin iletişim becerileri düzeyinde bir fark yaratmadığı görülmüştür ($p>0.05$).

Tablo 4.7. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Mezun Oldukları Lise Türüne” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|---------------------|-----------------------|-----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | Konservatuvar | 129 | 165,25 | 8,559 | 4 | 0,073 |
| | Güzel Sanatlar Lisesi | 124 | 106,45 | | | |
| | Meslek Lisesi | 9 | 108,94 | | | |
| | Düz Lise | 45 | 89,26 | | | |
| | Diğer | 20 | 78,65 | | | |

Tablo 4.7’de görüldüğü üzere öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın mezun oldukları lise türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Mezun oldukları lise türü değişkeninin iletişim becerileri düzeyinde bir fark yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.8. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Okudukları Üniversiteye” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|---------------------|-------------------------------------------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | Kocaeli Üni. GSF | 19 | 76,97 | 9,066 | 5 | 0,106 |
| | Batman Üni. GSF | 16 | 113,78 | | | |
| | Marmara Üni. Eğitim Fakültesi | 52 | 91,34 | | | |
| | Trabzon Üni. Eğitim Fakültesi | 59 | 105,75 | | | |
| | Van 100. Yıl Üni. Eğitim Fakültesi | 35 | 116,91 | | | |
| | Yıldız Teknik Üni. Sanat ve Tasarım Fak. Müzik Bölümü | 19 | 91,37 | | | |

Tablo 4.8’de görüldüğü üzere öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın okudukları üniversiteye göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Buna göre okudukları üniversite değişkeninin iletişim becerileri düzeyine bir farkının olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.9. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Çaldıkları Bireysel Çalgı Türlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|---------------------|------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | Keman | 50 | 87,73 | 6,960 | 10 | 0,729 |
| | Viyolonsel | 12 | 107,0 | | | |
| | Viyola | 8 | 97,56 | | | |
| | Kontrbas | 1 | 92,00 | | | |
| | Flüt | 27 | 116,22 | | | |
| | Piyano | 27 | 94,67 | | | |
| | Gitar | 30 | 105,85 | | | |
| | Bağlama | 20 | 97,18 | | | |
| | Vurmalı Çalgılar | 2 | 124,0 | | | |
| | Nefesli Çalgılar | 5 | 86,0 | | | |
| | Diğer | 18 | 114,78 | | | |

Tablo 4.9’da öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın çaldıkları bireysel çalgı türlerine göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Buna göre bireysel çalgı değişkeninin iletişim becerileri düzeyine bir farkı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.10. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Çaldıkları Çalgı Türünü Çalışma Sıklıklarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|---------------------|-------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | Her gün | 78 | 99,10 | 0,035 | 3 | 0,998 |
| | Haftada 3-4 | 73 | 101,42 | | | |
| | Haftada 1 | 36 | 100,24 | | | |
| | Diğer | 13 | 100,85 | | | |

Tablo 4.10’da öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın çaldıkları çalgı türünü çalışma sıklıklarına göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Çalgı çalışma sıklığı değişkeninin iletişim becerileri düzeyine bir farkı yoktur ($p>0.05$).

Tablo 4.11. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Konsere Gitme Sıklıklarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|---------------------|-------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | Haftada 1-2 | 11 | 140,77 | 6,199 | 4 | 0,185 |
| | 2 Haftada 1 | 22 | 91,55 | | | |
| | Ayda 1 | 68 | 101,22 | | | |
| | 3 Ayda 1 | 56 | 96,18 | | | |
| | Yılda 1 | 43 | 99,27 | | | |

Tablo 4.11’de öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın konsere gitme sıklıklarına göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Konsere

gitme sıklığı değişkeninin iletişim becerileri düzeyine farkının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.12. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Konser Deneyimlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | P |
|---------------------|----------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | Ayda 2-3 | 25 | 119,72 | 21,326 | 4 | 0,000 |
| | Ayda 1 | 31 | 134,08 | | | |
| | 3 Ayda 1 | 34 | 80,01 | | | |
| | Yılda 1 | 48 | 101,90 | | | |
| | Diğer | 62 | 86,11 | | | |

Tablo 4.12’de öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın konser deneyimlerine göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark vardır. Buna göre konser deneyimi değişkeninin iletişim becerileri düzeyi üzerinde fark yarattığı görülmüştür ($p<0.05$).

Tablo 4.13. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının Farklılaşmasında “Konser Deneyimi Durumlarının” Etkilerinin Pairwise Comparison Testi ile İncelenmesi

| Gruplar | Standart Hata | Standart Test İstatistiği | P |
|---------------------|---------------|---------------------------|-------|
| 3 Ayda 1- Diğer | 12,34 | -0,494 | 1,00 |
| 3 Ayda 1- Yılda 1 | 12,96 | -1,687 | 0,916 |
| 3 Ayda 1 – Ayda 2-3 | 15,24 | 2,605 | 0,092 |
| 3 Ayda1 –Ayda 1 | 14,36 | 3,763 | 0,002 |
| Diğer- Yılda 1 | 11,12 | 1,419 | 1,00 |
| Diğer - Ayda 2-3 | 13,70 | 2,452 | 0,142 |
| Diğer – Ayda 1 | 12,72 | 3,769 | 0,002 |
| Yılda 1 – Ayda 2-3 | 14,27 | 1,249 | 1,00 |
| Yılda 1 –Ayda 1 | 13,33 | 2,414 | 0,158 |
| Ayda 2-3 - Ayda 1 | 15,53 | -0,923 | 1,00 |

Tablo 4.13’te öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanlara, konser deneyimi durumunun etkisi Kruskal Wallis H testi ile incelenmiş ve konser

deneyimlerinin anlamlı bir farkı olduğu görüldükten sonra bu farka konser deneyimi durumlarından hangilerinin neden olduğu ikili karşılaştırma sonucuna göre incelenmiş ve 3 Ayda 1 –Ayda 1 deneyim ve Diğer – Ayda 1 arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 4.14. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Annelerinin Eğitim Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | P |
|---------------------|-----------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | Okuma Yazması yok | 21 | 93,21 | 1,324 | 5 | 0,932 |
| | İlkokul Mezunu | 40 | 97,81 | | | |
| | Ortaokul Mezunu | 34 | 106,37 | | | |
| | Lise Mezunu | 61 | 104,48 | | | |
| | Üniversite Mezunu | 39 | 97,03 | | | |
| | Yüksek Lisans-Doktora | 5 | 91,30 | | | |

Tablo 4.14’te öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın annelerinin eğitim durumuna göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Anne eğitim durumu değişkeninin iletişim becerileri düzeyi üzerinde bir farkı yoktur ($p>0,05$).

Tablo 4.15. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Babalarının Eğitim Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|---------------------|-----------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | Okuma Yazması yok | 6 | 121,58 | 3,116 | 5 | 0,682 |
| | İlkokul Mezunu | 30 | 92,72 | | | |
| | Ortaokul Mezunu | 36 | 99,32 | | | |
| | Lise Mezunu | 76 | 107,06 | | | |
| | Üniversite Mezunu | 46 | 94,63 | | | |
| | Yüksek Lisans-Doktora | 6 | 87,33 | | | |

Tablo 4.15’te öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın babalarının eğitim durumuna göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark yoktur. Buna göre babanın eğitim durumu değişkeninin iletişim becerileri düzeyine bir farkı olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.16. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Ailelerinin Gelir Durumuna Göre” Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|---------------------|--------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | 500 tl ve altı | 4 | 103,50 | 12,003 | 3 | 0,007 |
| | 500-1000 tl arası | 16 | 148,19 | | | |
| | 1000-3000 tl arası | 90 | 94,67 | | | |
| | 3000 tl üzeri | 90 | 97,72 | | | |

Tablo 4.16’da öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın ailelerinin gelirlerine göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark vardır. Ailelerin gelir durumu değişkeni iletişim becerileri düzeyinde bir fark yaratmıştır ($p<0.05$).

Tablo 4.17. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının Farklılaşmasında “Ailelerinin Gelir Durumlarının” Etkilerinin Pairwise Comparison Testi ile İncelenmesi

| Gruplar | Standart Hata | Standart Test İstatistiği | p |
|--------------------------------------|---------------|---------------------------|-------|
| 1000-3000 tl arası –3000tl üzeri | 8,62 | -0,354 | 1,00 |
| 1000-3000 tl arası –500tl altı | 29,56 | 0,299 | 1,00 |
| 1000-3000 tl arası –500-1000tl arası | 15,69 | 3,410 | 0,004 |
| 3000tl üzeri – 500 tl altı | 29,56 | 0,195 | 1,00 |
| 3000 tl üzeri – 500-1000 tl arası | 15,69 | 3,215 | 0,008 |
| 500 tl altı – 500-1000 tl arası | 32,34 | -1,382 | 1,00 |

Tablo 4.17’de öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanlara, ailelerinin gelir durumunun etkisi Kruskal Wallis H testi ile incelenmiş ve ailelerinin gelir durumlarının anlamlı bir farkı olduğu görüldükten sonra bu farka gelir

durumlarından hangilerinin neden olduğu ikili karşılaştırma sonucuna göre incelenmiş ve 1000-3000 tl arası -500-1000 tl arası ve 3000 tl üzeri – 500-1000 tl arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0.05$).

Tablo 4.18. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının “Ailelerinin Tutumlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

| Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | Sıralamalar Toplamı | U | z | p |
|------------|-----|------------------------|---------------------|------|--------|-------|
| Otoriter | 46 | 113,24 | 5209,0 | 2956 | -1,702 | 0,089 |
| Demokratik | 154 | 96,69 | 14891,0 | | | |

Tablo 4.18’de öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın ailelerinin tutumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Mann Whitney-U testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Ailenin tutumu değişkeni iletişim becerileri düzeyi üzerinde bir fark yaratmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.19. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının Kendi “İletişim Becerileri Hakkındaki Düşüncelerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | Sd | p |
|---------------------|-------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| İletişim Becerileri | Tamamen Yeterli | 54 | 121,17 | 10,096 | 4 | 0,039 |
| | Oldukça Yeterli | 91 | 95,16 | | | |
| | Kısmen Yeterli | 46 | 89,82 | | | |
| | Biraz Yeterli | 7 | 80,21 | | | |
| | Hiç Yeterli Değil | 2 | 102,25 | | | |

Tablo 4.18’de öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanın kendi iletişim becerileri hakkındaki düşüncelerine göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. İletişim becerileri hakkındaki düşünce değişkeni iletişim becerileri düzeyinde bir fark yaratmıştır ($p<0.05$).

Tablo 4.20. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Puanlarının Farklaşmasında “İletişim Becerileri Hakkındaki Düşüncelerinin” Etkilerinin Pairwise Comparison Testi ile İncelenmesi

| Gruplar | Standart Hata | Standart Test İstatistiği | p |
|-------------------------------------|----------------------|----------------------------------|----------|
| Biraz Yeterli-Kısmen Yeterli | 23,47 | 0,409 | 1,00 |
| Biraz Yeterli-Oldukça Yeterli | 22,69 | 0,659 | 1,00 |
| Biraz Yeterli-Hiç Yeterli Değil | 46,38 | -0,475 | 1,00 |
| Biraz Yeterli-Tamamen Yeterli | 23,42 | 1,762 | 0,781 |
| Kısmen Yeterli- Oldukça Yeterli | 10,46 | 0,511 | 1,00 |
| Kısmen Yeterli - Hiç Yeterli Değil | 41,79 | -0,298 | 1,00 |
| Kısmen Yeterli -Tamamen Yeterli | 11,60 | 2,701 | 0,007 |
| Oldukça Yeterli - Hiç Yeterli Değil | 41,35 | -0,171 | 1,00 |
| Oldukça Yeterli –Tamamen Yeterli | 9,39 | 2,617 | 0,089 |
| Hiç Yeterli Değil–Tamamen Yeterli | 41,69 | 0,454 | 1,00 |

Tablo 4.20’de öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanlar, kendi iletişim becerileri hakkındaki düşünceler arasındaki Kruskal Wallis H testi ile incelenmiş ve kendi iletişim becerileri hakkındaki düşüncelerinin anlamlı bir farkı olduğu görüldükten sonra bu farka hangi düşüncelerin etkili olduğu ikili karşılaştırma sonucuna göre incelenmiş ve kısmen yeterli - tamamen yeterli cevapları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0.05$).

4.3. Schutte Duygusal Zeka Ölçeği ile İlgili Bulgular

Bu alt bölümde öğrencilerin duygusal zeka ölçeğinden aldıkları puanlar ile demografik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı analiz edilmiştir.

Tablo 4.21. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Yaşlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------|------------|-----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | 20 ve üstü | 129 | 102,27 | 2,079 | 3 | 0,556 |
| | 17 | 4 | 97,00 | | | |
| | 18-19 | 64 | 95,28 | | | |
| | Diğer | 3 | 140,33 | | | |

Tablo 4.21’de öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın yaşlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Buna göre yaş değişkeninin duygusal zeka düzeyine bir farkı yoktur ($p>0.05$).

Tablo 4.22. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Cinsiyetlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

| Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | Sıralamalar Toplamı | U | z | p |
|---------|-----|------------------------|---------------------|------|--------|-------|
| Kadın | 114 | 98,16 | 11190,0 | 4635 | -0,659 | 0,510 |
| Erkek | 86 | 103,60 | 8910,0 | | | |

Tablo 4.22’de öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Mann Whitney-U testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Sonuç olarak cinsiyet değişkeni duygusal zeka düzeyine bir fark yaratmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.23. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Mevcut Okudukları Sınıflara” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|----------|-----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | 1. Sınıf | 112 | 96,47 | 1,590 | 2 | 0,452 |
| | 4. Sınıf | 85 | 104,94 | | | |
| | Diğer | 3 | 125,97 | | | |

Tablo 4.23'te öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın mevcut okudukları sınıfa göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark yoktur. Okudukları sınıf değişkeninin duygusal zeka düzeyinde bir farkı olmadığı görülmüştür ($p>0.05$).

Tablo 4.24. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Mezun Oldukları Lise Türüne” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|-----------------------|-----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | Konservatuvar | 2 | 162,00 | 6,949 | 4 | 0,139 |
| | Güzel Sanatlar Lisesi | 124 | 100,30 | | | |
| | Meslek Lisesi | 9 | 121,00 | | | |
| | Düz Lise | 45 | 104,69 | | | |
| | Diğer | 20 | 76,93 | | | |

Tablo 4.24'te öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın mezun oldukları lise türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Mezun olunan lise türünün duygusal zeka düzeyine farkının olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.25. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Okudukları Üniversiteye” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|-------------------------------------------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | Kocaeli Üni. GSF | 19 | 72,42 | 4,203 | 5 | 0,521 |
| | Batman Üni. GSF | 16 | 100,03 | | | |
| | Marmara Üni. Eğitim Fakültesi | 52 | 103,0 | | | |
| | Trabzon Üni. Eğitim Fakültesi | 59 | 99,38 | | | |
| | Van 100. yıl Üni. Eğitim Fakültesi | 35 | 110,49 | | | |
| | Yıldız Teknik Üni. Sanat ve Tasarım Fak. Müzik Bölümü | 19 | 102,21 | | | |

Tablo 4.25’te öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın okudukları okula göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Okudukları okullar değişkeninin duygusal zeka düzeyine farkı yoktur ($p>0.05$).

Tablo 4.26. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Çaldıkları Bireysel Çalgı Türlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|------------------|--------|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | Keman | 50 | 104,78 | 3,576 | 10 | 0,964 |
| | Viyolonsel | 12 | 109,42 | | | |
| | Viyola | 8 | 93,88 | | | |
| | Kontrbas | 1 | 95,50 | | | |
| | Flüt | 27 | 90,24 | | | |
| | Piyano | 27 | 99,89 | | | |
| | Gitar | 30 | 99,27 | | | |
| | Bağlama | 20 | 106,10 | | | |
| | Vurmalı Çalgılar | 2 | 89,75 | | | |
| | Nefesli Çalgılar | 5 | 69,00 | | | |
| Diğer | 18 | 107,97 | | | | |

Tablo 4.26’da öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın çaldıkları çalgı türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Çaldıkları çalgı türü değişkeni duygusal zeka düzeyinde bir fark yaratmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.27. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Çaldıkları Çalgı Türünü Çalışma Sıklıklarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|-------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | Her gün | 78 | 90,50 | 5,230 | 3 | 0,156 |
| | Haftada 3-4 | 73 | 111,77 | | | |
| | Haftada 1 | 36 | 97,92 | | | |
| | Diğer | 13 | 104,38 | | | |

Tablo 4.27’de öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın çaldıkları çalgı türünü çalışma sıklıklarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark yoktur. Buna göre çalgı çalışma sıklığı değişkeninin duygusal zeka düzeyinde bir farkı bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 4.28. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Konsere Gitme Sıklıklarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|-------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | Haftada 1-2 | 11 | 123,14 | 4,310 | 4 | 0,366 |
| | 2 Haftada 1 | 22 | 92,16 | | | |
| | Ayda 1 | 68 | 103,82 | | | |
| | 3 Ayda 1 | 56 | 90,94 | | | |
| | Yılda 1 | 43 | 106,19 | | | |

Tablo 4.28’de öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın öğrencilerin konsere gitme sıklıklarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Sonuç olarak konsere gitme sıklığı değişkeninin duygusal zeka düzeyinde bir farkı yoktur ($p>0.05$).

Tablo 4.29. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Konser Deneyimlerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|----------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | Ayda 2-3 | 25 | 87,24 | 8,086 | 4 | 0,088 |
| | Ayda 1 | 31 | 119,35 | | | |
| | 3 Ayda 1 | 34 | 83,54 | | | |
| | Yılda 1 | 48 | 100,16 | | | |
| | Diğer | 62 | 105,98 | | | |

Tablo 4.29’da öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın öğrencilerin konser deneyimlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Konser deneyimi durumu değişkeni duygusal zeka düzeyi üzerinde fark yaratmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.30. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Annelerinin Eğitim Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|-----------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | Okuma Yazması yok | 21 | 109,24 | 2,947 | 5 | 0,708 |
| | İlkokul Mezunu | 40 | 109,55 | | | |
| | Ortaokul Mezunu | 34 | 97,62 | | | |
| | Lise Mezunu | 61 | 95,02 | | | |
| | Üniversite Mezunu | 39 | 95,18 | | | |
| | Yüksek Lisans-Doktora | 5 | 119,30 | | | |

Tablo 4.30’da öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark yoktur. Buna göre annenin eğitim durumu değişkeninin duygusal zeka düzeyi üzerinde farkı olmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.31. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Babalarının Eğitim Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|-----------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | Okuma Yazması yok | 6 | 97,08 | 1,675 | 5 | 0,892 |
| | İlkokul Mezunu | 30 | 109,50 | | | |
| | Ortaokul Mezunu | 36 | 103,39 | | | |
| | Lise Mezunu | 76 | 95,92 | | | |
| | Üniversite Mezunu | 46 | 98,65 | | | |
| | Yüksek Lisans-Doktora | 6 | 113,75 | | | |

Tablo 4.31’de öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Duygusal zeka düzeyi üzerinde baba eğitim durumu değişkeni üzerinde fark yaratmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.32. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Ailelerinin Gelir Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------|--------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | 500 tl ve altı | 4 | 117,13 | 0,791 | 3 | 0,852 |
| | 500-1000 tl arası | 16 | 99,16 | | | |
| | 1000-3000 tl arası | 90 | 103,14 | | | |
| | 3000 tl üzeri | 90 | 97,36 | | | |

Tablo 4.32’de öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Ailenin gelir durumu değişkeni duygusal zeka düzeyi üzerinde fark yaratmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.33. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının “Ailelerinin Tutumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

| Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | Sıralamalar Toplamı | U | z | p |
|------------|-----|------------------------|---------------------|--------|--------|-------|
| Otoriter | 114 | 89,97 | 4138,5 | 3057,5 | -1,407 | 0,159 |
| Demokratik | 154 | 103,65 | 15961,5 | | | |

Tablo 4.33.’te öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın ailelerin tutumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Mann Whitney-U testi sonucuna göre anlamlı bir fark yoktur. Buna göre aile tutumu değişkeninin duygusal zeka düzeyi üzerinde farkı bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 4.34. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının Kendi “İletişim Becerileri Hakkındaki Düşüncelerine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

| Puan | Gruplar | N | Sıralamalar Ortalaması | X ² | sd | p |
|-----------------------------|-------------------|----|------------------------|----------------|----|-------|
| Schutte Duygusal Zeka | Tamamen Yeterli | 54 | 120,06 | 10,111 | 4 | 0,039 |
| | Oldukça Yeterli | 91 | 90,58 | | | |
| | Kısmen Yeterli | 46 | 96,72 | | | |
| | Biraz Yeterli | 7 | 113,29 | | | |
| | Hiç Yeterli Değil | 2 | 65,75 | | | |

Tablo 4.34’te öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanın öğrencilerin kendi iletişim becerileri hakkındaki düşüncelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonucuna göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Sonuç olarak iletişim becerileri hakkındaki düşünce değişkeninin duygusal zeka düzeyi üzerinde fark yarattığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0.05$).

Tablo 4.35. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Schutte Duygusal Zeka Puanlarının Farklılaşmasında “İletişim Becerileri Hakkındaki Düşüncelerinin” Etkilerinin Pairwise Comparison Testi Sonuçları

| Gruplar | Standart Hata | Standart Test İstatistiği | p |
|-------------------------------------|---------------|---------------------------|-------|
| Biraz Yeterli-Kısmen Yeterli | 41,35 | 0,600 | 1,00 |
| Biraz Yeterli-Oldukça Yeterli | 41,78 | 0,741 | 1,00 |
| Biraz Yeterli-Hiç Yeterli Değil | 46,38 | 1,025 | 1,00 |
| Biraz Yeterli-Tamamen Yeterli | 41,65 | 1,304 | 1,00 |
| Kısmen Yeterli- Oldukça Yeterli | 10,46 | -0,586 | 1,00 |
| Kısmen Yeterli - Hiç Yeterli Değil | 22,69 | -1,001 | 1,00 |
| Kısmen Yeterli -Tamamen Yeterli | 9,93 | 2,967 | 0,030 |
| Oldukça Yeterli - Hiç Yeterli Değil | 23,47 | -0,706 | 1,00 |
| Oldukça Yeterli –Tamamen Yeterli | 11,60 | 2,011 | 0,443 |
| Hiç Yeterli Değil–Tamamen Yeterli | 23,24 | 0,292 | 1,00 |

Tablo 4.35’te öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanlar, kendi iletişim becerileri hakkındaki düşünceler arasındaki fark Kruskal Wallis H testi ile

incelenmiş ve kendi iletişim becerileri hakkındaki düşüncelerinin anlamlı bir farkı olduğu görüldükten sonra bu farka hangi düşüncelerin sebep olduğu ikili karşılaştırma testi sonucuna göre incelenmiş ve kısmen yeterli - tamamen yeterli cevapları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0.05$).

4.4. İletişim Becerileri Envanteri ve Duygusal Zeka Ölçeği İle İlgili Bulgular

Bu bölümde iletişim becerileri envanteri ile duygusal zeka ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığına bakılmıştır.

Tablo 4.36. Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin “Schutte Duygusal Zeka Puanları ve İletişim Becerileri” Arasındaki İlişki ile İlgili Spearman Korelasyon Katsayısı Sonuçları

| Değişkenler | n | r | p |
|--------------------------------|-----|-------|-------|
| İletişim Becerileri Puanları | 200 | 0,190 | 0,093 |
| Schutte Duygusal Zeka Puanları | 200 | | |

Tablo 4.36’da öğrencilerin schutte duygusal zeka ölçeğinden almış oldukları puanlar ve iletişim becerileri ölçeğinden almış oldukları puanlar arasındaki ilişki spearman korelasyon testi ile incelenmiş ve anlamlı bir ilişki görülmemiştir ($p>0.05$). Sonuç olarak öğrencilerin iletişim beceri düzeyleri onların duygusal zeka düzeyleri ile ilişkili değildir.

BÖLÜM V: SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

5.1.1. Profesyonel Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin İletişim Becerileri Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları

Araştırmaya katılan örneklem grubunun yaş durumu ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki farka bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun cinsiyetlerine göre farklılaşma durumu ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki farka bakılmış ve iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun mevcut okudukları sınıf durumu ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki farka bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun mezun oldukları lise türleri değişkeni ile iletişim becerileri düzeyleri arasındaki farka bakılmış, iki değişken arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılmış olan örneklem grubunun okudukları üniversitelere göre durumu ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki fark incelendiğinde, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun çaldıkları bireysel çalgıları durumu ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki farkın sonucuna göre iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun çaldıkları çalgı türünü çalışma sıklığı durumu ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki farkı belirlemek için yapılan test sonucuna iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun konsere gitme sıklığı değişkeni ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki farka bakılmış, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun konser deneyimleri durumuna göre iletişim becerileri düzeyleri arasındaki fark incelenmiş ve iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Yapılan pairwise comparison testi ile konser deneyimi durumlarından 3 ayda 1- ayda 1 deneyim ve diğer - ayda 1 değişkenleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan örneklem grubunun anne eğitim durumu değişkeni ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki farka bakıldığında, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun baba eğitim durumu değişkeni ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki fark sonucunda, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun ailelerin gelir durumları değişkeni ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki fark araştırılmış ve iki değişken arasında istatistiksel anlamda bir fark ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Yapılan pairwise comparison testi ile bu farka gelir durumlarından hangilerinin neden olduğu istatistiksel olarak incelenmiş, 1000-3000 tl arası - 500-1000 tl arası ve 3000- tl üzeri - 500-1000 tl arası değişkenler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan örneklem grubunun ailelerin gelir tutumları durumu ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki fark araştırılmış, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun kendi iletişim becerileri hakkındaki düşünceleri durumu ile iletişim becerileri düzeyleri arasındaki farka bakıldığında, bu iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Bu farka hangi düşüncelerin etkili olduğu pairwise comparison testi ile incelenmiş, kısmen yeterli-tamamen yeterli seçenekleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

5.1.2. Profesyonel Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları

Araştırmaya katılan örneklem grubunun yaş durumu ile duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki farka bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun cinsiyet durumları ile duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki fark incelenmiş, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun mevcut okudukları sınıfları ile duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki fark incelendiğinde, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülemediği ($p>0.05$).

Araştırmaya katılmış olan örneklem grubunun mezun oldukları lise türlerine göre duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki fark incelenmiş ve yapılan test sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun okudukları üniversiteye göre duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki inceleme sonucunda yapılan kruskal wallis h testi sonucuna göre iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun bireysel çalgılarına göre duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki fark incelenmiş yapılan test sonucunda iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun çaldıkları çalgı türünü çalışma sıklığı durumu ile duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki fark sonucunda iki değişken arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun konsere gitme sıklığı durumu ile duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki fark kruskal wallis h testi ile incelenmiş ve iki değişken arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun konser deneyim durumu ile duygusal zeka düzeyleri puanları incelenmiş yapılan test sonucunda iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülememiştir ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun anne eğitim durumu değişkeni ile duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki fark kruskal wallis h testi ile incelenmiş ve iki değişken arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun baba eğitim durumu değişkeni ile duygusal zeka düzeyleri puanları incelenmiş, yapılan kruskal wallis h testi sonucuna göre iki değişken arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun ailenin gelir durumu değişkeni ile aldıkları duygusal zeka düzeyi puanları arasındaki fark incelenmiş ve iki değişken arasında yapılan test sonucu anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun ailenin tutumu durumu ile almış oldukları duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki farka bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun kendi iletişim becerileri hakkındaki görüşleri durumu ile aldıkları duygusal zeka düzeyleri puanları arasındaki fark incelendiğinde iki değişken arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0.05$). Örneklem grubunun duygusal zeka düzeyleri puanları ile kendi iletişim becerileri hakkındaki düşüncelerinin anlamlı olduğu görüldükten sonra bu farka hangi maddelerin sebep olduğu pairwise comparison karşılaştırma testi ile incelenmiş ve kısmen yeterli - tamamen yeterli seçenekleri arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır.

5.1.3. Profesyonel Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ile İletişim Becerileri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Sonucu

Araştırmaya katılan örneklem grubunun almış oldukları duygusal zeka düzeyleri puanları ile iletişim becerileri düzeyleri puanları arasındaki ilişki spearman korelasyon testi ile incelenmiş, ve iki değişken arasında anlamlı bir ilişki görülememiştir ($p>0.05$)

5.2. Öneriler

Araştırmada örneklem grubuna uygulanan anket ve ölçekler doğrultusunda elde edilen sonuçlarla birlikte şu saptamalara varılmıştır:

- Daha önceki yapılan duygusal zeka çalışmalarında görüldüğü üzere duygusal zekanın bireyin üzerinde olumlu etkileri bulunmaktadır. Bireyin sadece okul hayatı değil yaşamı boyunca kendini iyi ifade edebilmesi, mutlu olabilmesi, kendini ve başkasını daha iyi anlayabilmesi, her duruma sakin yaklaşabilmesi, duygusal zekanın yüksek olmasıyla gerçekleşebilmektedir. Aynı zamanda duygusal zekanın geliştirilebilir olmasıyla birlikte, eğitim verilen kurumlarda duygusal zekanın öneminden bahsedilmeli, geliştirme yöntemleri araştırılmalı, sosyal ve kültürel derslerin sayısının artırılması önerilebilir. Duygusal zekanın geliştirilmesine yönelik aktiviteler, okullarda yapılan faaliyetler, seminer - sunum yardımıyla duygusal zekanın gerekliliğine ve ders içeriklerinde duygusal zekaya daha çok önem verilmelidir.
- Elde edilen sonuçlar doğrultusunda lisans öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve demografik bilgileri incelenmiş, sadece kendi iletişim becerileri hakkındaki verdikleri cevapta anlamlı bir fark görülmüş, diğer demografik soruların sonuçlarında anlamlı bir fark görülemediği. Bu sonuçlardan yola çıkarsak; sınıf bazında lisans öğrencilerine duygusal zekanın ders içi ve ders dışı anlatılması, müzik eğitimi verilen kurumlarda duygusal zekanın geliştirilmesinin sağlanması, sadece öğrencilerin değil anne - baba eğitimiyle birlikte duygusal zekanın kültür-sanat, spor, gibi aktivitelerle geliştirilmesi önerilebilir. Konsere çıkma ve konser deneyimi durumları da öğrenciler üzerinde duygusal zekanın gelişimine katkı sağlayacaktır. Bu tür etkinlikler okul içi okul dışı yapılmalı, konser etkinlikleri çoğaltılmalıdır.
- İletişim becerileri kişinin hayatında önemli bir rol oynamaktadır. Kendimizi iyi ifade edebilmek, karşımızdaki kişiyi anlamak, iyi iletişim kurabilmek, özgüven sahibi olabilmek ancak iyi bir iletişim becerisine sahip olmakla gerçekleşebilmektedir. Bu bakımdan iletişim becerileri geliştirilebilir. İş hayatında, eğitim hayatında, sosyal ve özel hayatımızda iletişim olmazsa

olmazımızdır. İyi bir iletişim becerisine sahip olmak her alanda bizi bir adım ileriye taşıyacaktır. Bunun içinde iletişim becerisinin eksik kaldığı yönler tamamlanmalı, araştırılmalı ve geliştirilmelidir.

- Elde edilen sonuçlar doğrultusunda lisans öğrencilerinin iletişim becerileri düzeyleri ve demografik bilgileri incelenmiş, öğrencilerin konser deneyimleri durumu değişkeni, ailenin gelir durumu değişkeni ve kendi iletişim becerileri hakkındaki düşünceleri değişkenleri arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Bunun dışında kalan değişkenler arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda her yaşta bireyin iletişim becerileri konusunda kendilerini geliştirmeleri önerilmektedir. Eğitim verilen müzik okullarında iletişimin ve iletişim becerilerinin hayatımızda ne kadar önemli olduğu derslerde öğrencilere aktarılmalı, bununla ilgili seminerler, eğitimler verilmelidir. Müzik derslerinde iletişimin önemi hem enstrüman hem de ders içeriği bakımından da önemlidir. Kendini iyi ifade edebilmesi, şarkı söylerken iletişimin iyi olması, özgüven sahibi olabilmesi, çekingen olmaması, empati kurabilmesi için ders içi ve ders dışı iletişim aktiviteleri yapıp, müfredata bununla ilgili ders içeriği eklenebilir. Konsere çıkma ve konsere gitme sıklığı artırılmalı, öğrencilerin alanıyla ilgili kişilerle sürekli iletişim halinde olması sağlanmalıdır. Aile eğitimi de desteklenmelidir.

KAYNAKLAR

- Arıbaşı, B.B. (2018). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal zeka düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Uşak.
- Aslan, Ş. (2013). *Duygusal zeka dönüşümcü etkileşimci liderlik*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Avcı, B. (2011). *Bireylerin duygusal zeka düzeylerinin müzik gruplarındaki hazırlık çalışmaları ve konser performanslarına etkisi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü. Ankara.
- Avcı, Ö. (2017). *Duygusal zeka ve iletişim*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Avşaroğlu, S. (1999). *Grupla psikolojik danışmanın üniversite öğrencilerinin kendilerini açma davranışına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.
- Aydın, B. (2017). *Konservatuvarda ortaokul ve lise düzeyinde öğrenim gören müzik öğrencilerinin müzik performans kaygı düzeyleri ile duygusal zeka düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir.
- Aziz, A. (2010). *İletişime giriş*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Baltaş, Z. (2015). *İnsanın dünyasını aydınlatan ve işine yansıyan ışık duygusal zeka*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Bar-On, R. (1995). *EQ - I: The Emotional Quotient Inventory Mnuel: A Test of Emotional Intelligence*, New York: Multi Healthy Systems.
- Barut, Y. (2015). *Duygusal zeka ve iletişim becerileri ilişkisi: Örgüt kültürünün aracı rolü (İzmir bozyaka eğitim araştırma hastanesi ve kent hastanesinde görevli sağlık çalışanları örneği)*. Doktora Tezi. Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.
- Başaran, İ., E. (1969). *Eğitim psikolojisi*, Ankara.
- Başaran, M. (2008). *Hikaye edici metinlerin öğretiminde başarılı zeka öğretim modelinin uygulanması (Üçlü zeka teorisine uygun hikaye öğretimi)*. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(2),121-137.
- Bayhan, S.P. ve Artan, İ. (2004). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Brody, L.R. ve Hall, J.A. (1993). *Gender and Emotion. Handbook of emotions*, M. Levis, J. Havilland (Ed.), New York: Guilford Press.
- Bümen, T.N. (2005). *Okulda çoklu zeka kuramı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cihangir, Z. (2004). *Üniversite öğrencilerine verilen etkin dinleme becerisi eğitiminin dinleme becerisi etkisi*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(2).

- Cole, M. ve Cole, S.R. (2001). *The development of children*. U.S. A.:WorthPublishers.
- Cooper, K. R. ve Sawaf, A. (2000). *Liderlikte duygusal zeka*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Cooper, R.K. ve Sawaf, A. (1997). *Executive EQ: emotional intelligence in business*. London: Orion Business Books.
- Çağlar, İ., Kılıç, S., Mutlu, S., Çağlar, M.E., Aydemir, E., Daldal, K.M. (2014). *Genel, teknik ve etkili iletişim*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık. Yayın No: 995.
- Çakar, U. ve Arbak, Y. (2004). *Modern yaklaşımlar ışığında değişen duygu-zeka ilişkisi ve duygusal zeka*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(3).
- Çakmak Kılıçaslan, E. (2013). *İletişim kurma becerileri*. Edirne: Paradigma Akademi Yayınları.
- Çansalı, T. (2018). *Çoklu zeka kuramı nedir?* <http://www.tugbacansali.com/coklu-zeka-kurami-nedir/>. Erişim tarihi: 16.10.2018.
- Çetinkaya, T. (2017). *Duygusal zeka yeteneğinin ilk ve ortaokul yöneticilerinin başarı düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. Avrasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Bilimleri Ana Bilim Dalı Yönetim Bilimleri Bilim Dalı. Trabzon.
- Çolakoğlu, T. (2010). *Çalışma hayatında duygusal zeka, algılama ve motivasyon ilişkisi: ÇOMÜ örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Çuhadar, C. H., (2016). *Müzik ve müzik eğitimi*. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Cilt 25, Sayı 1, s.217-230.
- Çuhadar, C., H., (2006). *Müziksel zeka*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. Denizli.
- Çuhadar, H.C. (2017). *Müziksel zeka*. Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 26(3), 1-12.
- Doğan, A. ve Geçikli, F. (2007). *İletişim çatışmalarının çözümünde anahtar kavram: duygusal zeka*. İletişim ve Medya Çalışmaları 2. Ulusal Konferansı. Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs.
- Ergün, O. (2016). *Ergenlerde duygusal zeka özellikleri ile psikolojik sağlık arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Ersanlı K. ve Balcı S. (1998). *İletişim becerileri envanterinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması*. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2(10), 7-13.
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: the theory of multiple intelligences*. New York: Basic Books. Erişim Tarihi: 18.10.2018.

- Giger, M. (2006). *Sternberg's triarchic theory of human intelligence*. Cambridge University.
- Goleman, D. (2018). *Duygusal zeka neden IQ'dan daha önemlidir?*. İstanbul; Varlık Yayınları, 48. Basım.
- Gül, E. (2017). *Duygusal zeka ve iletişim becerileri arasındaki ilişki: Bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Güler İplikçi, H. (2015). *İletişimde temel modeller ve kitle iletişim modelleri*. Celal Bayar Üniversitesi. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 7(2).
- Gün, E., (2018). *Müzik öğretmeni adaylarının iletişim becerileri*. Turkish Studies Educational Sciences Volume 13/11, p. 615-622.
- Güngör, N. (2013). *İletişime giriş*. Ankara: Siyasal Kitabevi. Ekinoks Yayın Dağıtım.
- Güngör, N. (2016). *İletişim kuramlar ve yaklaşımlar*. Ankara: Siyasal Yayınevi.
- Gürgen, H. (1997). *Örgütlerde iletişim kalitesi*. İstanbul: Der Yayınları.
- Gürşen Otacıoğlu, A.S. (2009). *Müzik öğretmeni adaylarının duygusal zeka ile akademik ve çalgı başarı düzeyleri arasındaki ilişki*. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 19 (1), 85-96.
- Gürşen, Otacıoğlu, A.,S., (2009). *Duygusal zeka EI üzerine farklı eleştiri ve değerlendirmeler*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Cilt 26, s. 333-344.
- Gürüz, D. ve Temel Eğinli, A. (2016). *İletişim becerileri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Haviland, J. ve Lelwica, M. (1987). *The induced affect response*. Developmental Psychology, 23, 97-104.
- İnci, S. (2014). *Aday öğretmenlerin duygusal zeka ile yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Çanakkale.
- İşeri, İ. (2016). *Lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile sosyal duygusal öğrenme becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları Bilim Dalı.
- Karabulut, A. (2012). *Duygusal zeka: Bar-on ölçeği uyarlaması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Karabulut, E. (2014). *Örgütsel iletişim ve duygusal zeka ilişkisi: Bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kütahya.
- Karakurt, B. (2007). *Sınıf yönetiminde üstün zeka ve yetenekli öğrencilere yönelik öğretmen tutumu*. <http://www.tuzyeksav.org.tr/wp-content/uploads/2015/09/karakurt-bilal-sinif-yonetiminde-ustun-zek%C3%A2-ve-yetenekli-ogrencilere-yonelik-ogretmen-tutumu.pdf> Erişim tarihi: 16.10.2018.

- Karakuş, C. (2010). *Kurumsal iletişim yönteminde halkla ilişkiler ajanslarının yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Karasar, N. (1984). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Koçyiğit, M. (2016). *Etkili iletişim ve duygusal zeka*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Konrad, S. ve Hendl, C. (2001). *Duygularla güçlenmek*. (çev. M. Taştan). İstanbul: Hayat Yayınları.
- Kulaksızoğlu, A. (2004). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kurt, F. (2014). *Çeştepe aile sağlığı merkezine başvuran hastaların duygusal zeka düzeyleri ve iletişim becerileri*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Kuzu, A. (2008). *Hemşirelik öğrencilerinin duygusal zeka ve iletişim becerilerinin eşdeğer öğrenim gören öğrencilerle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü. Düzce.
- Küçükosmanoğlu, H., O., (2015). *N.E.Ü. A.K.E.F. Güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin iletişim beceri düzeyleri üzerine bir çalışma*. İdil Dergisi, Cilt 4, Sayı 17, Konya.
- Küçüköncü, Y. (2000). *Sınıf öğretmenliğinde müzik eğitimi*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(7), 8-12.
- Künüçen, H. (2003). *Meslek yüksek okulları için genel iletişim*. Uğur Demiray (ed). Etkili iletişim. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Lazar, J. (2009). *İletişim bilimi*. C. Anık, (çev.), Ankara: Vadi Yayınları. Ankara.
- Maboçoğlu, F. (2006). *Duygusal zeka ve duygusal zekanın gelişimine katkıda bulunan etkenler*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı. Ankara.
- MacKay, M., Davis, M. ve Fanning, P. (2010). *İletişim becerileri*. Ankara: HYB Basım Yayın.
- Mayer Jhon, D., Salovey, P., Caruso, D.R. (2004). A Furter consideration of the issues of emotional intelligence. *Psychological Inquiry*, Aktaran: Pektaş, S. (2013). *Güzel sanatlar ve spor lisesi müzik bölümü öğrencileri ile diğer lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Mayer, J. D. ve Salovey, P. (1997). *What is emotional intelligence*, Emotional Intelligence: Key readings on the Mayer and Salovey Modal. New York: Dude Publishing, 35.
- Mencik, Y. (2017). *Lise öğrencilerinin duygusal zeka ile akademik başarılarının bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Ana Bilim Dalı.

- Milli, S., M., Yağcı, U., (2016). *Öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin incelenmesi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17 (1), 286-298.
- Owen, F.K. ve Bugay, A. (2014). *İletişim becerileri ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması*. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(2), 51-64.
- Ömeroğlu, E., Şahin, H. (2015). *Psikososyal gelişim temelli eğitim programının anasınıfına deva eden çocukların duygusal zekalarına etkisi*. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 5, 39-56.
- Özdayı, N. (2011). *Futbol hakemlerinin duygusal zeka ve iletişim beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Gaziantep.
- Özdayı, N. (2018). *Sporda duygusal zeka, iletişim becerileri, yılmazlık ve problem çözme becerisi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özdemir Yaylacı, G. (2008). *Kariyer yaşamında duygusal zeka ve iletişim yeteneği*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Özgen, Ö. (2006). *Başarı ve ilişkide duygusal zekanın rolü*. Yayımlanmış makale. Ankara: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi.
- Pektaş, S. (2013). *Güzel sanatlar ve spor lisesi müzik bölümü öğrencileri ile diğer lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Piji Küçük, D. (2012). *Müzik öğretmenliği anabilim dalı öğrencilerinin iletişim ve problem çözme becerileri*. GEFAD / GÜJGEF 32(1), 33-54.
- Savaş, İ. (2018). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin iletişim becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi:Uludağ üniversitesi örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bursa.
- Seçer, H.Ş. (2007). *Çalışma yaşamında duygular ve duygusal emek: Sosyoloji, psikoloji ve örgüt teorisi açısından bir değerlendirme*. Sosyal Siyaset Konferansları Kitap 50, 813-834.
- Sternberg, R. J., (2003). *Giftedness according to the theory of successful intelligence*. N. Colangelo ve G.A. Davis, Boston: Handbook of Gifted Education.
- Sungur, S.A. (2018). *Üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri algısı ile kişilerarası ilişki boyutları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi*. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, 11(2), 126-138.
- Sü Eröz, S. (2011). *Duygusal zeka ve iletişim arasındaki ilişki: Bir uygulama*. Doktora Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bursa.
- Şen, B. (2017). *Okul öncesi dönem çocuklarının duygusal zeka düzeyleri ile akran ilişkileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Ankara.

- Şendurur, Y., Akgül, Barış, D., (2002). *Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 22, Sayı 1, s.165-174.
- Tatar, A., Tok, S. ve Saltukoğlu, G. (2011). *Gözden geçirilmiş Schutte duygusal zeka ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi*. Klinik Psikofarmakoloji Bülteni, 21(4), 325-338.
- Tayfun, R. (2009). *Etkili iletişim ve beden dili*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tekin Bender, M. (2006). *Resim - iş eğitimi öğrencilerinde duygusal zeka ve yaratıcılık ilişkileri*. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir.
- Tekin, Y.F. (2018). *Okul müdürlerinin karar verme stilleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişki: Karma bir uygulama (Aydın ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Aydın.
- Tepeköylü Öztürk, Ö., Soytürk, M. (2015). *Beden eğitimi, müzik ve resim/görsel sanatlar öğretmenlerinin iletişim becerilerinin incelenmesi*. Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 16, Sayı 3, s.39-50.
- Thoits Peggy, A. (1989). *The sociology of emotions*. Annual Review of Sociology.
- Titrek, O. (2007). *IQ'dan EQ'ya duyguları zekice yönetme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Tok, S. (2008). *Performans sporcusu ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinde duygusal zeka ile kişilik özelliklerinin karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Toktamışoğlu, M. (2003). *Aklın öteki sesi duygusal zekayla başarı*. İstanbul: Kapital Medya A.Ş.
- Tuğrul, C. (1999). *Duygusal zeka*. Klinik Psikiyatri Dergisi, 21(1), 12-20.
- Tunalı Özdemir, A. (2008). *Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik yeterlilikleri ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bolu.
- Turanlı Çamsarı, A. (2007). *İlköğretim okulu müdürlerinin duygusal zeka ve öğretmenlerin iş doyum düzeyleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Turgut, G. (2014). *Algılanan sosyal destek ve duygusal zeka düzeyinin iş tatminine etkisinin devlette çalışan üç farklı meslek grubunda karşılaştırılması: mühendis, doktor ve öğretmen*. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Tutar, H. ve Kemal, Y. (2005). *Genel iletişim kavramlar ve modeller*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tutar, H. ve Yılmaz, M.K. (2003). *Genel iletişim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Yavuzer H. (2000). *Okul çağı çocuğu* (4.Basım). İstanbul: Remzi.

- Yavuzer, H. (2005). *Ana – baba ve çocuk*. İstanbul: Remzi.
- Yazgın, Y., Çağlar, M., Yazgın, E., Batman, K., A., Özejder, İ., Beidoğlu, M., Kıbrıs, İ. ve Güney Karaman, N. (2018). *Eğitimde iletişim*. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Yıldırım, F. (2015). *Fen lisesi ve spor lisesi öğrencilerinin iletişim becerilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Elazığ.
- Yılmaz, Güler, E. (2009). *İletişim yöntem ve becerileri*. İstanbul: Ulus Basım Yayın.
- Zaroğlu, L. (2016). *Üstün yetenekli öğrencilerin duygusal zeka ile karar verme stratejileri arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. KKTC Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Lefkoşa.



EKLER

Ek 1 : Kişisel Bilgi Formu

Ek 2 : Duygusal Zeka (Schutte) Ölçeği

Ek 3 : İletişim Becerileri Envanteri

Ek 4 : İzin Belgeleri



Ek 1: Kişisel Bilgi Formu

- 1 - Yaşınız:
 20 ve üstü 17 18 - 19 Diğer
- 2 - Cinsiyeti:
 Kadın Erkek
- 3 - Sınıf:
 1 2 3 4 Diğer
- 4 - Mezun Olduğu Lise Türü:
 Konservatuvar Güzel Sanatlar Lisesi Meslek Lisesi
 Düz Lise Diğer
- 5 - Eğitim Görmekte Olduğu Kurum:
 Kocaeli Üni. GSF
 Batman Üni. GSF
 Marmara Üni. Eğitim Fakültesi
 Trabzon Üni. Eğitim Fakültesi
 Van 100. Yıl Üni. Eğitim Fakültesi
 Yıldız Teknik Üni. Sahne ve Tasarım Fak. Müzik Bölümü
- 6 - Bireysel çalgınız nedir? :
 Keman Viyolonsel Viyola Kontrbas
 Flüt Piyano Gitar Bağlama
 Vurmalı Çalgılar Nefesli Çalgılar Diğer
- 7 - Çalgınıza çalışma sıklığınız nedir?:
 Her gün Haftada 3-4 Haftada 1 Diğer
- 8 - Konsere gitme sıklığınız nedir?:
 Haftada 1-2 2 haftada 1 Ayda 1 3 Ayda 1 Yılda 1

9 - Konser deneyimi durumunuz nedir?:

- Ayda 2 - 3 Ayda 1 3 Ayda 1 Yılda 1 Diğer

10 - Annenin eğitim durumu:

- Okuma - yazması yok İlkokul mezunu Ortaokul mezunu
 Lise mezunu Üniversite mezunu Yüksek lisans - doktora

11 - Babanın eğitim durumu:

- Okuma - yazması yok İlkokul mezunu Ortaokul mezunu
 Lise mezunu Üniversite mezunu Yüksek lisans - doktora

12 - Ailenin aylık gelir düzeyi:

- 500 tl altı 500 - 1000 tl arası 1000 - 3000 tl arası 3000 tl üzeri

13 - Ailenin tutumu:

- Otoriter Demokratik

14 - İletişim Becerileri Bilgi Düzeyiniz nedir?:

- Tamamen Yeterli Oldukça Yeterli Kısmen Yeterli Biraz Yeterli

Ek 2: Duygusal Zeka (Schutte) Ölçeği

| Aşağıda çeşitli durumlara ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Lütfen ifadeyi okuduktan sonra size uyma derecesini sağ taraftaki kutucuklardan birini işaretleyerek belirtiniz. | Kesinlikle Katılmıyorum | Katılmıyorum | Fikrim Yok | Katılıyorum | Kesinlikle Katılıyorum |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------|------------|-------------|------------------------|
| | | | | | |
| 1. Kişisel sorunlarımı başkaları ile ne zaman paylaşacağımı bilirim. | | | | | |
| 2. Bir sorunla karşılaştığım zaman benzer durumları hatırlar ve üstesinden gelebilirim. | | | | | |
| 3. Genellikle yeni bir şey denerken başarısız olacağımı düşünürüm. | | | | | |
| 4. Bir sorunu çözmeye çalışırken ruh halimden etkilenmem. | | | | | |
| 5. Diğer insanlar bana kolaylıkla güvenirler. | | | | | |
| 6. Diğer insanların beden dili, yüz ifadesi gibi sözel olmayan mesajlarını anlamakta zorlanırım. | | | | | |
| 7. Yaşamımdaki bazı önemli olaylar neyin önemli neyin önemsiz olduğunu yeniden değerlendirmeme yol açtı. | | | | | |
| 8. Bazen konuştuğum kimsenin ciddi mi olduğunu yoksa şaka mı yaptığını anlayamam. | | | | | |
| 9. Ruh halim değiştiğinde yeni olasılıkları görürüm. | | | | | |
| 10. Duygularımın yaşam kalitem üzerinde etkisi yoktur. | | | | | |
| 11. Hissettiğim duyguların farkında olurum. | | | | | |
| 12. Genellikle iyi şeyler olmasını beklemem. | | | | | |
| 13. Bir sorunu çözmeye çalışırken mümkün olduğunca duygusallıktan kaçınırım. | | | | | |
| 14. Duygularımı gizli tutmayı tercih ederim. | | | | | |
| 15. Güzel duygular hissettiğimde bunu nasıl sonlandıracağımı bilirim. | | | | | |
| 16. Başkalarının hoşlanabileceği etkinlikler düzenleyebilirim. | | | | | |
| 17. Sosyal yaşamda neler olup bittiğini sıklıkla yanlış anlarım. | | | | | |
| 18. Beni mutlu edecek uğraşlar bulmaya çalışırım. | | | | | |
| 19. Başkalarına gönderdiğim beden dili, yüz ifadesi gibi sözsüz mesajların farkındayım. | | | | | |
| 20. Başkaları üzerinde bıraktığım etkiyle pek ilgilenmem. | | | | | |

| <p style="text-align: center;">Aşağıda çeşitli durumlara ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Lütfen ifadeyi okuduktan sonra size uyma derecesini sağ taraftaki kutucuklardan birini işaretleyerek belirtiniz.</p> | Kesinlikle Katılmıyorum | Katılmıyorum | Fikrim Yok | Katılıyorum | Kesinlikle Katılıyorum |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------|------------|-------------|------------------------|
| 21. Ruh halim iyiyken sorunların üstesinden gelmek benim için daha kolaydır. | | | | | |
| 22. İnsanların yüz ifadelerini bazen doğru anlayamam. | | | | | |
| 23. Yeni fikirler üretmem gerektiğinde duygularım işimi kolaylaştırmaz. | | | | | |
| 24. Genellikle duygularımın niçin değiştiğini bilmem. | | | | | |
| 25. Ruh halimin iyi olması yeni fikirler üretmeme yardımcı olmaz. | | | | | |
| 26. Genellikle duygularımı kontrol etmekte zorlanırım. | | | | | |
| 27. Hissettiğim duyguların farkındayım. | | | | | |
| 28. İnsanlar bana, benimle konuşmanın zor olduğunu söylerler. | | | | | |
| 29. Üstlendiğim görevlerden iyi sonuçlar alacağımı hayal ederek kendimi güdülerim. | | | | | |
| 30. İyi bir şeyler yaptıklarında insanlara iltifat ederim. | | | | | |
| 31. Diğer insanların gönderdiği sözel olmayan mesajların farkına varırım. | | | | | |
| 32. Bir kişi bana hayatındaki önemli bir olaydan bahsettiğinde ben de aynıını yaşamış gibi olurum. | | | | | |
| 33. Duygularımda ne zaman bir değişiklik olsa aklıma yeni fikirler gelir. | | | | | |
| 34. Sorunları çözüm biçimim üzerinde duygularımın etkisi yoktur. | | | | | |
| 35. Bir zorlukla karşılaştığım zaman umutsuzluğa kapılırım çünkü başarısız olacağıma inanırım. | | | | | |
| 36. Diğer insanların kendilerini nasıl hissettiklerini sadece onlara bakarak anlayabilirim. | | | | | |
| 37. İnsanlar üzgünken onlara yardım ederek daha iyi hissetmelerini sağlarım. | | | | | |
| 38. İyimser olmak sorunlar ile baş etmeye devam edebilmem için bana yardımcı oluyor. | | | | | |
| 39. Kişinin ses tonundan kendini nasıl hissettiğini anlamakta zorlanırım. | | | | | |
| 40. İnsanların kendilerini neden iyi ya da kötü hissettiklerini anlamak benim için zordur. | | | | | |
| 41. Yakın arkadaşlıklar kurmakta zorlanırım. | | | | | |

Ek 3: İletişim Becerileri Envanteri

| | Her zaman | Genellikle | Bazen | Nadiren | Hiçbir zaman |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------------|-------|---------|--------------|
| 1. İnsanları anlamaya çalışırım | | | | | |
| 2. İletişimde bulunduğum insanlardan gelen öğüt ve önerileri içtenlikle dinlerim. | | | | | |
| 3. Düşüncelerimi başkalarına tam olarak iletmekte zorluk çekerim. | | | | | |
| 4. Konuşurken, etkili bir göz iletişimi kurabilirim. | | | | | |
| 5. Genelde eleştirilmekten hoşlanmam | | | | | |
| 6. Dikkatimi karşımdakinin ilgi alanı üzerinde toplayabilirim. | | | | | |
| 7. Kişilerin, anlatmak istediklerini dinlemek için yeterince zaman ayırırım | | | | | |
| 8. Karşımdaki kişiye genellikle söz hakkı veririm. | | | | | |
| 9. Karşımdaki kişiyi dinlerken hayal kurarım. | | | | | |
| 10. Başkaları konuşurken sabırsızlanırım; onların sözünü keserim | | | | | |
| 11. İnsanları dinlerken sıkıldığımı hissederim. | | | | | |
| 12. Eleştirilerimi karşımdaki kişiyi incitmeden iletirim. | | | | | |
| 13. Konuşurken ilk adımı atmaktan çekinmem. | | | | | |
| 14. Konuşurken açık, sade ve düzgün cümleler kurarım. | | | | | |
| 15. Karşımdaki kişiyle aynı görüşü paylaşmasam bile fikirlerine saygı duyarım. | | | | | |
| 16. İletişimde bulunduğum kişinin yüzüne baktığım halde sözlerini dinlemediğim olur. | | | | | |
| 17. Karşımdaki kişinin konuşmaya ve dinlemeye istekli olup olmadığını anlamaya çalışırım. | | | | | |
| 18. Yanlış tutum ve davranışlarımı kolaylıkla kabul ederim. | | | | | |
| 19. Dinlediğim kişiyi daha iyi anlamak için sorular yöneltirim. | | | | | |
| 20. Dinleyenim anlamaz görüldüğünde, iletmek istediklerimi tekrarlar, yeni kelimelerle ifade eder, özetlerim. | | | | | |
| 21. İnsanlarla görüşürken, bilerek onları rahatlatacak şeyler yaparım. | | | | | |
| 22. Dinlerken, karşımdaki kişinin sözünü kesmemeye özen gösteririm. | | | | | |
| 23. Küs olduğum birisi ile barışmak istediğimde ilk adımı atmaktan çekinirim. | | | | | |

| | Her zaman | Genellikle | Bazen | Nadiren | Hiçbir zaman |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------------|-------|---------|--------------|
| 24. Karşımdaki kişinin bana ters düşen duygu ve düşüncelerini yargılarımla. | | | | | |
| 25. Ses tonumu konunun özelliğine göre ayarlayabilirim. | | | | | |
| 26. Genellikle insanlara güvenirim. | | | | | |
| 27. Karşı cinsten biriyle iletişim kurduğumda rahatsızlık duyarım. | | | | | |
| 28. Başkalarını dinlemek mecburiyetinde olmadığımı düşünürüm. | | | | | |
| 29. Özür dilemek bana zor gelir. | | | | | |
| 30. Tartışma sonunda, savduğum düşüncelerin yanlış olduğunu kabul edebilirim. | | | | | |
| 31. Konuşurken sözümün kesilmesinden rahatsız olurum. | | | | | |
| 32. İnsanları kontrol etmeye ve istediğim kalıba sokmaya çalışırım. | | | | | |
| 33. İletişim kurduğum kişinin tutumundan daha çok sorununu anlamaya çalışırım. | | | | | |
| 34. Çevremdeki insanlara karşı ilgisiz kaldığım kanısındayım. | | | | | |
| 35. Çoğunlukla duygularımdan emin olamıyorum. | | | | | |
| 36. İletişim kurduğum kimse tarafından anlaşılmaktan mutluluk duyarım. | | | | | |
| 37. Başkaları ile ilişkilerimi bozacak çıkışlar yapabilirim. | | | | | |
| 38. Karşımdaki kişiye güvenmek beni mutlu eder. | | | | | |
| 39. Her insanı olumlu beklentilerimle karşılarım. | | | | | |
| 40. İletişim kurduğum kimselerden bir şeyler alır ve onlara da bir şeyler verdiğimi hissedirim. | | | | | |
| 41. İnsanlara cevaplama zorlanacakları ani sorular yöneltirim. | | | | | |
| 42. Beni rahatsız eden duygularımı iletmede sıkıntı çekerim. | | | | | |
| 43. Öneride bulunduğum kişinin öneriye açık olup olmadığına dikkat ederim. | | | | | |
| 44. İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissedirim. | | | | | |
| 45. Kendimi karşımdakinin yerine koyarak, duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışırım. | | | | | |

Ek 4: İzin Belgeleri

Yan: Ynt: Fwd: ACİL SCHUTTE DUYGUSAL ZEKA ÖLÇEĞİ HK.



Arkun Tatar <arkuntatar@yahoo.com>
25.4 (Çar) , 17:49
Siz

Yanıtla | v



2 ekin (226 KB) Tümünü indir Tümünü OneDrive - Kişisel konumuna kaydet

Duygu,

Ekteki dosyalarda yer alan duygusal zeka ölçeklerini istediğin gibi kullanabilirsin. İzin gerekli değil.

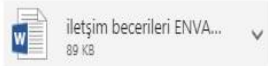
İyi çalışmalar,
Arkun Tatar

Re: Ynt: İLETİŞİM BECERİLERİ ENVANTERİ HK.



Seher Balci <sbalci@omu.edu.tr>
19.4 (Per) , 11:36
Siz

Yanıtla | v



İndir OneDrive - Kişisel konumuna kaydet

Kolay gelsin iyi çalışmalar
Prof. Dr. Seher BALCI ÇELİK

Kimden: "Duygu Turkoglu" <d.turkoglu9@hotmail.com>
Kime: "Seher Balci,Egitim Fak.,5370" <sbalci@omu.edu.tr>
Gönderilenler: 17 Nisan Salı 2018 20:47:29
Konu: Ynt: İLETİŞİM BECERİLERİ ENVANTERİ HK.

Tekrar merhaba,
Çok teşekkürler tabii ki sonuçları paylaşıyoruz hocam. Bizde bulunan ölçek net görünmüyor hocam siz de atabilir misiniz ?
Teşekkürler, iyi çalışmalar.

Duygu TÜRKÖĞLU

Evrak Tarih ve Sayısı: 22/10/2018-E.15021



T.C.
MARMARA YÜZÖNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı



Sayı : 52519954-302.08.01-E.15021
Konu : Duygu TÜRKÖĞLU'nun Uygulama
İzin Yazısı

22/10/2018

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 03/10/2018 tarih ve E.1800266737 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencisi Duygu TÜRKÖĞLU'nun Prof. Dr. Ayşe Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU'nun danışmanlığında yürüttüğü "Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Duygusal Zeka ve İletişim Becerileri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu çalışmasını Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitim Anabilim Dalında yapma isteği, çalışmanın kendisi tarafından yapılması koşulu ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

e-İmza
Prof. Dr. Murat DEMİREL
Rektör Yardımcısı

| | |
|--------------------------------------------|------------|
| T.C. MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ | |
| Tarih: | 24-10-2018 |
| Sayı: | 1800292216 |
| Daire: | 302.01.06 |

Öğ. İst. Daire Başkanlığı
23.10.2018



T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Atatürk Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Sayı : 77721479-302.08.01-E.1800278502

10.10.2018

Konu : Duygu TÜRKOĞLU'nun Uygulama İzin Yazısı

ATATÜRK EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

İlgi : 08.10.2018 tarihli ve 65796619-302.08.01-E.1800272751 sayılı belge.

İlgi yazınıza istinaden, Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencilerinden (T.C: 14107626254) Duygu TÜRKOĞLU'nun, Prof. Dr. Ayşe Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU danışmanlığında yürütmekte olduğu "**Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Duyusal Zeka ve İletişim Becerileri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**" başlıklı tez çalışması kapsamında Bölümünüz Müzik Eğitimi Anabilim Dalında anket uygulama isteği uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mustafa USLU
Bölüm Başkanı



Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Atatürk Eğitim Fakültesi 34722
Kadıköy - İSTANBUL
Telefon: 0216 341 80 80-341 47 05 Faks: 0216 341 80 80
e-posta: inf@marmara.edu.tr <http://inf.marmara.edu.tr>
Eğilim Adresi: muhammad@inf011.up.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için:
Sorumlu: ÇELİK
E-posta:



Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince Mustafa USLU tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://ebys.marmara.edu.tr/CRU00762525DA8F0430E>

Evrak Tarih ve Sayısı: 09/11/2018-E.3422



T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : 24998744-302.08.01-
Konu : Duygu TÜRKOĞLU'nun Uygulama
İzin Talebi

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 03/10/2018 tarihli ve 1800266737 sayılı yazı.

Üniversitemizin Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencilerinden Duygu TÜRKOĞLU'nun (T.C. Kimlik No: 14107626254) tez çalışmasını Üniversitemizin Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünde uygulamak üzere ilgi yazı ile izin talebinde bulunulmuştur.

İlgi yazı talebiniz, Üniversitemizin Güzel Sanatlar Fakültesine bildirilmiştir. Müzik Bölüm Başkanlığımız konu ile ilgili olarak uygun görüş belirtmiş olup, adı geçeninin uygulama çalışmasını Güzel Sanatlar Fakültemizde yapması, Rektörlüğümüzce de uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-İmzalıdır
Prof.Dr. Hasan TOĞRUL
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

| | |
|--------------------------------------------|------------|
| T.C. MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ | |
| Tarih: | 11-11-2018 |
| Sayı: | 1800314901 |
| Büro: | 302.0801 |

Öğr. İ. D. D. B. B. B.
13.11.18
M.B.

Evrak Doğrulama İçin : https://ehys.batman.edu.tr/evraksayfasi/kalidata_doc.aspx?V=888307C

Batman Üniversitesi Merkez Kampüsü 73080 BATMAN
Tel:
E-Posta: genelsekreterlik@batman.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için İrtibat: Ergül ÖZGİÇ
Faks: 0488 217 35 05
Elektronik ağ: <http://genelsekreterlik.batman.edu.tr/>



Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25/10/2018-E.21766



T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı



Sayı : 21447663-302.08.01/
Konu : Duygu TÜRKÖĞLU'nun
Uygulama İzin Yazısı

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 03/10/2018 tarihli, 1800266737 sayılı ve "DUYGU TÜRKÖĞLU HK" konulu yazı

İlgi yazımız gereği; Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği tezli yüksek lisans öğrencisi Duygu TÜRKÖĞLU'nun (14107626254) "Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Duyusal Zeka ve İletişim Becerileri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı çalışmasını Üniversitemiz Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerine yapması uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Ahmet KÜÇÜK
Rektör Yardımcısı



Öğr. İ. Daire Başkanlığı
30.10.18
M.B.

Mevcut Elektronik İmzalar

AHMET KÜÇÜK (Rektör Yardımcısı) (Eğitim Öğretim) - Rektör Yardımcısı) 25/10/2018 16:56
Evrak Doğrulama İçin : https://eysf.kocaeli.edu.tr/evraklar/validate_Dec.aspx?ID=BNR304

Yeni ve Destek İşleri Servis Müdürlüğü Kocaeli Üniversitesi Umuttepe Yerleşkesi
41380, Kocaeli
Tel:(+90262) 303 12 05 02 Faks:(+90262) 335 12 03
E-Posta : agmcs@kocaeli.edu.tr Elektronik Ağ : <http://web.kocaeli.edu.tr/>



Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

(1/10/18)

T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
GENEL SEKRETERLİK
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 595/196
Konu : Anket Uygulama İzni (Duygu TÜRKOĞLU)

22/11/18

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 03.10.2018 tarihli ve 16110545-302.08.01-E.1800266737 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencisi Duygu TÜRKOĞLU'nun "**Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Duygusal Zeka ve İletişim Becerileri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**" başlıklı çalışması ile ilgili Üniversitemizde uygulama yapma isteği, anket formunun yüz seksen (180) adet çoğaltılarak bizzat kendisinin yapması koşulu ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.


Prof. Dr. Atilla ÇİMER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

| | |
|--------------------------------------------|------------|
| T.C. MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ | |
| Tarih: | 22.11.2018 |
| Sayı: | 1800334646 |
| Büro: | 302.08.01 |

Öğr. İşl. Dalı. Başk.
23.12.18
M.B.



T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Sanat Ve Tasarım Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 16517907-302.08.01-E.1811010417

Tarih: 01.11.2018

Konu : Uygulama İzin Yazısı

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)

İlgi: Marmara Üniversitesi Rektörlüğünün, 12.10.2018 Tarih ve 1810120074 Sayılı Yazısı

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği yüksek lisans programı öğrencilerinden (T.C.14107626254) Duygu TÜRKÖĞLÜ'nün "Profesyonel Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Duygusal Zeka ve İletişim Becerileri Düzeyleri arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı çalışmasını Fakültemizde yapma talebi Dekanlığımızca uygun bulunmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

e-İmza
Prof. Dr. Turan SAĞER
Dekan

Adres :Devatpaşa Kampüsü Kağıtlıca 34220 Etiler/İstanbul
Tel / Fax :38324001 / 02123832008
E-posta Adresi :yildizteknikuniversitesi@bt01.kap.tr

İrtibat :DULCE GÖLGE MÜSEL
Web :www.sts.yildiz.edu.tr
e-Posta :dggolge@yildiz.edu.tr